Meeting Book: Nesodden kontrollutvalg (06.12.2016)

Nesodden kontrollutvalg

Date: 2016-12-06T17:15:00

Location: Møterom Hasle i Tangenten

Note:

Saksliste

Møteinnkalling

Møteinnkalling Nesodden kontrollutvalg 06.12.2016 . . . 3

Saker til behandling

48/16 Protokollen fra kontrollutvalgsmøtet 18. oktober 2016 . . . 19
49/16 Forvaltningsrevisjonsrapport om vedlikehold av kommunale bygg . . . 27
50/16 Høy turn-over i to avdelinger . . . 60
51/16 Ansvar for veilys . . . 61
52/16 Brev fra styreleder i Ellingstad barnehage AS . . . 62
53/16 Tema for forvaltningsrevisjon 2017 . . . 69
54/16 Revisjonens rapport per 31.10 2016 . . . 89
55/16 Utvalgets strategi- og handlingsplan . . . 94
56/16 Møte med Follo landbrukskontor . . . 107
57/16 NKRFs kontrollutvalgskonferanse 1. og 2. februar 2017 . . . 108
58/16 Kontrollutvalgets møter i 2017 . . . 109
59/16 Orienteringssaker . . . 110

MØTEINNKALLING

Nesodden kontrollutvalg

Dato: 06.12.2016 kl. 17:15
Sted: Møterom Hasle i Tangenten

Møtet er åpent for publikum i alle saker med mindre saken er unntatt offentlighet.
Møtedokumenter er publisert på www.follofiks.no.

Saksliste

48/16	Protokollen fra kontrollutvalgsmøtet 18. oktober 2016
49/16	Forvaltningsrevisjonsrapport om vedlikehold av kommunale bygg
50/16	Høy turn-over i to avdelinger
51/16	Ansvar for veilys
52/16	Brev fra styreleder i Ellingstad barnehage AS
53/16	Tema for forvaltningsrevisjon 2017
54/16	Revisjonens rapport per 31.10 2016
55/16	Utvalgets strategi- og handlingsplan
56/16	Møte med Follo landbrukskontor
57/16	Utvalgets deltakelse på konferanser i 2017
58/16	Kontrollutvalgets møter i 2017
59/16	Orienteringssaker
	Eventuelt

Eventuelle forfall eller inhabilitet meldes til sekretæren. Varamedlemmer møter etter særskilt innkalling.

Ås, 28.11.2016

Arne Maus /s./
leder

Jan T. Løkken/s./
sekretær

16/00046

Nesodden KU-48/16
Protokollen fra kontrollutvalgsmøtet 18. oktober 2016

Saksbehandler:	Jan T. Løkken	Saksnr.:	16/00341-1
Saksgang			**Møtedato**
1 Nesodden kontrollutvalg		48/16	06.12.2016

Sekretariatets innstilling:
Protokollen fra kontrollutvalgsmøtet 18. oktober 2016 godkjennes.

SAKSUTREDNING:

Sekretæren sendte den 19. oktober via e-post et forslag til protokoll til utvalgets medlemmer. Protokollen fikk enstemmig tilslutning.

Ås, 25.11.2016

Jan T. Løkken/s./
sekretær

Vedlegg: Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 18. oktober 2016

Vedlegg til sak

Protokoll Nesodden kontrollutvalg 18.10.2

Nesodden KU-49/16
Forvaltningsrevisjonsrapport om vedlikehold av kommunale bygg

Saksbehandler:	Jan T. Løkken	Saksnr.:	16/00336-1
Saksgang			**Møtedato**
1 Nesodden kontrollutvalg		49/16	06.12.2016

Sekretariatets innstilling:
Rapporten oversendes kommunestyret med følgende innstilling til vedtak:

Kommunestyret merker seg revisjonens anbefalinger:

a) Brukeravtaler som avklarer ansvarsforhold, bør inngås med brukerne av formålsbygg i 2017.
b) Forvaltningsplan for kommunale eiendommer med overordnete mål og strategi for bygningsvedlikehold, som ble påbegynt i 2015, bør ferdigstilles i 2017.
c) Rapportering av bygningsvedlikehold til politisk nivå bør vurderes styrket i tertialrapporter eller med en egen sak til kommunestyret årlig.
d) Fordeling av regnskapsførte vedlikeholdsutgifter på Kostra-funksjoner etter bygningstype bør forbedres.
e) For å unngå verdiforringelse av kommunens bygningsmasse, er det nødvendig å høyne årlig vedlikeholdsbudsjett.

Rådmannen bes følge opp revisjonen anbefalinger og melde tilbake til kontrollutvalget om oppfølgingen innen tolv måneder.

SAKSUTREDNING:

Kontrollutvalget vedtok prosjektplanen for rapporten som nå legges fram i møtet den 17. mars d.å., jf. sak 14/16. Sekretariatet mener revisjonen har fulgt opp prosjektplanens mål og problemstillinger som skulle belyses i rapporten.

Viktige funn i rapporten.
- Rollene som eier, forvalter og bruker av eiendommene er tydeliggjort
- Vedlikeholdet prioriteres etter en skala der liv er viktigst.
- 1/3 av virksomhetslederne mener ansvarsforholdene er uklare
- Brukeravtaler vil bli inngått med virksomhetene.
- Svarene fra formannskapsmedlemmer indikerer behov for bedre oversikt over behovene.
- Revisor mener kommunens overordnete mål og strategi for eiendomsforvaltningen er utilstrekkelig.
- Vedlikeholdsplanen er bare ettårig og kostnadskalkyle mangler for de fleste tiltak.
- Kommunens vedlikeholdsutgifter til formålsbygg var i 2015 på kr 118 per kvadratmeter. Multiconsult anbefaler kr 200 per kvm.
- I tillegg ble2,2 mill.kr i 2015 brukt til vedlikehold av kommunenes 290 utleieboliger.
- Virksomhet Eiendom anslår vedlikeholdsetterslepet til ca. 150 mill. kr i 2016.

Revisjonens anbefalinger:

e) Brukeravtaler som avklarer ansvarsforhold, bør inngås med brukerne av formålsbygg i 2017.
f) Forvaltningsplan for kommunale eiendommer med overordnete mål og strategi for bygningsvedlikehold, som ble påbegynt i 2015, bør ferdigstilles i 2017.
g) Rapportering av bygningsvedlikehold til politisk nivå bør vurderes styrket i tertialrapporter eller med en egen sak til kommunestyret årlig.
h) Fordeling av regnskapsførte vedlikeholdsutgifter på Kostra-funksjoner etter bygningstype bør forbedres.
e) For å unngå verdiforringelse av kommunens bygningsmasse, er det nødvendig å høyne årlig vedlikeholdsbudsjett.

Rådmannens uttalelse er tatt inn til slutt i rapporten. Rådmannen mener rapporten inneholder mange gode råd til kommunens eiendomsforvaltning og vil følge opp revisors anbefalinger.

Ås, 26.04.2016

Jan T. Løkken/s./
sekretær

Vedlegg:
Forvaltningsrevisjonsrapport fra Follo distriktsrevisjon datert 25.11.2016 om vedlikehold av kommunale bygg i Nesodden

Vedlegg til sak

NesoddenVedlikeholdByggRevisjonsrappor

Nesodden KU-50/16
Høy turn-over i to avdelinger

Saksbehandler:	Jan T. Løkken	Saksnr.:	16/00343-1
Saksgang			**Møtedato**
1 Nesodden kontrollutvalg		50/16	06.12.2016

Sekretariatets innstilling:
Saken legges fram uten innstilling.

SAKSUTREDNING:

Utvalget ba i møtet den 6. september å undersøke om den høye turnover i to avdelinger i kommunen gir grunnlag for at kontrollutvalget tar opp saken. Arne Maus ga en redegjørelse i møtet den 18. oktober, jf. sak 46/16. Kontrollutvalget vedtok å utsette saken.

Arne Maus vil legge fram resultatet av sine undersøkelser i møtet.

Ås, 24.11.2016

Jan T. Løkken/s./
sekretær

Nesodden KU-51/16
Ansvar for veilys

Saksbehandler:	Jan T. Løkken	Saksnr.:	16/00344-1
Saksgang			**Møtedato**
1 Nesodden kontrollutvalg		51/16	06.12.2016

Sekretariatets innstilling:
Saken legges fram uten innstilling.

SAKSUTREDNING:

Arne Maus har bedt om at sak om «ansvar for veilys» settes opp på dagsorden. Han vil redegjøre nærmere for saken i møtet.

Ås, 24.11.2016

Jan T. Løkken/s./
sekretær

Nesodden KU-52/16
Brev fra styreleder i Ellingstad barnehage AS

Saksbehandler:	Jan T. Løkken	Saksnr.:	16/00345-1
Saksgang			**Møtedato**
1 Nesodden kontrollutvalg		52/16	06.12.2016

Sekretariatets innstilling:
Kontrollutvalget kan ikke se at det er kommet fram ny informasjon i klagene fra styrelederen i Ellingstad barnehage som tilsier at saken tas opp til behandling i kontrollutvalget. Saken avvises.

Vedlegg:
e-post fra FIKS tilArne Kjensli To brev til kontrollutvalget datert 7.11.16 vedr. kapitaltilskudd og næringsskatt.pdf, Brev fra Arne Kjensli datert 7.11.16.pdf

SAKSUTREDNING:

Styrelederen i Ellingstad barnehage AS, Arne Kjensli, tar i to brev datert 7.11.16 opp henholdsvis:

1. Kommunestyrets vedtak i sak om næringsskatt for selskapet i 2014 og 2015.
2. Påstand om at rådmannen feilinformert kommunestyret vedr. selskapets søknad om kapitaltilskudd for 2015.

Stabssjef Arve Ruud opplyser at saken vedr. klage på næringsskatt er sendt tilbake til kommunen fra fylkesmannen og saken vil bli lagt fram for klagenemnda med det aller første.

Kontrollutvalget behandlet de samme klagene fra Arne Kjensli i møtet den 17. mars d.å., jf. sak 11/16. Kjensli fikk da orientere om sitt syn i møtet og Arve Ruud orienterte deretter på vegne av rådmannen om kommunens behandling av sakene. Kontrollutvalget vedtok ikke å ta de to klagene opp til videre behandling.

Klagen på næringsskatt er nå ført tilbake til den kommunale klagenemnda for behandling. Det er, etter vår mening, det eneste nye som har skjedd i saken vedr. næringsskatt etter forrige behandling i utvalget.

Ås, 24.11.2016

Jan T. Løkken/s./
sekretær

Vedlegg:

1. Brev av 7.11.16 fra styreleder Arne Kjensli i Ellingstad barnehage til Kontrollutvalget vedr. saksfremlegg med ref. 15/606-21-16/5532 datert 15.02.2016
2. Brev av 7.11.16 fra styreleder Arne Kjensli i Ellingstad barnehage til Kontrollutvalget vedr. søknad om fritak for næringsskatt for 2014 og 2015
3. E-post fra FIKS til Arne Kjensli 22.11.16 vedr. bekreftelse om mottatt brev.

Vedlegg til sak

e-post fra FIKS tilArne Kjensli To brev

Brev fra Arne Kjensli datert 7.11.16.pdf

Nesodden KU-53/16
Tema for forvaltningsrevisjon 2017

Saksbehandler:	Jan T. Løkken	Saksnr.:	16/00350-1
Saksgang			**Møtedato**
1 Nesodden kontrollutvalg		53/16	06.12.2016

Sekretariatets innstilling:
Kontrollutvalget velger følgende tema for forvaltningsrevisjon i 2017:

–

–

Sekretariatet bes legge fram forslag til mål og problemstillinger for prosjektene.

Avgjørelsesmyndighet:
Kontrollutvalget

SAKSUTREDNING:

Kommunestyret vedtok i sak 106/16 den 28. september d.å. kontrollutvalgets innstilling om Plan for forvaltningsrevisjon 2017 – 2020. Kontrollutvalget ble gitt i fullmakt å foreta endringer av prioriteringene i planperioden.

Revisjonen har årlig gjennomført to forvaltningsrevisjonsprosjekter etter oppdrag fra kontrollutvalget. I e-post fra revisjonen av 9. september d.å. gir Nesodden rett til 2,25 forvaltningsrevisjoner per år. Kontrollutvalget kan etter dette f.eks. i ett år i perioden bestille tre rapporter og to i de øvrige år. Antallet prosjekter baserer seg på dagens budsjettnivå.

Av hensyn til revisjonens planlegging av sitt arbeid er det en fordel at utvalget får avklart sine prosjekter så tidlig som mulig. På grunnlag av utvalgets valg av områder/tema vil sekretariatet til neste møte foreslå mål og problemstillinger for prosjektene. Deretter vil revisjonen utarbeide prosjektplaner.

Ås, 28.11.2016

Jan T. Løkken/s./
sekretær

Vedlegg: 1. Plan for forvaltningsrevisjon 2017 – 2020
2. Overordnet analyse for forvaltningsrevisjon 2016

Vedlegg til sak

Plan
forvaltningsrevisjon N

NesoddenOverordnetAnalyse_220616.pdf

Nesodden KU-54/16
Revisjonens rapport per 31.10 2016

Saksbehandler:	Jan T. Løkken	Saksnr.:	16/00332-1
Saksgang			**Møtedato**
1 Nesodden kontrollutvalg		54/16	06.12.2016

Sekretariatets innstilling:
Kontrollutvalget tar revisjonens rapport per 31.10 2016 til orinetering.

SAKSUTREDNING:

Revisjonsåret går fra 1.5 til 30.4 året etter (jf. fristen for å avgi revisjonsberetning som er 15.4). Revisjonen legger fram to rapporter, en for revisjonsåret totalt og en halvårsrapport pr. 31.10. Rapporten gjelder hovedsakelig regnskapsrevisjon. Revisjonen kommer med en egen årsrapport for forvaltningsrevisjon.

Revisjonen refererer til seks fokusområder, men beskriver ikke status for arbeidet på disse områdene. Halvveis i revisjonsåret er timeforbruket 370 av budsjettert 850 timer.

Ås, 22.11.2016

Jan T. Løkken/s./
sekretær

Vedlegg: FDRs rapport til kontrollutvalget pr. 31.10.2016

Vedlegg til sak

Revisjonens
rapport@Nesodden k

Nesodden KU-55/16
Utvalgets strategi- og handlingsplan

Saksbehandler:	Jan T. Løkken	Saksnr.:	16/00334-1
Saksgang			**Møtedato**
1 Nesodden kontrollutvalg		55/16	06.12.2016

Sekretariatets innstilling:
Gjeldende strategi- og handlingsplan videreføres.

Vedlegg:
Handlings- og strategiplan pr010915.doc, Etiske retingslinjer folkevalgte og ansatte i kommunen.pdf, ReglementVedtattKS140411.pdf

SAKSUTREDNING:

Utvalgets strategi- og handlingsplan skal fornyes en gang i året, jf. delmål 6, pkt. 7. Sist gang var 1. september 2015.

Vedlagt følger også kontrollutvalgets reglement, sist endret av kommunestyret 14. april 2011. Det er også naturlig at kommunens etiske reglement inngår i en strategidiskusjon, se vedlegg.

Gjennomgangen av planen kan også være en anledning til å drøfte utvalgets arbeidsmåter.

Ås, 22.11.2016

Jan T. Løkken/s./
sekretær

Vedlegg:
1. Kontrollutvalgets strategi- og handlingsplan av 01.09.15
2. Kontrollutvalgets reglement, vedtatt av kommunestyret 14.4.11.
3. Etiske retningslinjer for folkevalgte og ansatte i Nesodden kommune

Vedlegg til sak

Nesodden KU-56/16
Møte med Follo landbrukskontor

Saksbehandler:	Jan T. Løkken	Saksnr.:	16/00327-1
Saksgang			**Møtedato**
1 Nesodden kontrollutvalg		56/16	06.12.2016

Sekretariatets innstilling:
Utvalget velger følgende til møtet med Follo landbrukskontor 7 .februar 2017:

Vedlegg:

SAKSUTREDNING:

Kontrollutvalget i Ås inviterer til et fellesmøte mellom Follo landbrukskontor og de berørte kontrollutvalgene den 7. februar 2017 kl 18.00 i Ås. Landbrukssjef Lars Martin Julseth vil i møtet orientere om kontorets arbeid og om hvordan samarbeidet med kommunene fungerer.

Follo landbrukskontor er et samarbeid mellom Ås, Vestby, Ski, Frogn, Nesodden og Oppegård kommuner. Samarbeidet er organisert som et vertskommunesamarbeid, jf. Kommuneloven § 28, med Ås som vertskommune. Rådmennene i deltaker-kommunene har oppnevnt et utvalg som skal koordinere virksomheten ved landbrukskontoret. Landbrukskontoret forvalter tilskuddsordninger, lover og forskrifter som gjelder for jordbruk og skogbruk i kommunene. Kontoret deltar med faglige innspill til kommuneplaner, reguleringsplaner, kommunale vannmiljøplaner, m.m. Landbrukskontorets arbeidsoppgaver er nærmere beskrevet på landbrukskontorets hjemmeside på internett.

Det er kontrollutvalget i Ås som har kontroll og tilsynsansvaret for landbrukskontoret. Kontoret er en viktig del av den kommunale forvaltningen i de deltakende kommunene. Møtet har kommet i stand etter et initiativ fra kontrollutvalget i Ski.

Det er ikke satt noen begrensning på antallet deltakere fra hvert utvalg. Vi foreslår at utvalget velger to utsendinger, fortrinnsvis leder og nestleder til møtet som rapporterer tilbake til utvalget. Påmeldingsfristen har vi satt til 16. januar 2016.

Ås, 21.11.2016

Jan T. Løkken/s./
sekretær

Nesodden KU-57/16
Utvalgets deltakelse på konferanser i 2017

Saksbehandler:	Jan T. Løkken	Saksnr.:	16/00340-1
Saksgang			**Møtedato**
1 Nesodden kontrollutvalg		57/16	06.12.2016

Sekretariatets innstilling:
Kontrollutvalget melder på følgende deltakere på NKRFs konferanse 1. og 2. februar 2017
……
Kontrollutvalget melder på følgende deltakere på FKTs konferanse 7. og 8. juni 2017
……

Vedlegg:

SAKSUTREDNING:

Kontrollutvalgskonferansen til NKRF (Norges kommunerevisorforbund) samler hvert år 500 – 700 deltakere fra kontrollutvalg, sekretariat og revisorer fra hele landet. Konferansen holdes på Gardermoen og er en viktig arena for informasjon, debatt og opplæring om kontroll og tilsynssaker i kommunene. Det foreligger ennå ikke noe ferdig program for konferansen 1. og 2. februar 2017, men på NKRFs internettsider kan vi lese at den blant annet vil ha etikk, korrupsjon, kommuneøkonomi og kommunereformen som tema.

FKT (Forum for kontroll og tilsyn) som kontrollutvalget er medlem av, arrangerer en lignende konferanse 7. og 8. juni i Tromsø. Kontrollutvalget i Nesodden er medlem av FKT og årsmøtet i organisasjonen holdes i løpet av konferansen.

I utvalgets budsjettforslag for 2017 er det avsatt kr 35 000 for at alle utvalgsmedlemmene kan delta på en av konferansene hver. Deltakeravgiften på NKRF-konferansen er kr 6 500 per person. Budsjettet har ikke tatt høyde for reiseutgiftene til Tromsø. Deltakelsen fra utvalget vil derfor avhenge av hvor man ønsker å delta og antallet.

FIKS melder på de som skal delta på konferansene. Kommunene faktureres direkte for deltakeravgiften. Deltakernes reiseregninger sendes direkte til kommunen.

Ås, 24.11.2016

Jan T. Løkken/s./
sekretær

Nesodden KU-58/16
Kontrollutvalgets møter i 2017

Saksbehandler:	Jan T. Løkken	Saksnr.:	16/00352-1
Saksgang			**Møtedato**
1 Nesodden kontrollutvalg		58/16	06.12.2016

Sekretariatets innstilling:

Kontrollutvalgets møter i 2017 med møtestart kl 17.15:
31.1
21.3
2.5
20.6
5.9
24.10
26.10 Faglig forum
5.12

SAKSUTREDNING:

Møtedatoer som foreslått i innstillingen. Se kommunens møteplan på kommunens hjemmeside.

Ås, 28.11.2016

Jan T. Løkken/s./
sekretær

Nesodden KU-59/16
Orienteringssaker

Saksbehandler:	Jan T. Løkken	Saksnr.:	16/00348-1
Saksgang			**Møtedato**
1 Nesodden kontrollutvalg		59/16	06.12.2016

Sekretariatets innstilling:
Skriv inn forslag til vedtak

Vedlegg:
Aktivitetsplan november 2016.doc

1. Svar fra Erik Adland i e-post av 29.11.16 på spørsmål fra Arne Maus.
2. Kommunestyrets vedtak i sak 126/16 Forvaltningsrevisjonsrapport om kommunens møte med publikum
3. Kontrollutvalgets medlemmer og varamedlemmer per 28.11.2016
4. Aktivitetsplanen per november 2016

Ås, 28.11.2016

Jan T. Løkken/s./
sekretær

Vedlegg til sak

KONTROLLUTVALGET I NESODDEN

Sak 48/16 Protokollen fra kontrollutvalgsmøtet 18. oktober 2016

Saksbehandler:	Jan T. Løkken	Saksnr.:	16/00341-1
Behandlingsrekkefølge		**Møtedato**	
Nesodden kontrollutvalg			

Sekretariatets innstilling:
Protokollen fra kontrollutvalgsmøtet 18. oktober 2016 godkjennes.

SAKSUTREDNING:

Sekretæren sendte den 19. oktober via e-post et forslag til protokoll til utvalgets medlemmer. Protokollen fikk enstemmig tilslutning.

Ås, 25.11.2016

Jan T. Løkken/s./
sekretær

Vedlegg: Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 18. oktober 2016

Follo Interkommunale kontrollutvalgssekretariat
Postadresse: **Postboks 195, 1431 Ås**
Besøksadresse: **Rådhusplassen 29**
64 96 20 58 (m): 95 93 96 56
FIKS@follofiks.no
www.follofiks.no

MØTEPROTOKOLL

Nesodden kontrollutvalg

Møtetid: **18.10.2016 kl. 17:15**
Sted: **Møterom Solberg i Tangenten**

Av utvalgets medlemmer/varamedlemmer møtte 5 av 5.

Møtende medlemmer:
Arne Maus (SV), Arne Thodok Eriksen (MDG), Sidsel Tjernshaugen (A), Jørn Bertelsen (H), May Lissbeth Ananiassen (R)

Fra kommunestyret:
Ordfører Nina Sandberg (sak 45/16 og 46/16)

Fra kommuneadministrasjonen:
Rådmann Geir Grimstad (sak 45/16 og 46/16)

Fra sekretariatet:
Jan T. Løkken (møtesekretær)

Fra Follo distriktsrevisjon:
Avdelingsleder Didrik Hjort

Diverse merknader:

Møteprotokoll godkjent 06.12.2015

Follo Interkommunale kontrollutvalgssekretariat
Postadresse: Postboks 195, 1431 Ås
Besøksadresse: Rådhusplassen 29
64 96 20 58 (m): 95 93 96 56
FIKS@follofiks.no
www.follofiks.no

Saksliste

44/16	Protokoll fra kontrollutvalgsmøtet 6. september 2016
45/16	Forvaltningsrevisjonsrapport om kommunens møte med publikum
46/16	Eventuell sak om høyt turnover i to avdelinger
47/16	Orienteringssaker

Saker til behandling

Nesodden KU-44/16
Protokoll fra kontrollutvalgsmøtet 6. september 2016

Sekretariatets innstilling:
Protokollen fra kontrollutvalgsmøtet 6. september 2016 godkjennes.

Nesodden kontrollutvalgs behandling 18.10.2016:

Votering:
Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Nesodden kontrollutvalgs vedtak 18.10.2016:
Protokollen fra kontrollutvalgsmøtet 6. september 2016 godkjennes.

[Lagre]

Nesodden KU-45/16
Forvaltningsrevisjonsrapport om kommunens møte med publikum

Sekretariatets innstilling:

Rapporten oversendes kommunestyret med følgende innstilling:

Kommunestyret merker seg revisjonens anbefalinger i forvaltningsrevisjonsrapporten om kommunens møte med publikum:

a. *Administrativt organisasjonskart, som viser virksomhetene, bør offentliggjøres på kommunens nettsider. Det bør kunne kopieres og gjengis leselig i Word-dokumenter. Organisatorisk nivå under virksomheter og stabsområder bør gis en standard betegnelse.*
b. *Et dokuments tittel bør være kort og refererbar. Dato på forside eller i forord hører med.*
c. *Målstyringsopplegget bør gjennomgås med sikte på forenkling og tydelig begrepsbruk.*
d. *Rutinebeskrivelser i kvalitetssystemet bør oppdateres løpende.*
e. *Service- og kvalitetsplakaten bør gis en mer synlig plassering på kommunens nettsider.*
f. *Rutinen for å gradere (unnta fra offentlighet) og avgradere dokumenter bør gjennomgås.*

Kommunestyret ber rådmannen følge opp revisjonen anbefalinger og melde tilbake til kontrollutvalget innen seks måneder.

Nesodden kontrollutvalgs behandling 18.10.2016:
Didrik Hjort presenterte hovedpunktene i rapporten.

Rapporten fikk ros fra utvalgets medlemmer.

Arne Maus la fram forslag til nytt, nest siste avsnitt i forslaget til vedtak i kommunestyret:
Kommunestyret vil i tillegg vise til (s.33) at Nesoddens netto-utgifter på tjenestene bygg/kart/plan er meget lave og i 2015 under 1/3 av både Akershus- og landsgjennomsnittet. Samtidig vises det (s. 33) at behandlingstiden har gått vesentlig opp og at det er en lav og klart synkende tilfredshet i befolkningen til disse tjenestene (s.36). Det er i denne situasjonen, hvor også mange i planavdelingen er nyansatte, avgjørende at rådmannen tar ytterlige administrative grep for å styrke bemanningen i plan/kart/bygg.

Votering:
Innstillingen ble, med tillegg av forslaget fra Arne Maus, enstemmig vedtatt.

Nesodden kontrollutvalgs vedtak 18.10.2016:

Rapporten oversendes kommunestyret med følgende innstilling:

Kommunestyret merker seg revisjonens anbefalinger i forvaltningsrevisjonsrapporten om kommunens møte med publikum:

g. *Administrativt organisasjonskart, som viser virksomhetene, bør offentliggjøres på kommunens nettsider. Det bør kunne kopieres og gjengis leselig i Word-dokumenter. Organisatorisk nivå under virksomheter og stabsområder bør gis en standard betegnelse.*
h. *Et dokuments tittel bør være kort og refererbar. Dato på forside eller i forord hører med.*
i. *Målstyringsopplegget bør gjennomgås med sikte på forenkling og tydelig begrepsbruk.*
j. *Rutinebeskrivelser i kvalitetssystemet bør oppdateres løpende.*
k. *Service- og kvalitetsplakaten bør gis en mer synlig plassering på kommunens nettsider.*
l. *Rutinen for å gradere (unnta fra offentlighet) og avgradere dokumenter bør gjennomgås.*

Kommunestyret vil i tillegg vise til (s.33) at Nesoddens netto-utgifter på tjenestene bygg/kart/plan er meget lave og i 2015 under 1/3 av både Akershus- og landsgjennomsnittet. Samtidig vises det (s. 33) at behandlingstiden har gått vesentlig opp og at det er en lav og klart synkende tilfredshet i befolkningen til disse tjenestene (s.36). Det er i denne situasjonen, hvor også mange i planavdelingen er nyansatte, avgjørende at rådmannen tar ytterlige administrative grep for å styrke bemanningen i plan/kart/bygg.

Kommunestyret ber rådmannen følge opp revisjonen anbefalinger og melde tilbake til kontrollutvalget innen seks måneder.

[Lagre]

Nesodden KU-46/16
Eventuell sak om høyt turnover i to avdelinger

Sekretariatets innstilling:
Saken legges fram uten innstilling.

Nesodden kontrollutvalgs behandling 18.10.2016:

Arne Maus foreslo at behandlingen av saken lukkes i medhold av offl. § 13 2), jf. fvl § 13.

Vedtak: Behandlingen av saken lukkes i medhold av offl. § 13 2), jf. fvl § 13.

Arne Maus redegjorde for sine undersøkelser i saken. Det foreligger en rapport fra et eksternt firma om situasjonen ved Håkonsletta omsorgsboliger og tidligere ansatte ved Håkonsletta omsorgsboliger skal ha klagd saken inn for fylkesmannen. Maus foreslo at spørsmålet om kontrollutvalget skal ta saken opp til behandling utsettes til kontrollutvalget har fått sett nærmere på disse to sakene.
Nina Sandberg redegjorde for kommunestyrets behandling av påstandene vedr. situasjonen ved Håkonsletta omsorgsboliger. Geir Grimstad gjentok i korte trekk den redegjørelsen han hadde gitt i kommunestyret om saken.

Jørn Bertelsen viste blant annet til at når kommunestyret som høyeste kontrollmyndighet har behandlet saken, så han ikke lenger noe grunnlag for at kontrollutvalget skulle ta opp saken til videre behandling.

Votering:
Forslaget fra Arne Maus om å utsette saken ble vedtatt med tre mot to stemmer.

Protokolltilførsel:

Sidsel Tjernshaugen og Jørn Bertelsen ønsker å få ført i protokollen at de er grunnleggende uenig i dagens vedtak i saken og at det videreføres en fortsatt undersøkelse etter det som nå er tilført saken av informasjon.

Nesodden kontrollutvalgs vedtak 18.10.2016:
Saken utsettes.

[Lagre]

Nesodden KU-47/16
Orienteringssaker

Sekretariatets innstilling:
Orienteringssakene tas til orientering.

Nesodden kontrollutvalgs behandling 18.10.2016:

Votering:
Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Nesodden kontrollutvalgs vedtak 18.10.2016:
Orienteringssakene tas til orientering.

[Lagre]

KONTROLLUTVALGET I NESODDEN

Sak 49/16 Forvaltningsrevisjonsrapport om vedlikehold av kommunale bygg

Saksbehandler:	Jan T. Løkken	Saksnr.:	16/00336-1

Behandlingsrekkefølge	**Møtedato 06.12.16**
Nesodden kontrollutvalg	

Sekretariatets innstilling:
Rapporten oversendes kommunestyret med følgende innstilling til vedtak:

Kommunestyret merker seg revisjonens anbefalinger:

a) Brukeravtaler som avklarer ansvarsforhold, bør inngås med brukerne av formålsbygg i 2017.
b) Forvaltningsplan for kommunale eiendommer med overordnete mål og strategi for bygningsvedlikehold, som ble påbegynt i 2015, bør ferdigstilles i 2017.
c) Rapportering av bygningsvedlikehold til politisk nivå bør vurderes styrket i tertialrapporter eller med en egen sak til kommunestyret årlig.
d) Fordeling av regnskapsførte vedlikeholdsutgifter på Kostra-funksjoner etter bygningstype bør forbedres.
e) For å unngå verdiforringelse av kommunens bygningsmasse, er det nødvendig å høyne årlig vedlikeholdsbudsjett.

Rådmannen bes følge opp revisjonen anbefalinger og melde tilbake til kontrollutvalget om oppfølgingen innen tolv måneder.

Vedlegg:

SAKSUTREDNING:

Kontrollutvalget vedtok prosjektplanen for rapporten som nå legges fram i møtet den 17. mars d.å., jf. sak 14/16. Sekretariatet mener revisjonen har fulgt opp prosjektplanens mål og problemstillinger som skulle belyses i rapporten.

Viktige funn i rapporten.
- Rollene som eier, forvalter og bruker av eiendommene er tydeliggjort
- Vedlikeholdet prioriteres etter en skala der liv er viktigst.
- 1/3 av virksomhetslederne mener ansvarsforholdene er uklare
- Brukeravtaler vil bli inngått med virksomhetene.

Follo Interkommunale kontrollutvalgssekretariat
Postadresse: **Postboks 195, 1431 Ås**
Besøksadresse: **Rådhusplassen 29**
64 96 20 58 (m): 95 93 96 56
FIKS@follofiks.no
www.follofiks.no

- Svarene fra formannskapsmedlemmer indikerer behov for bedre oversikt over behovene.
- Revisor mener kommunens overordnete mål og strategi for eiendomsforvaltningen er utilstrekkelig.
- Vedlikeholdsplanen er bare ettårig og kostnadskalkyle mangler for de fleste tiltak.
- Kommunens vedlikeholdsutgifter til formålsbygg var i 2015 på kr 118 per kvadratmeter. Multiconsult anbefaler kr 200 per kvm.
- I tillegg ble2,2 mill.kr i 2015 brukt til vedlikehold av kommunenes 290 utleieboliger.
- Virksomhet Eiendom anslår vedlikeholdsetterslepet til ca. 150 mill. kr i 2016.

Revisjonens anbefalinger:

e) Brukeravtaler som avklarer ansvarsforhold, bør inngås med brukerne av formålsbygg i 2017.
f) Forvaltningsplan for kommunale eiendommer med overordnete mål og strategi for bygningsvedlikehold, som ble påbegynt i 2015, bør ferdigstilles i 2017.
g) Rapportering av bygningsvedlikehold til politisk nivå bør vurderes styrket i tertialrapporter eller med en egen sak til kommunestyret årlig.
h) Fordeling av regnskapsførte vedlikeholdsutgifter på Kostra-funksjoner etter bygningstype bør forbedres.
e) For å unngå verdiforringelse av kommunens bygningsmasse, er det nødvendig å høyne årlig vedlikeholdsbudsjett.

Rådmannens uttalelse er tatt inn til slutt i rapporten. Rådmannen mener rapporten inneholder mange gode råd til kommunens eiendomsforvaltning og vil følge opp revisors anbefalinger.

Ås, 26.04.2016

Jan T. Løkken/s./
sekretær

Vedlegg:
Forvaltningsrevisjonsrapport fra Follo distriktsrevisjon datert 25.11.2016 om vedlikehold av kommunale bygg i Nesodden

FOLLO DISTRIKTSREVISJON IKS Org.nr. 914 022 134 MVA

DELTAKERKOMMUNER: ENEBAKK – NESODDEN – SKI – ÅS

Vedlikehold av kommunale bygg

Forvaltningsrevisjonsrapport for Nesodden kommune

Nesoddtangen skole. Foto: F. Holm AS.

Ski, 25.11.2016

Parkaksen 6, Postboks 3010, 1402 Ski, tlf. 6487 8760, www.follodr.no, revisjonen@follodr.no

Innhold

1 INNLEDNING 3

1.1 BAKGRUNN 3
1.2 SAMMENDRAG 3
1.3 KONKLUSJON 3
1.4 ANBEFALINGER 4

2 PROSJEKTBESKRIVELSE 5

2.1 BESTILLING – FORMÅL OG PROBLEMSTILLINGER 5
2.2 PRESISERINGER OG AVGRENSNINGER 5
2.3 INFORMASJON OM REVIDERT ENHET – ORGANISERING 5
2.4 METODE 7

3 MÅL OG SYSTEM I EIENDOMSFORVALTNINGEN 9

3.1 REVISJONSKRITERIER 9
3.2 FAKTA 9
3.3 VURDERINGER 14

4 VERDIBEVARENDE VEDLIKEHOLD 15

4.1 REVISJONSKRITERIER 15
4.2 FAKTA 15
4.3 VURDERINGER 23

5 LITTERATUR 25

VEDLEGG 1: REVISJONSKRITERIER – BRANSJENORM FOR BYGNINGSVEDLIKEHOLD 26

VEDLEGG 2: RÅDMANNENS UTTALELSE TIL RAPPORTEN 30

1 INNLEDNING

1.1 Bakgrunn

Forvaltningsrevisjon er en lovpålagt oppgave for kommunene etter Lov om kommuner og fylkeskommuner av 25.9.1992 med endringer av 12.12.2003 (kommuneloven). Formålet med forvaltningsrevisjon er nedfelt i kommunelovens § 77 nr. 4: "Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte. Kontrollutvalget skal videre påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematisk vurdering av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon)."

Kontrollutvalget i Nesodden kommune vedtok prosjektplan med formål og problemstillinger for prosjekt *Vedlikehold av kommunale bygg* i møte 17.3.2016 (sak 14/16).

1.2 Sammendrag

Nesodden kommune har i 2016 anskaffet et nytt fagsystem for FDV (forvaltning, drift og vedlikehold), som tilrettelegger for en rasjonell eiendomsforvaltning. Kommunen utarbeider en forvaltningsplan for kommunale eiendommer, som vil styrke den strategiske styringen av bygningsvedlikeholdet. Kommunen brukte anslagsvis 10,7 mill. kr i 2015 på vedlikehold av 90 formålsbygg med tilsammen 90 410 m^2, det vil si 118 kr per m^2. Dette utgjør 59 % av byggebransjens norm (200 kr per m^2) for å opprettholde bygningenes standard. Kommunens vedlikeholdsetterslep estimeres av virksomhet Eiendom til ca. 150 mill. kr, og det øker år for år. Vedlikeholdet styres etter tiltakenes prioritet, uavhengig av bygningstype.

1.3 Konklusjon

Follo distriktsrevisjon IKS konkluderer slik på problemstillingene:

1.3.1 Mål og system i eiendomsforvaltningen

Nesodden kommune har tydeliggjort rollene som eier, forvalter og bruker av eiendommene, noe som samsvarer med det statlige eiendomsforvaltningsutvalgets anbefaling (NOU 2004: 22: *Velholdte bygninger gir mer til alle*). Kommunestyret har vedtatt at vedlikeholdsbehovene skal prioriteres etter en skala 1–5, der liv er viktigst; deretter følger offentlige pålegg, driftskostnader, funksjonalitet og estetikk (*Budsjett 2016 handlingsprogram 2017–2019*, vedlegg, s. 24). Virksomhet Eiendom utarbeider en årlig vedlikeholdsplan der bygningsvedlikeholdet prioriteres etter denne retningslinjen.

Revisors spørreundersøkelse viser at 1/3 av virksomhetslederne mener at ansvarsforhold vedrørende byggene er uklart. Virksomhet Eiendom har utarbeidet en mal til brukeravtale som vil avklare ansvarsforhold. Brukeravtaler vil bli inngått med virksomhetene. Virksomhet Eiendom har i 2016 tatt i bruk fagsystemet FDVweb til å planlegge og styre eiendomsforvaltningen. Systemet gjør det enklere å melde inn vedlikeholdsbehov for kommunale bygg.

Rådmannen rapporterer bygningsvedlikeholdet gjennom budsjett/handlingsprogram og kommunens årsberetning. Revisors spørreundersøkelse til formannskapets medlemmer indikerer behov for mer systematisk oversikt over vedlikeholdsbehovet. En årlig sak til kommunestyret om bygningsvedlikehold kan være hensiktsmessig.

Nesodden kommune har "godt vedlikehold av kommunens bygg og anlegg" som overordnet styringsmål for eiendomsforvaltningen, og dette er utdypet i noen spesifikke styringsmål. Revisors vurdering er likevel at kommunens overordnete mål og strategi for eiendomsforvaltningen er utilstrekkelig. Forvaltningsplan for kommunale eiendommer, som administrasjonen har under utarbeiding, blir en strategiplan for bygningsvedlikehold m.m. Denne vil styrke de folkevalgtes eierrolle.

1.3.2 Verdibevarende vedlikehold

Nesodden kommunes vedlikeholdsplan fremstår som oversiktlig og god, men med to begrensninger: Vedlikeholdsplanen er kortsiktig (ettårig), og kostnadskalkyle mangler for de fleste vedlikeholdstiltak i planen.

Nesodden kommune har 90 formålsbygg med til sammen 90 410 m^2 bygningsareal. Kommunens vedlikeholdsutgifter til formålsbygg beløp seg i 2015 til ca. 10,7 mill. kr, tilsvarende 118 kr per m^2. Kommunens egne ansatte utførte rundt 35 % av bygningsvedlikeholdet (2012–2015); resten ble kjøpt fra eksterne entreprenører. I tillegg kom 2,2 mill. kr (2015) til vedlikehold av kommunens 290 boliger (10 300 m^2).

For å opprettholde formålsbyggs standard, anbefaler byggebransjen årlige vedlikeholdsutgifter på 200 kr per m^2 (Multiconsult, 2013). Nesodden kommunes vedlikeholdsutgifter utgjør ca. 59 % (2015) av anbefalingen. Underbudsjetteringen (41 %) medfører fokus på brannslokking og lite rom for forebyggende vedlikehold. SINTEF Byggforsk påpeker at å neglisjere forebyggende vedlikehold er ulønnsomt i det lange løp, fordi vedlikeholdsutgiftene stiger ved utsettelse. Virksomhet Eiendom anslår kommunens vedlikeholdsetterslep til ca. 150 mill. kr i 2016, og det øker år for år. Nesodden kommune har samlet sett ikke et verdibevarende vedlikehold av sine bygninger, men er tross alt nest best blant fem Follo-kommuner.

Kommunens prioriteringer i bygningsvedlikeholdet styres av hvor nødvendig tiltakene ansees å være, uavhengig av bygningstype. Statistisk sentralbyrås Kostra-statistikk viser at Nesodden kommune bruker mest penger per m^2 på vedlikehold av administrasjonsbygg og minst på kulturbygg. Dette skyldes trolig at mesteparten av vedlikeholdsutgiftene ved kommunesenteret Tangenten er regnskapsført som vedlikehold på administrasjonsbygg, til tross for at det er et kombinert bygg.

1.4 Anbefalinger

Follo distriktsrevisjon IKS anbefaler Nesodden kommune å vurdere følgende tiltak:

a) Brukeravtaler som avklarer ansvarforhold, bør inngås med brukerne av formålsbygg i 2017.
b) Forvaltningsplan for kommunale eiendommer med overordnete mål og strategi for bygningsvedlikehold, som ble påbegynt i 2015, bør ferdigstilles i 2017.
c) Rapportering av bygningsvedlikehold til politisk nivå bør vurderes styrket i tertialrapporter eller med en egen sak til kommunestyret årlig.
d) Fordeling av regnskapsførte vedlikeholdsutgifter på Kostra-funksjoner etter bygningstype bør forbedres.
e) For å unngå verdiforringelse av kommunens bygningsmasse, er det nødvendig å høyne årlig vedlikeholdsbudsjett.

Steinar Neby (sign.)
revisjonssjef

Even Tveter (sign.)
prosjektleder

2 PROSJEKTBESKRIVELSE

2.1 Bestilling – formål og problemstillinger

Kontrollutvalgets bestilling setter følgende formål med forvaltningsrevisjonsprosjektet: "Undersøke om Nesodden kommune har en god forvaltning av sine bygg."

Kontrollutvalgets bestilling inneholder to problemstillinger:

1. "Har Nesodden kommune overordnede mål og et rasjonelt system for forvaltning av kommunens eiendomsmasse?
   - Hvordan er kommunikasjon og rapportering til politiske organer?
2. Har kommunen et godt verdibevarende vedlikehold av sine bygninger?
   - Er de økonomiske rammebetingelsene tilpasset eiendomsforvaltningens langsiktige karakter?
   - Fordeles vedlikeholdsbudsjettet hensiktsmessig på de ulike typer bygg?"

2.2 Presiseringer og avgrensninger

Revisor presiserer følgende til de to problemstillingene:

1. *Mål og system i eiendomsforvaltningen*: Kommunale bygg omfatter formålsbygg og boliger.[1] Man skiller ofte mellom disse. Rapporten tar for seg begge typer bygg.[2]
2. *Verdibevarende vedlikehold*: Dette forvaltningsrevisjonsprosjektet handler om bygnings-vedlikehold – ikke bygningsinvestering. Skillet mellom vedlikehold (driftsutgifter) og oppgradering/påkostning (investeringsutgifter) fremgår av *Kommunal regnskapsstandard nr. 4* (jf. vedlegg 1), men er i praksis noe skjønnsmessig. Revisor har i dette prosjektet ikke undersøkt Nesodden kommunes praktisering av skillet. Regnskapsføringspraksis varierer noe fra kommune til kommune. Kostra-tall for bygningsvedlikehold er derfor ikke helt sammenliknbare.

Kontrollperioden i prosjektet er hovedsakelig 2012–2016.

2.3 Informasjon om revidert enhet – organisering

Nesoddens folkemengde vokste med 251 innbyggere (1,4 %) i 2015 til 18 623 innbyggere (1.1.2016).

Nesodden kommune hadde driftsinntekter på nesten 1,2 mrd. kr i årsregnskap 2015. Investeringer i anleggsmidler utgjorde 117 mill. kr. Kommunens personell utfører til sammen ca. 1000 årsverk. Administrativ organisering fremgår av følgende organisasjonskart:

[1] Formålsbygg vil si administrasjonsbygg, barnehagebygg, skolebygg, sykehjemsbygg, idrettsbygg og kulturbygg, dvs. offentlige "næringsbygg" – ikke boliger.

[2] Skillet mellom *bygg* og *bygning* i norsk språk er uklart. *Bokmålsordboka* gir to ordforklaringer på *bygg*: "1 bygning under oppføring, eller som nettopp er ferdigbygd, f.eks. boligbygg, råbygg, nybygg; 2 større bygning, f.eks. industribygg, lagerbygg, regjeringsbygg". Denne rapport holder seg til betydning nr. 2: *Bygg* vil si en stor, sammensatt bygning. *Bygg* og *bygning* brukes noe om hverandre.

Rådmannens ledergruppes organisasjonskart. Kilde: Nesodden.kommune.no, 17.8.2016. Et administrativt organisasjonskart som også viser virksomhetene, er under utarbeiding i administrasjonen.

Nesodden kommune samlet 1.1.2012 sine stabsfunksjoner i tre stabsområder. Under stabsområdene er det seks fagområder. De tre kommunalområdene har til sammen 31 virksomheter.[3]

Prosjektavdelingen, som siden 2012 har vært organisert direkte under rådmannen, ble 1.10.2016 underlagt virksomhet Eiendom. Kommunalområde Plan, teknikk og miljø har nå følgende organisering:

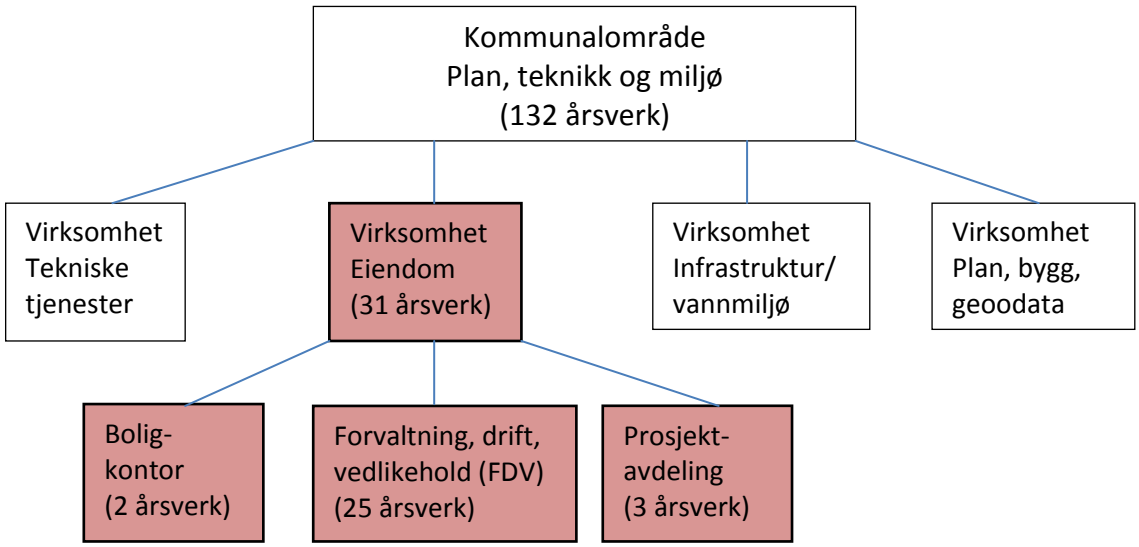

Organisering fra 1.10.2016. Kilde: Virksomhetsleder for Eiendom, Nesodden kommune.

3 Navn på organisatoriske enheter ned til virksomheter og stabsområders fagområder skrives med stor forbokstav i denne rapport, for tydelighetens skyld.

Kommunalområde Plan, teknikk og miljø, som har 132 årsverk, ledes av kommunalsjef for Plan, teknikk og miljø Anne Dybevold. Virksomhet Eiendom, som har 31 årsverk, ledes av virksomhetsleder for Eiendom Marlen Grønlie. Rapporten har hovedfokus på FDV-avdelingen, som har 25 årsverk. Bjørn Askautrud var FDV-leder (driftsleder) til 19.9.2016, da Geir Efjestad tiltrådte i stillingen.

2.4 Metode

2.4.1 Metode generelt

Med hjemmel i kommunelovens § 77 nr. 4 foreligger *Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner mv* (2004), som i § 7 pålegger at forvaltningsrevisjon gjennomføres og rapporteres i henhold til god kommunal revisjonsskikk og anerkjente standarder på området. Styret i Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) har fastsatt *Standard for forvaltningsrevisjon* (RSK 001, 2011), som er god kommunal revisjonsskikk i forvaltningsrevisjon. Follo distriktsrevisjon IKS følger denne standarden. Noen utdrag fra *Standard for forvaltningsrevisjon*:

1. *Revisjonskriterier* (pkt. 22): "Revisjonskriterier er de krav, normer og/eller standarder som forvaltningsrevisjonsobjektet skal revideres/vurderes i forhold til. Revisjonskriteriene skal være begrunnet i, og utledet av, autoritative kilder innenfor det reviderte området."
2. *Data/fakta* (pkt. 27): "I valg av metode må revisor sikre dataenes relevans (gyldighet, validitet) i forhold til problemstillingen(e). Datainnsamlingen må gjennomføres på en måte som sikrer dataenes pålitelighet (reliabilitet)."
3. *Vurderinger* (pkt. 31): "Revisor må analysere de innsamlede dataene i forhold til revisjonskriteriene og vurdere om praksis eller tilstand er i tråd med kriteriene."
4. *Konklusjoner* (pkt. 33): "På bakgrunn av vurderinger av dataene opp mot kriteriene skal revisor konkludere i forhold til problemstillingen(e). Dersom revisor finner vesentlige avvik, skal dette komme tydelig til uttrykk i forvaltningsrevisjonsrapporten."
5. *Anbefalinger* (pkt. 34): "Der det er hensiktsmessig bør revisor gi anbefalinger. Anbefalinger må aldri formuleres som pålegg til administrasjonen. Revisor skal også være varsom med å foreslå detaljerte løsninger."
6. *Verifisering og høring/kontradiksjon* (pkt. 45 og 16): "Utføring av forvaltningsrevisjon skal kvalitetssikres." Et rapportutkast sendes til kommunens kontaktperson for prosjektet for verifisering av fakta. Endelig rapport sendes administrasjonssjefen, som "skal gis anledning til å gi uttrykk for sitt syn på de forhold som fremgår av rapporten. Høringssvaret skal vedlegges rapporten som går til behandling i kontrollutvalget."

2.4.2 Metode i dette prosjektet

Kilder til revisjonskriterier for dette prosjektet er lovverk og bransjestandarder m.m. (jf. vedlegg 1):

- NOU 2004: 22: *Velholdte bygninger gir mer til alle*.
- KS, 2013: *Kommunal eiendomsmasse: Store investeringer og mindre vedlikeholdsetterslep*.
- KS, 2013: *Forvaltning av kommunesektorens eiendom og infrastruktur – dilemmaer og løsninger*.
- KS, 2008: *Bedre eiendomsforvaltning og vedlikehold*.
- Multiconsult og PricewaterhouseCoopers, 2008: *Vedlikehold i kommunesektoren*.
- *Riksrevisjonens undersøkelse av kommunenes ansvar for skolebygninger*, 2005.
- *Forskrift om årsregnskap og årsberetning (for kommuner og fylkeskommuner)*, 2000.

- Forum for offentlige bygg og eiendommer (FOBE): *Kartlegging av kommunenes utgifter til vedlikehold av sine bygninger* (2006) og *Bedre eierskap i kommunene* (2007).
- Nesodden kommunes styringsdokumenter, jf. litteraturliste.

Prosjektets metode har vært dokumentanalyse, intervju, regnskapsanalyse og statistisk analyse. Revisor har intervjuet ledende ansatte i virksomhet Eiendom. En nettbasert spørreundersøkelse (Questback) ble sendt til alle virksomhetsledere i kommunen. Undersøkelsen ble sendt til 32 personer, hvorav 21 personer svarte (70 %), noe som ansees som en høy svarprosent. Spørreundersøkelse ble også sendt til formannskapets syv medlemmer, hvorav fire personer svarte (57 %).

Statistisk sentralbyrå (SSB) sin Kostra-statistikk 2015 (endelige tall) er benyttet. Kostra (Kommune – stat – rapportering) er Kommunaldepartementets regnskaps- og rapporteringsstandard for norske kommuner fra 2001. SSB har inndelt landets 428 kommuner i 16 Kostra-grupper. Kostra-gruppen er liknende kommuner – mest korrekt å sammenlikne med. Kommunesammenlikning gir et nyttig fugleperspektiv på kommunen.

En rød tråd i revisjonsrapporten – fra problemstillinger gjennom fakta til vurdering og konklusjoner – gir *relevant* informasjon. *Pålitelig* informasjon sikres ved faktainnsamling fra en rekke kilder (metodetriangulering), informanters sjekk av tekstelementer, kommunens verifisering av rapportutkast, samt kvalitetssikring i Follo distriktsrevisjon IKS.

Prosjektet er gjennomført med følgende fremdrift:

Dato:	**Aktivitet:**
16.12.2015:	Nesodden kommunes kontrollutvalg vedtok forvaltningsrevisjonsprosjekt *Vedlikehold av kommunale bygg*.
17.3.2016:	Prosjektplan forelagt kontrollutvalget, som justerte problemstillingene.
12.4.2016:	Oppstartsbrev sendt til rådmann Geir Grimstad.
4.5.2016:	Oppstartsmøte avholdt med kommunalsjef for Plan, teknikk og miljø Anne Dybevold, rådmannens kontaktperson for prosjektet.
30.5.2016:	Møte med virksomhetsleder Eiendom Marlen Gønlie og FDV-leder Bjørn Askautrud.
9.6.2016:	Questback sendt til formannskap og virksomhetsledere.
25.8.2016:	Første rapportutkast sendt til gjennomgang.
12.10.2016:	Telefonsamtale med ny FDV-leder Geir Efjestad. Han har gitt enkelte tilbakemeldinger på rapportutkast, men ellers ikke deltatt i revisjonsprosjektet.
21.10.2016:	Rapportutkast sendt til kommunalsjef Plan, teknikk og miljø m.fl. for verifisering.
14.11.2016:	Revisjonsrapport sendt rådmannen til uttalelse.
25.11.2016:	Revisjonsrapport med rådmannens uttalelse sendt til FIKS.
6.12.2016:	Kontrollutvalget – presentasjon og behandling.

Når aktiviteter strekker seg over flere dager, oppgis startdato. Personers navn oppgis første gang, deretter tittel.

Revisor takker for godt samarbeid med Nesodden kommune i prosjektet. Rådmannens uttalelse til revisjonsrapporten ligger i vedlegg.

3 MÅL OG SYSTEM I EIENDOMSFORVALTNINGEN

Problemstilling nr. 1: Har Nesodden kommune overordnede mål og et rasjonelt system for forvaltning av kommunens eiendomsmasse?

- Hvordan er kommunikasjon og rapportering til politiske organer?

3.1 Revisjonskriterier

- Rollefordeling i eiendomsforvaltningen skal være klar.
- Et rasjonelt system for å styre og planlegge eiendomsforvaltningen skal benyttes.
- Mål og prioriteringer for eiendomsforvaltningen skal være fastsatt.
- Kommunikasjon mellom administrasjon og politisk nivå skal være god. Rapporteringen skal angi bygningers tilstand, prioriteringer og utbedringskostnader.

3.2 Fakta

3.2.1 Virksomhet Eiendom

Budsjett 2016 handlingsprogram 2017–2019 opplyser (s. 85): "Virksomhet Eiendom skal forvalte, drifte, vedlikeholde og utvikle eiendom, herunder:

- kommunens bygnings- og boligmasse
- grunneiendommer
- friluftsområder
- idrettsanlegg
- skog og landbruk
- kirkegårder"

"Virksomhetens arbeid skal internt og eksternt sees i et livssyklusperspektiv for å opprettholde en funksjonell og god standard, samt å oppnå bedre verdi av de investerte midlene. Virksomhet Eiendom er også definert ansvarlig for koordinering og oppfølging av energi, klima/miljø og biologisk mangfold, herunder også miljøfyrtårnsertifisering."

NESODDEN KOMMUNES FORMÅLSBYGG – ÅRSVERK	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**
Kommunale formålsbygg, m^2:	86 480	90 580	90 410	90 410	90 410
Virksomhet Eiendom, årsverk:	27,3	28,3	26,5	26,5	31,0

Kilde: Nesodden kommunes *Budsjett 2016 handlingsprogram 2017–2019* (s. 86).

Kommunen har 90 formålsbygg med tilsammen 90 410 m^2 eiendomsmasse. I tillegg kommer kommunale boliger. Boligkontoret, som er en del av virksomhet Eiendom, disponerer 290 boliger (til sammen 10 300 m^2) for boligsosialt arbeid. *Boligsosial handlingsplan 2013–2030* opplyser (s. 29): "Vedlikeholdet av den kommunale boligmassen utøves i et samarbeid mellom Boligkontoret og Eiendom og Friluftsliv. Kommunen ønsker å tilby sine leietakere en best mulig kvalitet på utleieboligene". Individrettet oppfølging av beboere utføres av NAV og kommunalområde Helse og omsorg.

Virksomhet Eiendom sorterer under kommunalområde Plan, teknikk og miljø. Stillingen som kommunalsjef for Plan, teknikk og miljø sto vakant i nesten to år. Uten kommunalsjef var det

et ledelsesvakum. Ny kommunalsjef tiltrådte 1.10.2015. Virksomhetsleder for Eiendom oppgir å ha et godt samarbeid med sin kommunalsjef.

Prosjektavdelingen er fra 1.10.2016 en del av virksomhet Eiendom (jf. organisasjonskart s. 6). Dette gir mulighet for å se byggeprosjekter og vedlikehold i sammenheng, noe virksomhetsleder for Eiendom ser som en forbedring.

3.2.2 Mål og system for eiendomsforvaltning

Overordnete mål og strategi

Nesodden kommunes målstyringsopplegg er forankret i *Kommuneplanens samfunnsdel 2014–2026* (kapittel 3). *Budsjett 2016 handlingsprogram 2017–2019* oppgir (s. 10) innsatsområde "forvalting av kommunens ressurser". Under dette ligger det overordnete styringsmålet "godt vedlikehold av kommunens bygg og anlegg". Noen spesifikke styringsmål vedrørende bl.a. byggbrukernes opplevde kvalitet og medarbeidernes trivsel legges til grunn (s. 86).

Kommuneplanens samfunnsdel 2014–2026 inneholder (s. 23) en tabell over kommunens planer og utarbeiding av nye planer i fireårsperioden. Arbeidet med en forvaltningsplan for kommunale eiendommer (eiendomsplan) ble påbegynt i 2015. Dette er en langsiktig plan med mål og tiltak for å ivareta kommunal eiendom. Virksomhetsleder for Eiendom opplyser at forvaltningsplanen er blitt forsinket. Hun tar sikte på å ferdigstille planen våren 2017.

Noen mål og tiltak fremgår også av andre kommunale plandokumenter:

- *Boligsosial handlingsplan 2013–2030* opplyser (s. 29) at "Kommunen ønsker å tilby sine leietakere en best mulig kvalitet på utleieboligene".
- *Plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv 2014–2025* vektlegger (s. 39): "Nesodden kommune skal fokusere på optimal utvikling og ivaretakelse av anlegg og friluftsområder for fysisk aktivitet."

Kommunestyret har vedtatt at vedlikeholdsbehov skal prioriteres etter en skala fra 1–5 (*Budsjett 2016 handlingsprogram 2017–2019*, vedlegg, s. 24):

1. Ivaretakelse av liv.
2. Offentlige pålegg/ sikkerhet.
3. Vedlikehold som påvirker driftskostnadene.
4. Funksjonalitet.
5. Estetikk.

Roller

Nesodden kommune skiller mellom tre roller vedrørende kommunale bygg:

- *Eierrollen* innehas av kommunestyret og ivaretas løpende av formannskapet.
- *Forvalterrollen* innehas av virksomhet Eiendom.
- *Brukerrollen* innehas av skoler og sykehjem m.fl., samt noen lag/foreninger, som bruker byggene. (Brukerne betaler ikke husleie og kalles derfor ikke leietakere.) Når det er flere brukere av et bygg, utpekes en hovedbruker.

Brukeravtaler

Budsjett 2016 handlingsprogram 2017–2019 opplyser (s. 87) at man ønsker å bedre brukernes opplevde kvalitet. Brukeravtaler mellom virksomhet Eiendom og byggenes brukere er ikke inngått i dag. Virksomhetsleder for Eiendom har utarbeidet en mal for brukeravtale, som regulerer ansvarsforholdet mellom Eiendom og virksomhetene som bruker byggene:

- Virksomhet Eiendom forvalter bygget på kommunestyrets vegne.

- Drift og vedlikehold skjer innenfor årlige bevilgninger.
- Virksomhet Eiendoms tjenester for hovedbruker spesifiseres.
- Hovedbruker plikter å ivareta eiendommen med sin bruk.
- Et vedlegg fastsetter ansvars- og oppgavefordeling på områder som informasjon, brannvern, avfall, inventar og utstyr, flytting/ommøblering, uteområder, skader/ hærverk/tyveri, vareleveranser, rydding og renhold.

Brukeravtalen ble fremlagt for rådmannens ledergruppe i oktober 2016. Brukeravtaler vil bli inngått med alle brukere, men virksomhetsleder for Eiendom tidfester ikke når det vil skje.

Revisor har stilt alle virksomhetsledere som sitter i kommunalt eide bygg, noen spørsmål om forholdet til virksomhet Eiendom og vedlikeholdsarbeidet. 21 virksomhetsledere svarte slik på tre av spørsmålene/påstandene:

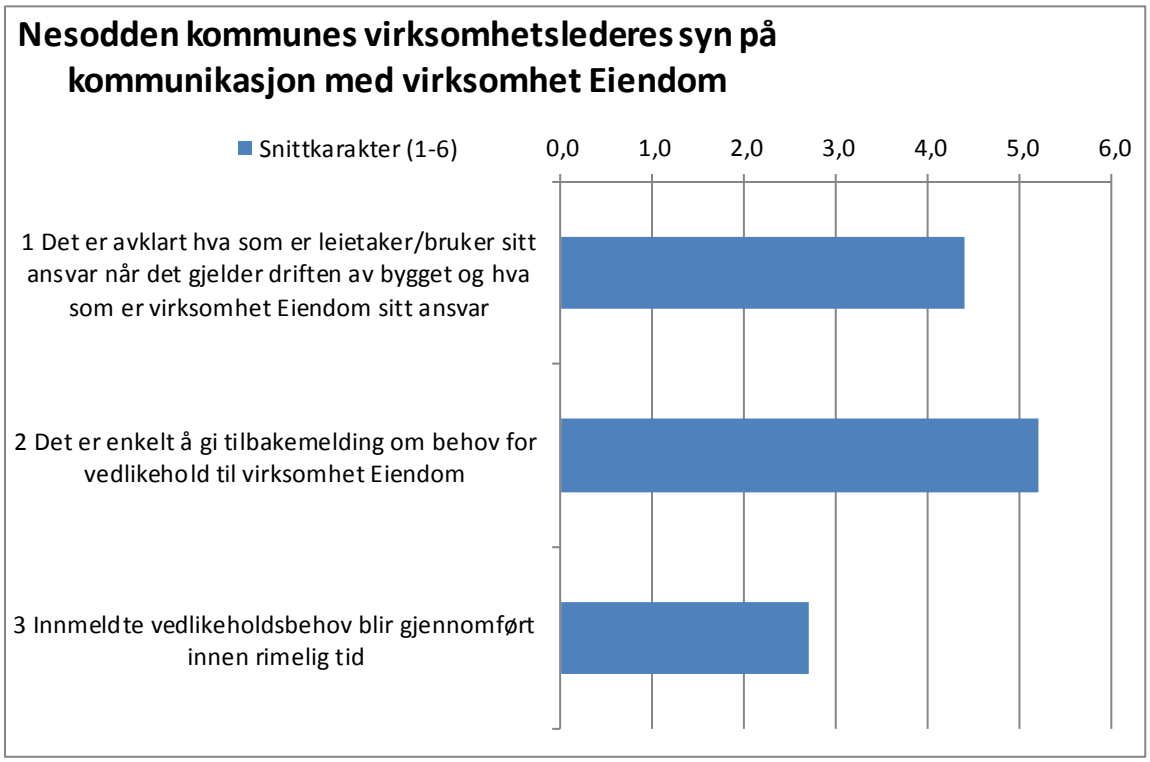

Kilde: Revisors Questback til 32 virksomhetsledere, hvorav 21 svarte. Spørsmålene ble stilt som påstander. Svaralternativene gikk fra 1 (helt uenig) til 6 (helt enig); "vet ikke" kunne også svares.

Diagrammet viser at virksomhetslederne i gjennomsnitt oppfatter ansvarsforholdet som godt avklart, men svarene har spredning: 52 % av virksomhetslederne svarer positivt (svaralternativ 5 og 6), mens 33 % gir uttrykk for at ansvarsforholdet er uklart (svaralternativ 2 og 3). Videre mener virksomhetslederne gjennomsnittlig at det er enkelt å gi tilbakemelding på vedlikeholdsbehovet, men også her er det spredning; 35 % svarer i nedre del av skalaen (1–3). De fleste virksomhetsledere gir utrykk for at vedlikeholdsbehov (tiltak) ikke blir gjennomført innen rimelig tid. Virksomheter i administrasjonsbygg svarer noe mer positivt.

Fagsystem for FDV

Nesodden kommune tok våren 2016 i bruk fagsystemet FDVweb fra CuroTech as, Kristiansand. Dette er et IT-system for forvaltning, drift og vedlikehold (FDV). CuroTech oppgir å ha 252 kunder, det vil si kommunale og private brukere av fagsystemet.

Dokumentasjon for alle bygg, så som bilder, brukeravtaler og historikk, kan registreres i fagsystemet. Alle bygningstegninger kan hentes frem på et øyeblikk. Bygningenes tilstand og kostnadskalkyler registreres i en modul for tilstandsanalyse. Brukere av byggene oppfordres til løpende å registrere behov vedrørende sitt bygg. FDV-systemet gir oversikt over vedlikeholdsbehovet for hvert bygg og samlet for alle kommunens bygg.

Systemet inneholder en arbeidsordremodul, som systematiserer arbeidsoppgavene for FDV-medarbeiderne (vaktmestrene) i ukeplaner. FDVweb viser denne ukens og de neste fire ukenes arbeidsordre. Daglige arbeidsplaner viser oppgaver som står for tur. Systemet har også en modul for internkontroll, som viser årlige internkontrolloppgaver for bygningens tekniske anlegg, inkludert lovpålagte oppgaver og avvik.

Systemet er presentert for utvalg for Plan og teknikk. Vaktmestre og brukere av byggene fikk opplæring i systemet våren 2016. FDV-leder forhandler (november 2016) med CuroTech om pris per bygg som registreres i fagsystemet. FDV-avdelingen tar sikte på at informasjon om alle kommunale bygg skal registreres i FDVweb vinteren 2016/2017.

Årlig vedlikeholdsplan

Virksomhet Eiendom foretar befaring på alle bygg to ganger i året og registrerer nye vedlikeholdsbehov. Virksomhet Eiendom sender dessuten én gang i året ut e-post til alle virksomheter som bruker byggene, der planlagte tiltak listes opp. Virksomhetslederne gir tilbakemelding om nye behov som har dukket opp.

På bakgrunn av befaring og tilbakemeldinger utarbeides en årlig vedlikeholdsplan (regneark), som *Vedlikeholdsplan Eiendom 2015* (som er forlenget inn i 2016). Planen, som prioriterer tiltakene på skalaen fra 1–5, gir en fullstendig og oppdatert oversikt over kjente behov i de respektive byggene. En del tiltak har kostnadskalkyle. Planen omfatter både vedlikehold/drift og oppgradering/investering. Fra 2017 vil årlig vedlikeholdsplan legges i FDVweb.

3.2.3 Rapportering til politisk nivå

Virksomhetsleder for Eiendom opplyser at årlig vedlikeholdsplan har vært vedlagt handlingsprogrammet de siste to årene. *Budsjett 2016 handlingsprogram 2017–2019* viser (s. 87) et stort fokus på HMS-arbeid i skoler og barnehager, bl.a. måling av radon og tiltak mot dette.

Nesodden kommune årsberetning 2015 redegjør (s.123) for oppgaver som virksomhet Eiendom har utført i 2015. Dette er både vedlikeholdsoppgaver og driftsrelaterte oppgaver. Årsberetningen opplyser at virksomhet Eiendom hadde et merforbruk på 2,5 mill. kr i 2015. Virksomhetsleder forklarer dette med et innsparingskrav som ikke ble innfridd, som følge av mange nødvendige tiltak innen drift og vedlikehold av eiendomsmassen.

Økonomisk status pr 31/8, det vil si 2. tertialrapport 2016, inneholder status for investeringsprosjekter, herunder bygningsinvesteringer. Prosjekt '0695 Etterslep vedlikehold kommunale formålsbygg' fikk 2,0 mill. kr til å dekke underbudsjettering på ventilasjonsanlegg Jaer. Utover dette nevnes ikke bygningsvedlikehold i tertialrapporten.

Nesodden kommunestyre har vedtatt *Skolebruksplan 2015–2025*. Planen inneholder et kapittel for hver skole, som beskriver skolebygninger, uteområde og tomt. Skolebruksplanen redegjør oversiktlig for skolebygningenes tilstand og vedlikeholdsbehov.

Boligsosial handlingsplan 2013–2030 tar for seg kommunens 290 utleieboliger (s. 30): "Manglende midler til vedlikehold på kommunale boliger gjennom flere år kombinert med en aldrende boligmasse har ført til at Nesodden kommunes boligmasse er til dels slitt. Kommunen har derfor et vedlikeholdsetterslep på mange millioner. Erfaringsmessig åpenbarer behovene seg spesielt ved klargjøring av leiligheter ved avslutning av leieforhold. Ofte er det behov for til dels omfattende rehabilitering før leiligheten er i akseptabel stand for overlevering til ny leietaker. Dette gjelder også ivaretakelse i forhold til lover og forskrifter, spesielt krav til brannsikkerhet, elektriske anlegg, våtrom, energimerking og universell utforming. Dersom noe ikke gjøres kan kommunen komme i en situasjon hvor boliger er så nedslitt at de ikke er utleibare. Dermed vil tilbudet til vanskeligstilte reduseres, kommunen vil miste leieinntekter og boligkapitalen reduseres."

Revisor har stilt fem spørsmål til formannskapsmedlemmene, som svarer slik:

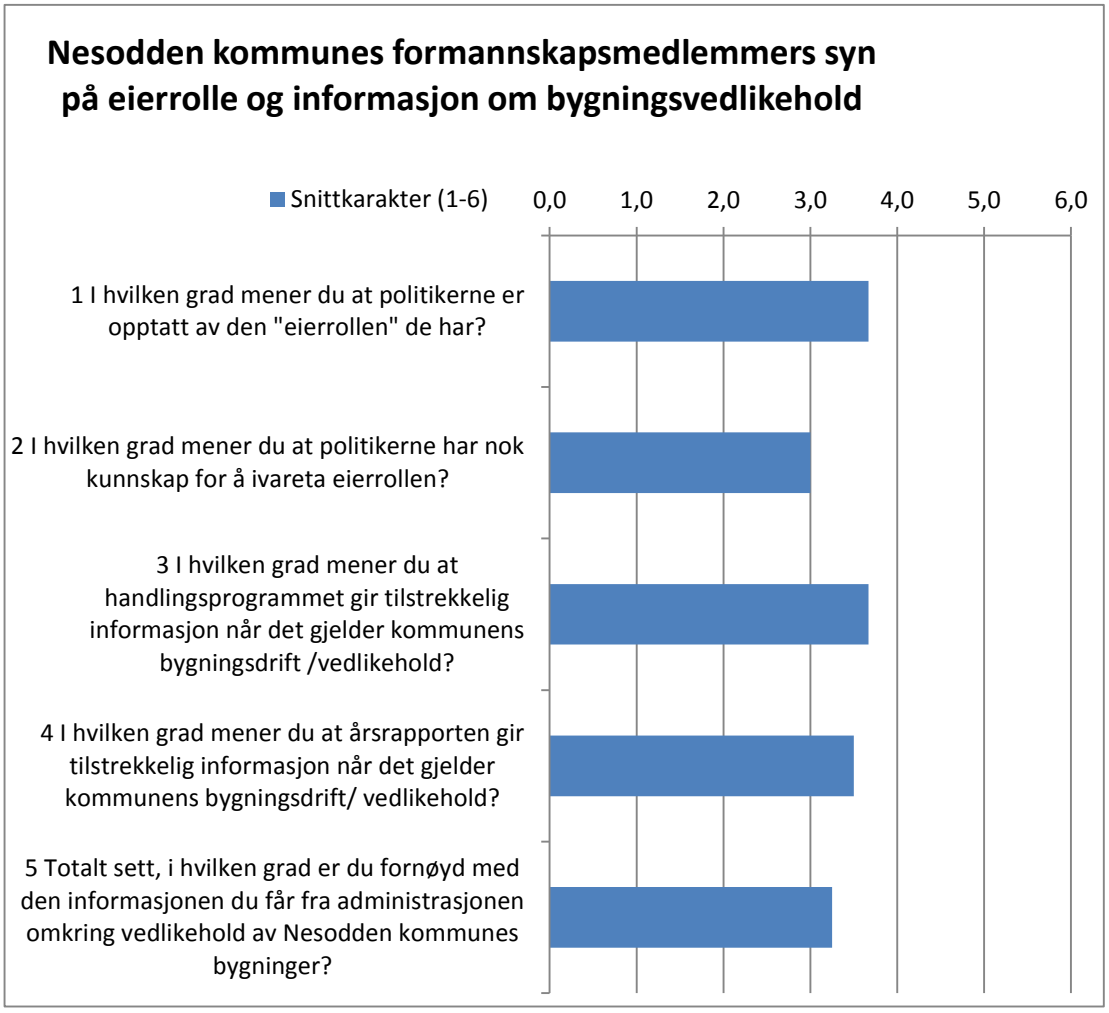

Kilde: Revisors Questback til 7 formannskapsmedlemmer, hvorav 4 svarte. Karakterer fra 1 (i liten grad) til 6 (i meget stor grad).

Svarene, som varierer fra 2 til 5, ligger i gjennomsnitt på 3-tallet, det vil si midt på treet. To formannskapsmedlemmer gir forbedringsforslag:

- "Systematisk fremstilt i årsbudsjett og årsregnskap, evnt. underveis i tertialrapporter."
- "Plan for kommunens bygningsmasse."

3.3 Vurderinger

Nesodden kommune skiller mellom tre roller vedrørende kommunale bygg: Kommunestyret har *eierrollen*, som ivaretas løpende av formannskapet, virksomhet Eiendom har *forvalterrollen*, og byggenes brukere innehar *brukerrollen*. Dette samsvarer med det statlige eiendomsforvaltningsutvalgets anbefaling (NOU 2004: 22: *Velholdte bygninger gir mer til alle*).

Ansvarsforholdet mellom virksomhet Eiendom og brukerne er ikke formalisert i dag. Revisors spørreundersøkelse viser at 1/3 av brukerne mener at ansvarsforholdet er uklart. Brukeravtaler vil avklare ansvarfordeling og forebygge usikkerhet og uenighet mellom Eiendom og brukervirksomhetene. En mal for brukeravtale foreligger, og brukeravtaler vil etter hvert bli inngått med alle brukere.

Kommunen har i 2016 tatt i bruk det anerkjente fagsystemet FDVweb. Fagsystemet vil inneholde alle byggdata og årlig vedlikeholdsplan. Arbeidslister for vedlikeholdsoppgaver genereres. Kommunen får dermed et rasjonelt system for eiendomsforvaltning gjennom året.

Et flertall av virksomhetslederne har svart at det er enkelt å gi tilbakemelding om vedlikeholdsbehov, men 35 % har gitt lav skår her. Det nye FDV-systemet gir brukerne av byggene mulighet for å melde vedlikeholdsbehov løpende. Det er grunn til å tro at andelen fornøyde brukere vil stige. Opplæring i bruk av fagsystemet blir viktig.

Nesodden kommune har "godt vedlikehold av kommunens bygg og anlegg" som overordnet styringsmål for eiendomsforvaltningen, og dette er utdypet i noen spesifikke styringsmål. Årlig vedlikeholdsplan prioriterer vedlikeholdsbehovene etter en skala fra 1–5. Bygningsvedlikeholdet skjer innenfor årsbudsjettets rammer.

Rådmannen rapporterer om eiendomsforvaltningen til politisk nivå gjennom budsjett/ handlingsprogram og årsberetning (årsrapport). Revisors spørreundersøkelse tilsier at halvparten av formannskapsmedlemmene ikke er tilfreds med informasjonen. Svarene indikerer også mangelfull bevissthet om eierrollen og kunnskaper om kommunens bygninger.

Eiendomsforvaltningsutvalget anbefalte kommunene å ha overordnete mål, prioriteringer og rammer for eiendomsforvaltningen. Multiconsult har påpekt at det er viktig å utarbeide en helhetlig eiendomsstrategi der vedlikehold inngår som et vesentlig element (*Vedlikehold i kommunesektoren*, s.7). Eiendomsstrategien bør forankres i kommunens overordnede styringsdokumenter og gi føringer for hvilke bygg som skal prioriteres for vedlikehold og rehabilitering. Planlagte nybygg bør inkluderes i strategien.

Nesodden kommune påbegynte i 2015 en langsiktig forvaltningsplan for kommunale eiendommer, som vil bli ferdigstilt i 2017. Dette vil styrke eierstyringen av bygningsvedlikehold. Økt omtale av bygningsvedlikehold i tertialrapporter eller i en egen sak til kommunestyret årlig, bør også vurderes innført.

Kommunalsjef for Plan, teknikk og miljø tiltrådte i oktober 2015. Dette har forbedret kommunikasjonen om eiendomsforvaltning i administrasjonen, ifølge virksomhetsleder for Eiendom. Prosjektavdelingen ble 1.10.2016 underlagt virksomhet Eiendom. Revisor ser dette som hensiktsmessig, da flere prosjekter har elementer av både vedlikehold, rehabilitering og nybygg.

4 VERDIBEVARENDE VEDLIKEHOLD

Problemstilling nr. 2: Har kommunen et godt verdibevarende vedlikehold av sine bygninger:

- Er de økonomiske rammebetingelser tilpasset eiendomsforvaltningens langsiktige karakter?
- Fordeles vedlikeholdsbudsjettet hensiktsmessig på ulike typer bygg.

4.1 Revisjonskriterier

- Kommunen skal ha oversikt over byggenes tilstand og vedlikeholdsbehov.
- En vedlikeholdsplan som strekker seg over flere år, skal foreligge. Vedlikeholdsplanen bør inneholde både akutte tiltak og forebyggende vedlikehold.
- Budsjettet skal være tilstrekkelig til å gjennomføre verdibevarende bygningsvedlikehold.

4.2 Fakta

4.2.1 Økonomiske rammebetingelser for eiendomsforvaltningen

Generelt

Kommunens totale vedlikeholdsbudsjett er lagt til virksomhet Eiendom, som har ansvar for å utføre alt vedlikehold på kommunens bygninger. Virksomheten har 12 vaktmestre ansatt, hvorav 11 har fagbrev som tømrer eller rørlegger. I tillegg til løpende vaktmesteroppgaver utfører de vedlikehold på kommunens bygninger. Kommunen har også rammeavtaler med flere byggefirmaer, som utfører bygningsvedlikehold som vaktmesterne ikke har kapasitet eller kompetanse til (diverse håndverksfag).

Budsjett 2016 handlingsprogram 2017–2019 har (s.10) en tabell som viser hvordan målene tilknyttet kommuneplanens innsatsområder er konkretisert med tiltak i økonomiplanperioden 2016–2019. Her angis et behov for 106,7 mill. kr til oppgradering av kommunale bygg og anlegg utenom nybygg, som skal finansieres over investeringsbudsjettet.

Vedlikeholdsplan

Virksomhetsleder for Eiendom opplyser at man for tre år siden begynte å systematisere informasjon om standarden på kommunens bygninger. Dette resulterte i en årlig oppdatert vedlikeholdsplan (regneark), der behovene prioriteres på skalaen 1–5. Vedlikeholdsplanen er inndelt etter tjenesteområder og bygninger, og tiltakenes prioritet er angitt.

Virksomhet Eiendom foretar befaring på alle bygg to ganger i året og registrerer nye vedlikeholdsbehov. Virksomhet Eiendom sender dessuten én gang i året ut e-post til alle virksomheter som bruker byggene, og disse gir tilbakemelding om nye behov.

Vedlikeholdsplanen inneholder vedlikeholdsoppgaver (drift), samt oversikt over behov for oppgradering og endring på byggene (investering). Enkelte tiltak er kostnadskalkulert i regnearket. Vedlikeholdsplanen vil fra 2017 utarbeides i det nye fagsystemet FDVweb.

Vedlikeholdsplanen skal gi en fullstendig oversikt over kjente behov for kommunens bygninger. Virksomhetsleder for Eiendom mener at man har god oversikt over vedlikeholdsbehovet,

men ved behovsendring i virksomhetene varsles virksomhet Eiendom av og til noe sent. Ved nye behov er det viktig at virksomhet Eiendom blir tidlig involvert.

Virksomhet Eiendom mener at kommunens driftsbudsjett til vedlikehold er så lavt at det ikke er midler til å drive forebyggende vedlikehold. Hele budsjettet går med til å gjennomføre akutte tiltak. FDV-leder anslår at kommunens vedlikeholdsetterslep beløper seg til om lag 150 mill. kr.

Tilstandsanalyser

Nesodden kommune bestilte høsten 2009 tilstandsanalyse av samtlige barnehager og skoler i kommunen. Ingeniørfirma F. Holm AS utarbeidet rapporter for alle barnehager og skoler. Rapportene angir vedlikeholdsbehovet som strakstiltak, tiltak innen 1–2 år og innen 3–5 år. Vedlikeholdsbehovet for alle skoler og barnehager ble anslått til totalt 29,8 mill. kr:

NESODDEN KOMMUNES SKOLER/BARNEHAGERS VEDLIKEHOLDSBEHOV Kr	**Straks-tiltak**	**Tiltak 1–2 år**	**Tiltak 3–5 år**	**Vedlikeholdsbehov**	
				Sum	Per m^2
Skoler:	3 895 000	12 270 000	11 075 000	27 240 000	821
Barnehager:	880 000	1 080 000	630 000	2 590 000	643
Sum:	4 775 000	13 350 000	11 705 000	29 830 000	802

Kilde: Nesodden kommune, Ingeniørfirma F. Holm AS, 2010.

Tabellen viser et betydelig høyere vedlikeholdsbehov i kommunens skoler enn i barnehagene, noe som hovedsakelig skyldes et større bygningsareal. Også vedlikeholdsbehovet per m^2 lå noe høyere i skolene (821 kr/m^2) enn barnehagene (643 kr/m^2). Forskjellene mellom skolene var store (fra 163 kr/m^2 til 2 220 kr/m^2), som følge av skolebyggenes alder. Forskjellene mellom barnehagene var noe mindre (fra 258 kr/m^2 til 1 400 kr/m^2). Inngående tilstandsanalyser av andre av kommunens bygg er ikke utført.

Vedlikehold av kommunale formålsbygg

Kommunene rapporterer årlig sine utgifter til bygningsvedlikehold til Statistisk sentralbyrås Kostra-statistikk. Dette er hovedsakelig eksternt utført (innkjøpt) vedlikehold. Nesodden og noen kommunegrupper har hatt følgende vedlikeholdsutgifter de siste fire årene:

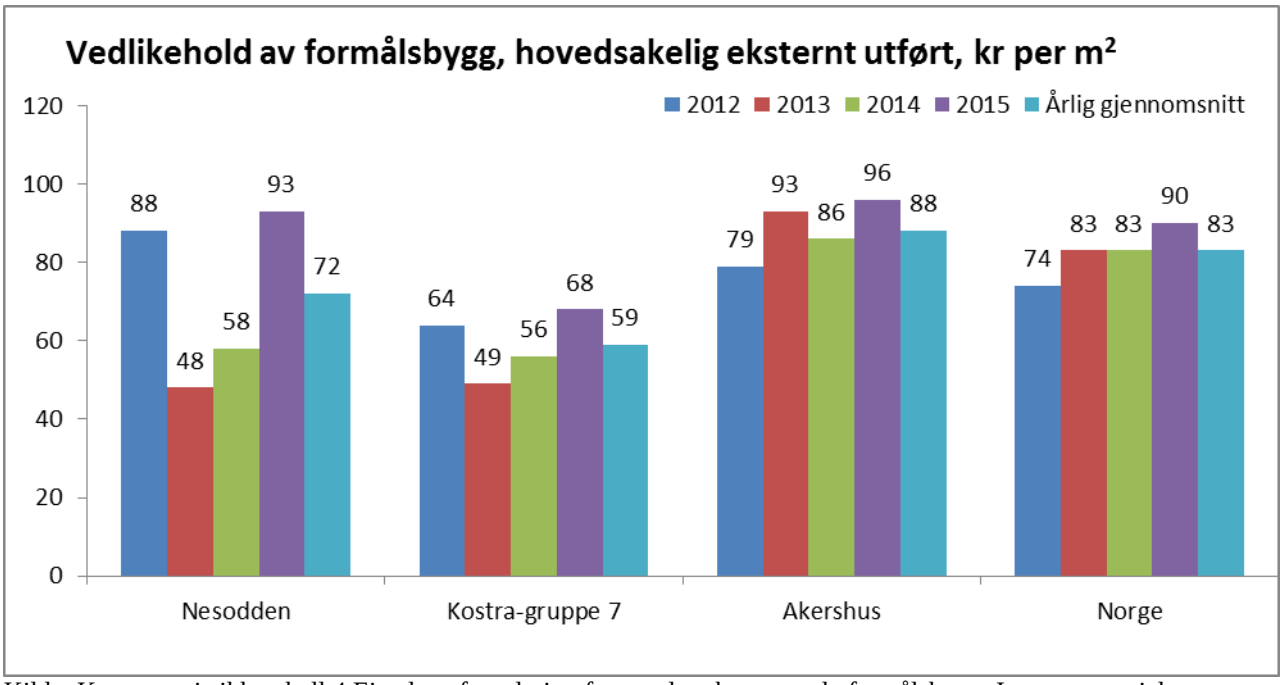

Kilde: Kostra-statistikk, tabell 4 Eiendomsforvaltning for utvalgte kommunale formålsbygg. Interne material-utgifter inngår, men ikke lønnsutgifter til kommunalt ansatte vedlikeholdsmedarbeidere (vaktmestre). Kostra-gruppe 7: "Mellomstore kommuner med lave bundne kostnader per innbygger, lave frie disponible inntekter", ofte omegnskommuner rundt byer. 31 kommuner, bl.a. 11 Akershus-kommuner: Nesodden, Ås Enebakk, Vestby, Aurskog-Høland, Nes, Nannestad, Sørum, Fet, Rælingen og Gjerdrum.

Diagrammet viser at Nesodden kommunes rapporterte vedlikeholdsutgifter i gjennomsnitt ligger over Kostra-gruppe 7, men noe under landet og fylket.

Kostra-statistikken inneholder ikke lønnsutgifter for kommunenes eget vedlikeholdsarbeid. Dette henger sammen med at vaktmestre som regel er ansatt i vaktmesterpool og ikke dedikert til enkelte bygningstyper. Bruken av kommunalt ansatte i bygningsvedlikehold varierer mellom kommunene, men statistikk om dette finnes ikke.

Nesodden kommune bruker en del intern arbeidskraft til vedlikehold av de kommunale byggene. Vaktmesterpoolen har mange småjobber, og lønnsutgiftene fordeles ikke på bygningstyper i regnskapet. FDV-leder anslår at kommunen bruker ca. 5 000 arbeidstimer per år til vedlikeholdsoppgaver. I samråd med FDV-leder legger revisor til grunn en timepris på 450 kr (inkludert sosiale kostnader). Dette gir følgende estimerte lønnsutgifter til internt utført vedlikehold av formålsbygg:

VEDLIKEHOLD AV FORMÅLSBYGG I NESODDEN KOMMUNE – INTERNE LØNNSUTGIFTER	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**
Internt vedlikehold, lønnsutgifter (450 kr/t * 5000 t), ca.:	2 250 000	2 250 000	2 250 000	2 250 000
Areal, m^2:	86 440	90 580	90 410	90 410
Internt vedlikehold (lønn), kr per m^2, ca.:	26,0	24,8	24,9	24,9

Kilde: Nesodden kommunes årsregnskap; FDV-leder. Bygningsvedlikehold utført av kommunens vaktmestre.

Totale vedlikeholdsutgifter til Nesodden kommunes formålsbygg blir dermed:

TOTALT VEDLIKEHOLD AV FORMÅLS-BYGG I NESODDEN KOMMUNE Kr per m^2	2012	2013	2014	2015	Årlig gjennomsnitt
Vedlikeholdsutgifter ifølge Kostra:	88	48	58	93	72
Internt vedlikehold (lønn), kr per m2:	26	25	25	25	25
Totale vedlikeholdsutgifter, ca.:	114	73	83	118	97

Kilde: Kostra-statistikk og Nesodden kommunes årsregnskap.

Tabellen viser at Nesodden kommune brukte fra 73–118 kr/m^2 per år på vedlikehold av formålsbygg i 2012–2015, det vil si 97 kr/m^2 i gjennomsnitt per år. Kommunens vedlikeholdsutgifter til formålsbygg beløp seg i 2015 til ca. 10,7 mill. kr (118 kr/m^2 * 90 410 m^2).

Verdien av internt utført bygningsvedlikehold (lønn og materialer) fremgår her:

INTERNT VEDLIKEHOLD AV FORMÅLSBYGG I NESODDEN KOMMUNE	2012	2013	2014	2015	Årlig gjennomsnitt
Interne lønnsutgifter, kr, ca.:	2 250 000	2 250 000	2 250 000	2 250 000	2 250 000
Forbruk av materialer, kr:	830 186	620 145	682 599	837 648	742 644
Sum interne vedlikeholdsutg., kr:	3 080 186	2 870 145	2 932 599	3 087 648	2 992 644
Areal, m^2:	86 440	90 580	90 410	9 0410	89 460
Interne vedlikeholdsutg., kr/m^2:	35,6	31,7	32,4	34,2	33,5
Totale vedlikeholdsutg., kr/m^2:	114	73	83	118	97
Andel internt vedlikehold:	31 %	43 %	39 %	29 %	35 %

Kilde: Nesodden kommunes årsregnskap og FDV-leder. Bygningsvedlikehold utført av kommunens vaktmestre, samt materialer (konto 12500 ansvar 6220).

Kommunens egne ansatte utførte rundt 35 % av bygningsvedlikeholdet i fireårsperioden.

Vedlikehold av kommunale boliger

Kostra-statistikken har ikke indikator for vedlikehold på kommunale boliger. Revisor har foretatt uttrekk av konti i regnskapet som vedrører vedlikehold av kommunens 290 boliger. Boligvedlikeholdet beløp seg til 2,2 mill. kr i 2015. Dividert med boligarealet på til sammen 10 300 m^2 finner vi følgende vedlikeholdsutgifter per m^2:

VEDLIKEHOLD AV KOMMUNALE BOLIGER I NESODDEN KOMMUNE	2012	2013	2014	2015	Årlig gjennomsnitt
Boligvedlikehold, kr per m^2:	179	175	213	214	195

Kilde: Nesodden kommunes årsregnskap. Funksjon 265 Kommunalt disponerte boliger (art 12300 vedlikehold/ rehabilitering bygg og art 12500 materialer vedlikehold bygg).

Tabellen viser at boligvedlikeholdet har steget med 20 % over tre år. Vedlikeholdsutgifter per m^2 i boliger ligger dobbelt så høyt som i formålsbygg i fireårsperioden. Tallene må brukes med varsomhet, men *Boligsosial handlingsplan 2013–2030* antyder en forklaring (s. 29): "Noen av kommunens leietakere har en adferd som fører til et økt vedlikehold av boligen."

4.2.2 Vedlikehold av typer formålsbygg

Bygningstyper – kommuner

Kostra-statistikken viser vedlikeholdsutgifter for forskjellige bygningstyper. Nesodden kommune har hatt følgende utvikling:

VEDLIKEHOLD AV BYGNINGSTYPER I NESODDEN KOMMUNE Kr/m^2	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**Årlig gjennomsnitt**
Administrasjonslokaler:	18	121	115	184	109
Barnehagelokaler (førskole):	149	68	114	137	117
Skolelokaler:	78	39	59	83	65
Institusjonslokaler:	62	45	61	91	65
Idrettsbygg:	150	46	41	129	92
Kulturbygg:	12	24	6	5	12
Totalt for alle bygningstyper:	88	48	58	93	72

Kilde: Kostra-statistikk, tabell 4 Eiendomsforvaltning for utvalgte kommunale formålsbygg. Eksternt utført (innkjøpt) vedlikehold.

Tabellen viser at de største beløpene i fireårsperioden er brukt på barnehage- og administrasjonslokaler. Økningen i 2015 var størst for administrasjonslokaler. Ifølge Kostra-statistikken er det brukt betydelig mindre på kulturbygg enn på andre bygningstyper. Kommunalsjef for Plan, teknikk og miljø antar at dette henger sammen med at Tangenten er et kombinert bygg for både administrasjon og kultur. Revisor har gjennomgått alle bilag som er ført på konto for "vedlikehold/rehabilitering bygg" og "materialer vedlikehold bygg" for administrasjonsbygg og kulturbygg i 2015. Vedlikeholdsutgifter ført på administrasjonsbygg gjelder i stor grad Tangenten, og beløpene er i sin helhet ført som administrasjonsbygg – ikke fordelt med en andel på kulturbygg. En skjevhet i Kostra-rapporteringen er sannsynlig; vedlikeholdsutgifter til administrasjonsbygg er egentlig noe lavere og til kulturbygg noe høyere enn statistikken viser.

Nesodden kommune sammenliknes med fire andre Follo kommuner, Kostra-gruppe 7 og landet her:

VEDLIKEHOLD AV BYGNINGSTYPER, ÅRLIG GJENNOMSNITT 2012–2015 Kr per m^2	**Nes-odden**	**Ski**	**Oppe-gård**	**Frogn**	**Ås**	**Kostra-gruppe 7**	**Landet**
Administrasjonslokaler:	109	99	198	82	184	64	86
Barnehagelokaler:	117	81	186	73	67	84	141
Skolelokaler:	65	56	122	39	18	54	76
Institusjonslokaler:	65	39	85	23	12	47	68
Idrettsbygg:	92	111	77	59	57	100	109
Kulturbygg:	12	52	15	153	5	52	73
Gjennomsnitt per m^2:	72	68	114	49	29	59	83

Kilde: Kostra-statistikk, tabell 4 Eiendomsforvaltning for utvalgte kommunale formålsbygg. Eksternt utført vedlikehold. Skillet mellom vedlikehold/drift og oppgraderinger/investering kan praktiseres ulikt i kommunene.

Tabellen viser at Oppegård er den kommunen som gjennomgående har brukt mest på bygningsvedlikehold i fireårsperioden. Nesodden kommune bruker særlig lite på kulturbygg, men dette henger, som nevnt, sammen med for mye regnskapsført på administrasjonsbygg.

Virksomhetsleder for Eiendom opplyser at Nesodden kommunes vedlikeholdsbudsjett fordeles kun etter prioritering på skalaen fra 1–5. Bygningstype vektlegges ikke i prioriteringen.

Spørreundersøkelse

Revisor har stilt alle virksomhetsledere som bruker kommunale bygg, spørsmål om forholdet til virksomhet Eiendom og bygningsvedlikehold. Virksomhetslederne har angitt hvilken bygningstype de sitter i: administrasjonsbygg, barnehage, skole, institusjon, idrettsbygg, kulturbygg eller boliger.

"Virksomhet Eiendom har tilfredsstillende oversikt over vedlikeholdsbehovet."
Virksomhetsledernes svar:

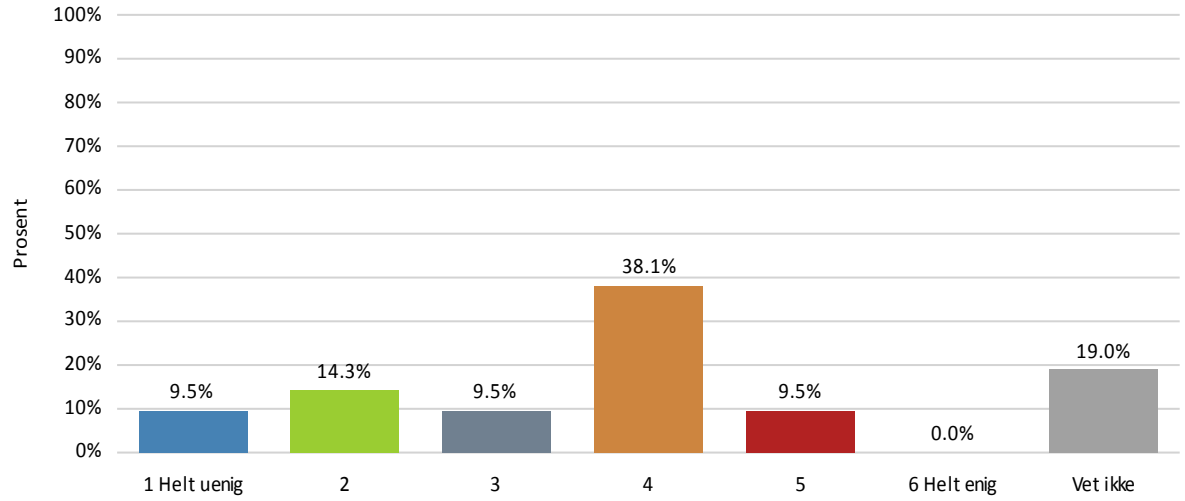

Kilde: Revisors Questback til 32 virksomhetsledere, hvorav 21 svarte. Spørsmålene ble stilt som påstander. Svaralternativene gikk fra 1 (helt uenig) til 6 (helt enig); også "vet ikke" kunne svares.

Diagrammet viser at svarene spriker. Hovedtyngden ligger på den positive siden av skalaen, men 25 % har svart at de ikke er tilfredse med Eiendoms oversikt (alternativ 1 og 2). Svarene vedrørende boliger og barnehager gir litt lavere skår enn gjennomsnittet, mens de i administrasjonsbygg gir noe mer positive svar enn gjennomsnittet.

"Mitt bygg er samlet sett godt vedlikeholdt."
Virksomhetsledernes svar:

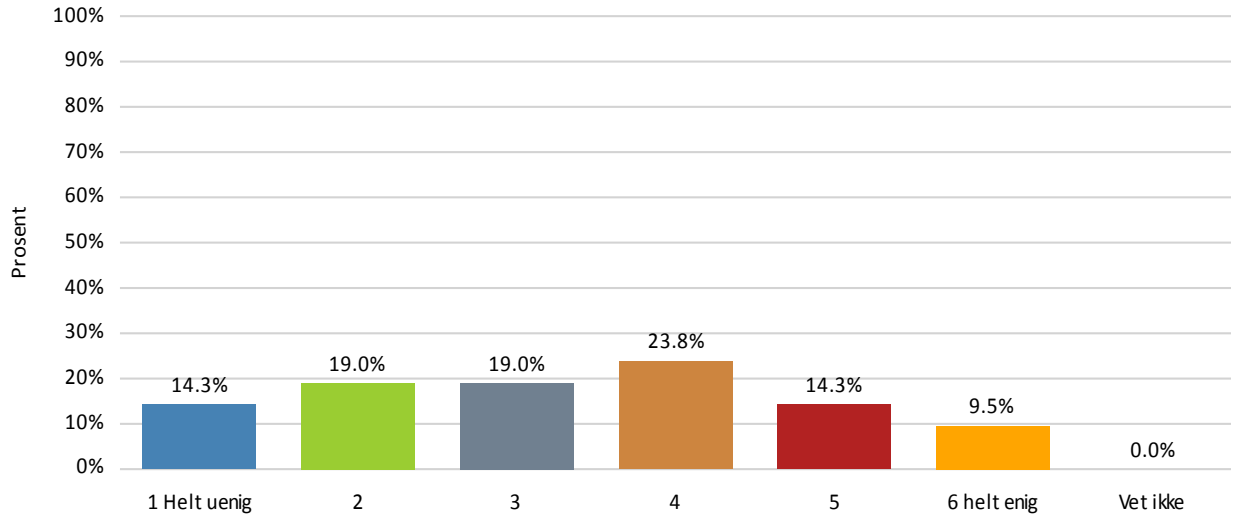

Diagrammet viser stor spredning i svarene, men 1/3 av respondentene er misfornøyd med bygningsvedlikeholdet (alternativ 1–2). Svarene fra skoler, barnehager og boliger ligger her under gjennomsnittet, mens de som sitter i administrasjonsbygg og institusjon er litt mer positive enn gjennomsnittet.

"Nesodden kommune har et godt verdibevarende vedlikehold av sine bygninger."
Virksomhetsledernes svar:

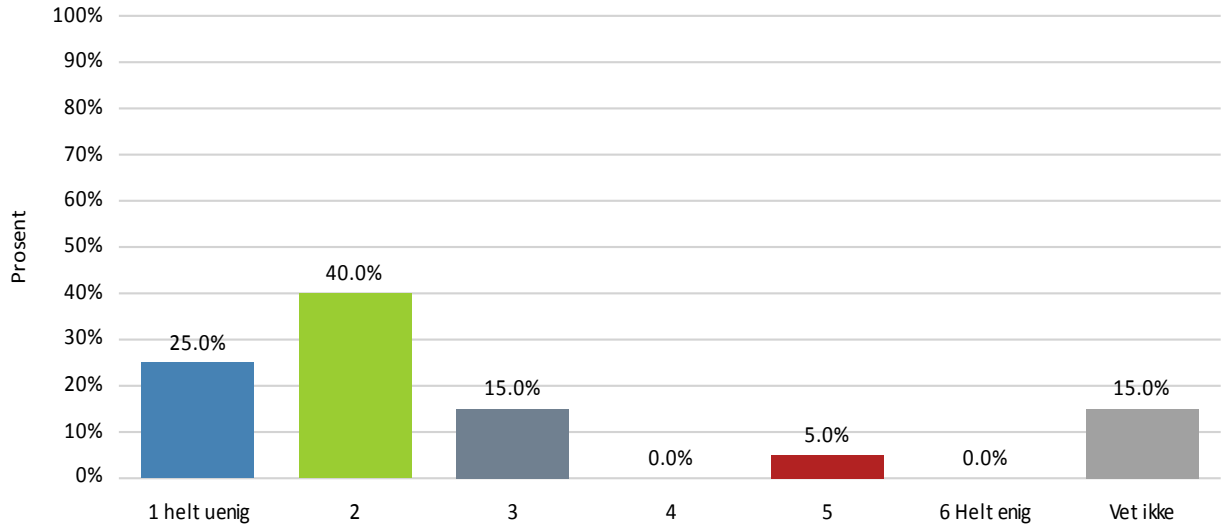

Hovedtyngden av svarene ligger her på den negative siden av skalaen; virksomhetslederne mener at kommunen ikke har et godt verdibevarende vedlikehold av kommunens bygninger.

"Det er god kompetanse innen eiendomsforvaltningen i Nesodden kommune."
Virksomhetsledernes svar:

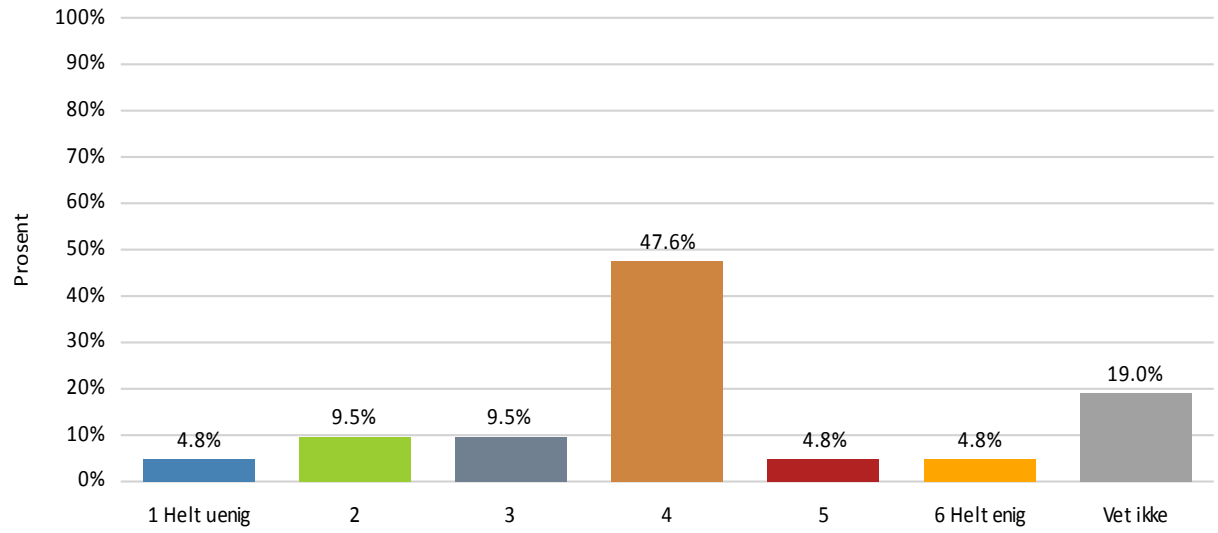

Hovedtyngden av virksomhetslederne oppfatter kommunens eiendomskompetanse som god, men én av fem virksomhetsledere vet ikke.

Spørreundersøkelsen til formannskapsmedlemmene ba om deres syn på følgende påstand:

"Nesodden kommune har et godt verdibevarende vedlikehold av sine bygninger."
Formannskapsmedlemmers svar:

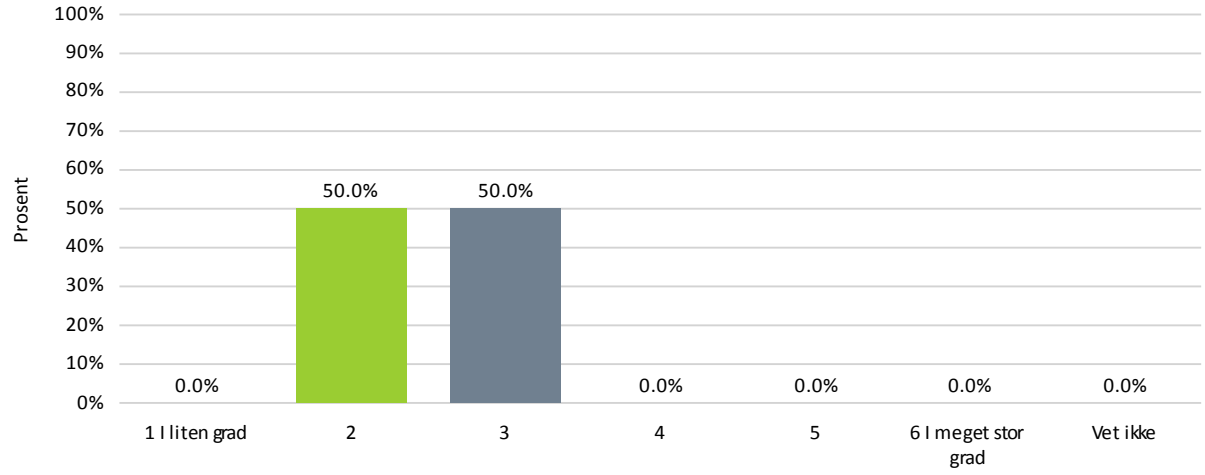

Kilde: Revisors Questback til 7 formannskapsmedlemmer, hvorav 4 svarte. De satte karakterer fra 1 (i liten grad) til 6 (i meget stor grad).

Formannskapsmedlemmene mener at Nesodden kommune har et mindre godt verdibevarende vedlikehold av sine bygninger. På spørsmål om hvor stort vedlikeholdsetterslepet er, svarer 50 % av formannskapsmedlemmene at de tror det ligger mellom 100 og 200 mill. kr, mens 50 % anslår over 200 mill. kr.

4.3 Vurderinger

Nesodden kommune har en vedlikeholdsplan for kommunens bygninger som oppdateres årlig. Informasjon til planen kommer fra virksomhet Eiendoms halvårlige befaringer og årlige tilbakemeldinger fra virksomhetene. Alle aktuelle behov synes å være inkludert i vedlikeholdsplanen. Behov for investeringer og tilpasningsarbeider fremgår også.

Vedlikeholdsplanen tar utgangspunkt i det årlige budsjettet som virksomhet Eiendom disponerer. Tiltakene i vedlikeholdsplanen prioriteres etter kriterier vedtatt av kommunestyret (skala 1–5). Langtidsplanlegging med senere års tiltak fremgår i liten grad. Bare enkelte vedlikeholdstiltak er kostnadskalkulert.

Virksomhetsleder for Eiendom opplyser at det innenfor dagens budsjett er lite rom for forebyggende vedlikehold. Vedlikeholdstiltakene som gjennomføres, er i all hovedsak akutte tiltak – betegnet som brannslokking.

Kostra-statistikken gir tall for eksternt utført (innkjøpt) bygningsvedlikehold. Internt vedlikehold, utført av kommunens vaktmestre, er estimert. På denne bakgrunn anslår revisor at Nesodden kommune i perioden 2012–2015 brukte gjennomsnittlig 97 kr per m^2 per år på bygningsvedlikehold. Vedlikeholdsutgiftene steg til 118 kr per m^2 i 2015.

Byggebransjen anbefaler å bruke årlig ca. 200 kr per m^2 formålsbygg (Multiconsult, 2013). Normtallet er omtrentlig og må sees over bygningsmassens livsløp. For nye bygg vil vedlikeholdsutgiftene ligge noe lavere de første årene. Kommunesenteret Tangenten, som ble innflyttet i 2012, utgjør et nytt innslag i Nesodden kommunes bygningsmasse. Med sine 11 500 m^2 utgjør det likevel bare 12,7 % av kommunens totale bygningsmasse (90 410 m^2). Også Nesodden kommune bør legge normtallet til grunn.

Nesodden kommunes utgifter til bygningsvedlikehold lå i 2015 på godt under 2/3 av anbefalingen (118 : 200 = 59 %; sett over fireårsperioden 2012–2015 blir det 49 %). Kommunen bruker klart mindre på vedlikehold enn nødvendig for å opprettholde bygningenes standard.

Det samlete vedlikeholdsetterslepet på Nesodden kommunes bygningsmasse er ikke kalkulert, men FDV-leder anslår vedlikeholdsetterslepet til totalt 150 mill. kr. Med dagens vedlikeholdsbudsjetter vil det ikke være mulig å redusere etterslepet; det vil snarere øke.

Nesodden kommune er ikke alene om dette i kommune-Norge. Blant fem Follo-kommuner kommer Nesodden kommune i 2012–2015 på andreplass i bygningsvedlikehold; bare Oppegård kommune har hatt høyere vedlikeholdsutgifter i gjennomsnitt per m^2. Nesodden kommune ligger over Kostra-gruppe 7, men under Akershus og landet.

Spørreundersøkelsen til virksomhetslederne viser stor spredning i svarene, men 1/3 av respondentene er misfornøyde med vedlikeholdet i deres bygg.

SINTEF Byggforsks rapport *Fra "brannslokking og skippertak" til forsvarlig forvaltning av skolebygg i kommunene* (2004) poengterer at forebyggende bygningsvedlikehold er lønnsomt i det lange løp. Vedlikehold på sparebluss er ikke bare å skyve jobben foran seg; det er å gjøre jobben større: Hvis man ikke maler huset regelmessig, må man etter noen år skifte panelet, noe som blir betydelig dyrere.

Virksomhet Eiendom gjør etter revisors vurdering det beste ut av situasjonen innenfor gitt vedlikeholdsbudsjett. Kommunen har en vedlikeholdsplan, som gir oversikt over bygningsmassen og oppdateres årlig. Vedlikeholdsplanen prioriterer vedlikeholdsbehovene, og bygningstypene behandles likt.

Prioriteringssystemet bør suppleres med en eiendomsstrategi som gir et helhetlig blikk på hvilke bygg som bør prioriteres, sett i lys av endrede krav fra brukere, kommende nybygg og avhending av bygg. Forvaltningsplan for kommunale eiendommer, som ble påbegynt i 2015, vil inneholde overordnete mål og strategi for bygningsvedlikehold.

Nesodden kommune bruker mest penger (kr per m^2) på vedlikehold av barnehagelokaler og administrasjonsbygg, ifølge Kostra-statistikken. Nesoddens fordeling på bygningstyper er relativt lik fordelingen i andre Follo-kommuner.

For kulturlokaler og administrasjonslokaler i kommunesenteret Tangenten har revisors undersøkelse avdekket mulig feilrapportering av vedlikeholdsutgifter i regnskapet. Kommunen bør gjennomgå sine regnskapsrutiner på dette området, slik at vedlikeholdsutgiftene fordeles riktig på bygningstypene.

Nesodden kommune har i fireårsperioden brukt egne ansatte til å utføre om lag 35 % av kommunens samlede bygningsvedlikehold. Det foreligger ikke statistikk om dette, men revisor kjenner til at kommuner i nærområdet utfører både mer og mindre bygningsvedlikehold internt. Små og enkle tiltak gjennomføres ofte med egne ansatte, noe som kan ha flere fordeler: Akutte tiltak igangsettes raskt, man slipper å bruke ressurser på å innhente anbud, og timekostnaden er forutsigbar. En blanding av internt og eksternt utført bygningsvedlikehold forekommer i de fleste kommuner. Noe fasitsvar på hvilken sammensetning som er best, finnes neppe.

5 LITTERATUR[4]

Lover og forskrifter:
Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven), 1992, endret 2016.
Forskrift om årsregnskap og årsberetning (for kommuner og fylkeskommuner), 2000.

Bransjelitteratur, statistikk m.m.:
Foreningen for god kommunal regnskapsskikk, 2009: *Kommunal regnskapsstandard nr. 4*.
Statistisk sentralbyrå, 20.6.2016: *Kostra* (Ssb.no) (endelige tall 2015).
Multiconsult (for Norges bygg- og eiendomsforening), 2013: *Tilstandsbarometeret 2013*. Kommunal og fylkeskommunal sektor.
KS, FOU-prosjekt 2013: *Forvaltning av kommunesektorens eiendom og infrastruktur – dilemmaer og løsninger*.
KS, 2013: *Kommunal eiendomsmasse: Store investeringer og mindre vedlikeholdsetterslep*.
Multiconsult og PricewaterhouseCoopers (for KS), 2008: *Vedlikehold i kommunesektoren*.
KS, 2008: *Bedre eiendomsforvaltning og vedlikehold*. En veileder for folkevalgte og rådmenn.
Riksrevisjonen, 3:13 2004–2005: *Riksrevisjonens undersøkelse av kommunenes ansvar for skolebygninger*.
Standard Norge, 2013 (NS 3454): *Livssykluskostnader for byggverk – prinsipper og klassifikasjon*.
Forum for offentlige bygg og eiendommer (FOBE), 2007: *Bedre eierskap i kommunene*.
FOBE, 2006: *Kartlegging av kommunenes utgifter til vedlikehold av sine bygninger*.
NOU 2004: 22: *Velholdte bygninger gir mer til alle*. Om eiendomsforvaltningen i kommune-sektoren.
Kommunaldepartementet, 2003: *Merknader til forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner*.
SINTEF Byggforsk (for Riksrevisjonen), 2004: *Fra "brannslokking og skippertak" til forsvarlig forvaltning av skolebygg i kommunene*.
Universitetet i Bergen og Språkrådet, 2015: *Bokmålsordboka* (uib.no).

Nesodden kommune:
Kommuneplanens samfunnsdel 2014–2026, 2014.
Budsjett 2016 handlingsprogram 2017–2019, kommunestyret 17.12.2015.
Nesodden kommune årsberetning 2015.
Skolebruksplan 2015–2025.
Plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv 2014–2025.
Boligsosial handlingsplan 2013–2030.
Barnehageplan for Nesodden kommune 2013–2017.
Brukeravtale mellom virksomhet Eiendom og virksomhet X (mal).
Vedlikeholdsplan Eiendom 2015 (excel).

[4] Dokumenttittel gjengis med kursiv. Lovers korttitler (jf. Lovdata.no) gjengis i parentes. Dokumenter fra inneværende år dateres med dato, eldre dokumenter med årstall.

Vedlegg 1: Revisjonskriterier – bransjenorm for bygningsvedlikehold

Mål og system i eiendomsforvaltningen

Regjeringen oppnevnte i 2003 Eiendomsforvaltningsutvalget, som skulle gjennomgå og evaluere eiendomsforvaltningen i kommuner og fylkeskommuner. Utvalget poengterte i sin rapport *Velholdte bygninger gir mer til alle* (NOU 2004: 22) at organiseringen av eiendomsforvaltningen bør ta utgangspunkt i rollene som eier, forvalter og bruker av eiendommene. Den vanligste modellen for kommunale bygninger er at kommunestyret ivaretar eierrollen, at et bygg- og eiendomskontor ivaretar forvalterrollen og at fagetatene som skole og helse/ omsorg, samt lag/foreninger, ivaretar brukerrollen for sine respektive bygninger.

Eiendomsforvaltningsutvalget definerte god eiendomsforvaltning som "forvaltning som gir brukerne gode og effektive bygg til lavest mulig kostnad" (*Velholdte bygninger gir mer til alle*, s. 34). Et rasjonelt system for eiendomsforvaltning baseres på et sett av krav som tilsammen realiserer eiers, brukeres og samfunnets mål og interesser (s. 38):

- Eieren fastsetter mål, prioriteringer og rammer for eiendomsforvaltningen.
- Forvalteren har informasjon om eiendommens arealer, teknisk tilstand, verdi, inntekter/ kostnader og brukernes langsiktige planer.
- Kriterier for god eiendomsforvaltning er:
    - Prioriterte brukerbehov tilfredsstilles.
    - Effektiv arealutnyttelse.
    - Verdibevarende vedlikehold.
    - Målrettet utvikling av eiendommens kvaliteter.
    - Hensiktsmessig organisering av eiendomsforvaltningen.
    - Kostnadseffektiv eiendomsforvaltning.
    - Økonomiske rammebetingelser tilpasset eiendomsforvaltningens langsiktige karakter.
    - Brukernes rettigheter og plikter er avklart gjennom formelle avtaler.
- Lovpålagte krav overfor eiere og brukere skal ivaretas.

KS gjennomførte i 2012–2013 et FoU-prosjekt med støtte fra Forskningsrådet om kommunesektorens bygninger og infrastruktur. Rapporten *Forvaltning av kommunesektorens eiendom og infrastruktur - dilemmaer og løsninger* anbefaler (s. 4) "å satse på veiledning, verktøyer og stimuleringsmidler for å styrke kommunenes arbeid med hovedplaner (kommunedelplaner) for bygg, veg, vannforsyning og avløp. Dette grunngis med at relativt få kommuner i dag har en politisk vedtatt strategi, spesielt for bygg og veg. Vi mener det er viktig for lokaldemokrati og avgjørende for god realkapitalforvaltning at slike strategier er på plass og politisk forankret. Langsiktig, strategisk planlegging og mer systematisk arbeid i hverdagen er også viktig for at kommunene skal være i stand til å møte nye utfordringer de neste tiårene."

KS-rapporten sier videre (s. 23): "Kontroll handler i korte trekk om å ha et plan- og ledelsessystem som fungerer gjennom hele organisasjonen – fra politisk nivå og helt ut til driftsleddet. Å ha en oppdatert oversikt over hva kommunen eier av bygg, veger og VA-anlegg er en viktig basis. Videre er det behov for informasjon om anleggenes tekniske tilstand og funksjonalitet, samt kommunens fremtidige behov innen disse områdene. Ut fra dette anbefales det å etablere en strategi med konkrete mål og tilhørende tiltak, som skal bringe en dit en vil. På vegen trengs gode systemer for kvalitetsstyring (inkludert internkontroll), som blant annet skal fortelle hvem som skal gjøre hva og når, samt angi rutiner for kontroll og rapportering."

Riksrevisjonens undersøkelse av kommunenes ansvar for skolebygninger sier (s. 29) følgende: "Det er viktig at kommunale beslutningstakere på ulike nivåer får relevant informasjon slik at kommunene kan prioritere det nødvendige vedlikeholdet av sine bygninger."

Forum for offentlige bygg og eiendommer (FOBE) sin rapport *Bedre eierskap i kommunene* (2007) poengterer (s. 20) at eierrollen må utvikles i et samspill mellom forvaltningen og de folkevalgte. Forvaltningen (administrasjonen) har her ansvaret for informasjon, opplæring og rapportering, samt å be om nødvendige vedtak. De folkevalgte blir dermed klar over sitt ansvar og at det finnes en eiendomsforvalter som arbeider for dem som eiere.

Multiconsults *Tilstandsbarometeret 2013* konkluderer (s. 10) med at "i den enkelte kommune er det behov for å etablere oversikter over tilstand og kostnadsbehov, samt systematisere arbeidet med tilstandsbaserte vedlikeholdsplaner, som grunnlag for dokumentasjon og kommunikasjon med administrativ og politisk ledelse i kommunen".

KS' *Bedre eiendomsforvaltning og vedlikehold* (2008) påpeker (s. 4): "Det som kjennetegner kommunene som får til et godt vedlikehold, er god kommunikasjon mellom kommunestyret som folkevalgt eier, formannskapet som operativ eier og eiendomsforvalteren. Det vil si at eiendomsforvalteren får anledning til å rapportere om tilstand, utfordringer og muligheter knyttet til eiendommene. De folkevalgte må på sin side stille krav til god forvaltning og rapportering som gir oversikt og grunnlag for politiske diskusjoner og prioriteringer."

KS-rapporten fortsetter (s. 7): "Kommunestyret må gi forvalter i oppgave å rapportere i hvilken grad bygningene og de offentlige kravene er tilfredsstilt. Rapporteringen må også inneholde forslag til tiltak. [...] En god organisering innebærer at ansvar og oppgaver er erkjent og fordelt mellom eier, forvalter og bruker av byggene."

Multiconsult og PricewaterhouseCoopers påpeker i rapporten *Vedlikehold i kommunesektoren* (2008) at det er viktig å utarbeide en helhetlig eiendomsstrategi hvor vedlikehold inngår som et vesentlig element. Eiendomsstrategien må forankres i kommunens overordnede styringsdokumenter. Rapporten påpeker at manglende strategi ofte fører til ubevisst "akuttstrategi", det vil si lite planmessig vedlikehold som totalt sett gir høyere utgifter:

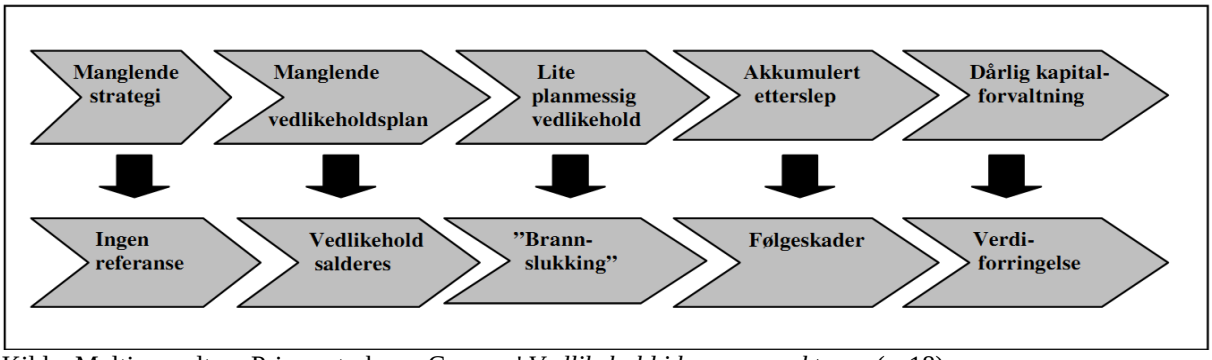

Kilde: Multiconsult og PricewaterhouseCoopers' *Vedlikehold i kommunesektoren* (s. 18).

Også det statlige Eiendomsforvaltningsutvalget påpekte i *Velholdte bygninger gir mer til alle* (s. 22) at planmessig vedlikehold på et faglig riktig nivå er lønnsomt; mangelfullt vedlikehold av eiendommene gir dårlig totaløkonomi over tid. Effekten av dårlig vedlikehold rammer ikke umiddelbart, og i en anstrengt budsjettsituasjon kan det være fristende, eller til og med nødvendig, å utsette vedlikeholdet. De negative virkningene for eiendommens verdiutvikling blir først synlig på lengre sikt.

Riksrevisjonens undersøkelse av kommunenes ansvar for skolebygninger (s. 2) poengterer at periodiske vedlikeholdsplaner er et viktig styringsredskap for å utnytte ressursene best mulig.

Verdibevarende vedlikehold

Standard Norges *Livssykluskostnader for byggverk – prinsipper og klassifikasjon* (NS 3454, 2013) definerer bygningsvedlikehold som tiltak som er nødvendige for å opprettholde byggverket på et fastsatt kvalitetsnivå og derved gjøre det mulig å bruke det til sitt tiltenkte formål innenfor en gitt brukstid. Utgifter som øker kapasiteten eller funksjonaliteten, eller som utvider eller endrer bruksområdet, klassifiseres som påkostning, dvs. investeringsutgift.

Kommunaldepartementets *Merknader til forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner* (2003) sier følgende om forskriftens § 7: "Departementet minner for øvrig om at løpende vedlikeholdsutgifter fortsatt skal utgiftsføres i driftsregnskapet. Påkostninger skal utgiftsføres i investeringsregnskapet og aktiveres i balanseregnskapet. Som vedlikehold av bygninger regnes tiltak for å holde en bygning i stand, med en standard tilsvarende da bygningen stod ferdig som nybygg. Tiltak som fører bygningen til en annen stand eller bedre standard enn den har vært i tidligere, regnes som påkostning (dvs. investering)."

Kommunal regnskapsstandard nr. 4 sier (kapittel 3.2.1) : "Som påkostning klassifiseres utgifter som påløper for å føre anleggsmidlet til en annen stand, eller bedre standard enn det var i da det opprinnelig ble anskaffet av kommunen" (punkt 3.2.1). Tiltak av investeringsmessig karakter vil si: "Påkostninger på eksisterende varige driftsmidler, som er av varig og vesentlig verdi. [...] Som varig verdi legges til grunn at eiendelen må ha en økonomisk levetid på minst tre (3) år. [...] Med vesentlig verdi menes en anskaffeleskost på minst kr 100.000" (punkt 3.1). "Utføres vedlikeholdet sjelden, vil dette kunne medføre at utgiften blir vesentlig (kr 100.000). Dette medfører ikke at utgiften kan klassifiseres som påkostning" (punkt 3.2.2).

Vedlikehold vil si utgifter for å holde eiendelen i samme standard som på opprinnelig tidspunkt (anskaffelsestidspunktet). Vedlikehold kan f.eks. være: bygninger males på nytt, vinduer skiftes uten vesentlig standardøkning eller deler av datanettverk fornyes. Påkostninger kan være: ventilasjon skiftes ut til en høyere standard, vegger og gulv fornyes, ombygging som følge av strengere lovkrav, samt påbygging.

SINTEF Byggforsks rapport *Fra "brannslokking og skippertak" til forsvarlig forvaltning av skolebygg i kommunene* (2004) påpeker (s. 16) at dersom det utføres for lite forebyggende vedlikehold, vil det oppstå akutte skader som må prioriteres. "Brannslokking" og "skippertak" for å ta igjen forsømt vedlikehold, er lite lønnsomt i det lange løp. SINTEF Byggforsk har utarbeidet en modell for optimalt vedlikehold:

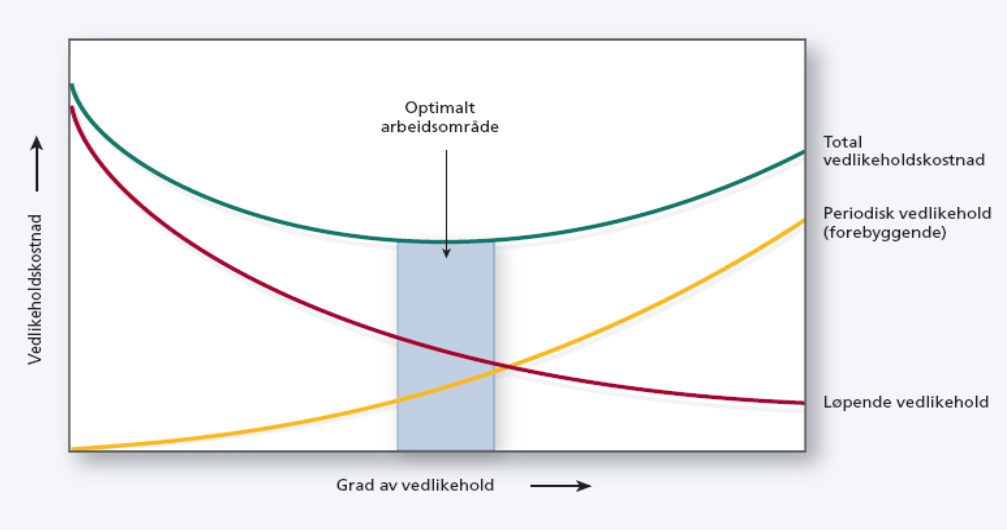

Kilde: SINTEF Byggforsks *Fra "brannslokking og skippertak" til forsvarlig forvaltning av skolebygg i kommunene* (s. 17).

Løpende vedlikehold bør balanseres mot periodisk (forebyggende og planmessig) vedlikehold. Skal en eiendom opprettholde sin verdi og tilstand, kreves tilstrekkelige ressurser over bygningens levetid.

Multiconsult og PricewaterhouseCoopers skriver (s. 18) i rapporten *Vedlikehold i kommunesektoren* (2008) at beregnet gjennomsnittlig vedlikeholdsbehov for et kommunalt formålsbygg er ca. 170 kr/m^2 per år gitt 60 års levetid på bygget og 6 % kalkulasjonsrente. Beløpet tar med alle periodiske vedlikeholdstiltak og utskiftninger. Påkostninger til ombygninger til brukernes behov kommer i tillegg. Dette er beregninger fra 2008. Multiconsult skriver i rapporten *Tilstandsbarometeret 2013* (s. 4) at normtall for å opprettholde formålsbyggs tilstand på et godt nivå ligger rundt 200 kr per m^2.[5]

Normtallet er omtrentlig og må sees over bygningsmassens livsløp. For nye bygg vil vedlikeholdsutgiftene naturlig ligge noe lavere de første årene.

[5] Normtallet gjelder ikke for kommunale boliger, som følge av leietakernes varierende boevne.

Vedlegg 2: Rådmannens uttalelse til rapporten

Nesodden kommune
Rådmannen
60000

Follo distriktsrevisjon IKS
Postboks 3010
1402 SKI
Didrik Hjort

Deres ref:	Vår ref:	Arkivkode:	Dato:
	16/3105-1 - 16/42643		21.11.2016

Rådmannens uttallelse til rapport "Vedlikehold av kommunale bygg"

Rådmannen mottok rapporten «Vedlikehold av kommunale bygg» 14/11/16. Rapporten er en god oppsummering av virksomhet eiendom og en grundig vurdering av virksomhetens vedlikeholdsarbeid. Rapporten har et ryddig og oversiktlig oppsett som gjør den enkel å forstå og gjør dermed at rapporten kan brukes som et konstruktivt innspill til virksomhetens målstyring og videre utvikling.

Fakta i rapporten er etter rådmannens vurdering korrekt oppfanget og gir et tydelig bilde av hvordan det står til med den kommunale bygningsmassen p.t.

Virksomhet eiendom har i 2016 gjennomgått en del endringer i og med at nøkkelpersoner har gått av med pensjon og det derfor har vært naturlig å ta noen strukturelle og organisatoriske grep for å videreføre virksomheten (org.kart rapp. s.6). Prosjektavdelingen ble fra 1. oktober 2016 lagt under Eiendom, det er gledelig at revisor ser dette som hensiktsmessig da flere prosjekter har elementer av både vedlikehold, rehabilitering og nybygg. (rapp. s.14).
Dette kan også gi et godt utgangspunkt for å få til en bedre og mer helhetlig informasjon til kommunens folkevalgte og dermed tilrettelegge for en styrket eierstyring slik revisor råder til.

Det vil bli vurdert hvordan eiendomsstrategien best kan forankres i kommunens overordnede styringsdokumenter slik at det gis føringer for hvilke bygg som skal prioriteres for vedlikehold og rehabilitering samt hvordan planlagte nybygg inkluderes i strategien (rapp. s. 14).

Rådmannen vurderer rapporten slik at den inneholder mange gode råd til kommunens eiendomsforvaltning og vil følge opp revisors anbefalinger.

- Det vil bli inngått brukeravtaler for alle formålsbygg i løpet av 2017.
- Arbeidet med forvaltningsplanen vil bli fulgt opp og ferdigstilt våren 2017, det er et mål at denne blir et godt verktøy for eierstyring. Det vil også bli tatt grep for å forbedre vedlikeholdsplanen med sikte på større langsiktighet og enhetlig kalkulering av prosjektene.
- Rådmannen vil vurdere ulike måter å styrke informasjonen om bygningsvedlikehold til politisk nivå. En egen årlig sak til kommunestyret kan være et godt forslag.

- Rådmannen vil ha et økt fokus på fordelingen av vedlikehold for ulike bygningstyper på Kostra-funksjonene. Dette vil trolig gi en «sannere» rapportering og gjøre forbedringsområder og utfordringer klarere.

Med hilsen

Geir Grimstad
Rådmann

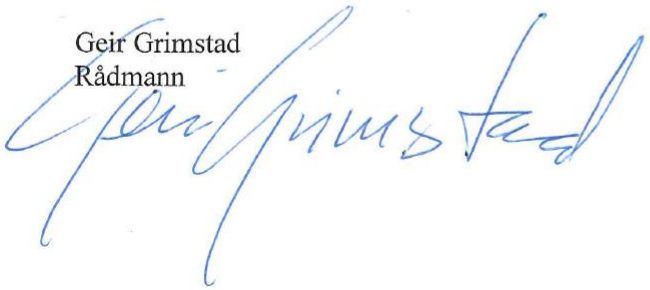

KONTROLLUTVALGET I NESODDEN

Sak 50/16 Høy turn-over i to avdelinger

Saksnr.: 16/00343-1

Behandlingsrekkefølge **Møtedato 061216**

Nesodden kontrollutvalg

Sekretariatets innstilling:
Saken legges fram uten innstilling.

Vedlegg:

SAKSUTREDNING:

Utvalget ba i møtet den 6. september å undersøke om den høye turnover i to avdelinger i kommunen gir grunnlag for at kontrollutvalget tar opp saken. Arne Maus ga en redegjørelse i møtet den 18. oktober, jf. sak 46/16. Kontrollutvalget vedtok å utsette saken.

Arne Maus vil legge fram resultatet av sine undersøkelser i møtet.

Ås, 24.11.2016

Jan T. Løkken/s./
sekretær

Follo Interkommunale kontrollutvalgssekretariat
Postadresse: **Postboks 195, 1431 Ås**
Besøksadresse: **Rådhusplassen 29**
64 96 20 58 (m): 95 93 96 56
FIKS@follofiks.no
www.follofiks.no

KONTROLLUTVALGET I NESODDEN

Sak 51/16 Ansvar for veilys

:	Saksnr.: 16/00344-1
Behandlingsrekkefølge	**Møtedato**
Nesodden kontrollutvalg	

Sekretariatets innstilling:
Saken legges fram uten innstilling.

SAKSUTREDNING:

Arne Maus har bedt om at sak om «ansvar for veilys» settes opp på dagsorden. Han vil redegjøre nærmere for saken i møtet.

Ås, 24.11.2016

Jan T. Løkken/s./
sekretær

Follo Interkommunale kontrollutvalgssekretariat
Postadresse: **Postboks 195, 1431 Ås**
Besøksadresse: **Rådhusplassen 29**
64 96 20 58 (m): 95 93 96 56
FIKS@follofiks.no
www.follofiks.no

KONTROLLUTVALGET I NESODDEN

Sak 52/16 Brev fra styreleder i Ellingstad barnehage AS

Saksbehandler:	Jan T. Løkken	Saksnr.:	16/00345-1
Behandlingsrekkefølge		**Møtedato**	
Nesodden kontrollutvalg			

Sekretariatets innstilling:
Kontrollutvalget kan ikke se at det er kommet fram ny informasjon i klagene fra styrelederen i Ellingstad barnehage som tilsier at saken tas opp til ny behandling i kontrollutvalget. Saken avvises.

Vedlegg:
e-post fra FIKS tilArne Kjensli To brev til kontrollutvalget datert 7.11.16 vedr. kapitaltilskudd og næringsskatt.pdf, Brev fra Arne Kjensli datert 7.11.16.pdf

SAKSUTREDNING:

Styrelederen i Ellingstad barnehage AS, Arne Kjensli, tar i to brev datert 7.11.16 opp henholdsvis:

1. Kommunestyrets vedtak i sak om næringsskatt for selskapet i 2014 og 2015.
2. Påstand om at rådmannen feilinformert kommunestyret vedr. selskapets søknad om kapitaltilskudd for 2015.

Stabssjef Arve Ruud opplyser at saken vedr. klage på næringsskatt er sendt tilbake til kommunen fra fylkesmannen og saken vil bli lagt fram for klagenemnda med det aller første.

Kontrollutvalget behandlet de samme klagene fra Arne Kjensli i møtet den 17. mars d.å., jf. sak 11/16. Kjensli fikk da orientere om sitt syn i møtet og Arve Ruud orienterte deretter på vegne av rådmannen om kommunens behandling av sakene. Kontrollutvalget vedtok ikke å ta de to klagene opp til videre behandling.

Klagen på næringsskatt er nå ført tilbake til den kommunale klagenemnda for behandling. Det er, etter vår mening, det eneste nye som har skjedd i saken vedr. næringsskatt etter forrige behandling i utvalget.

Ås, 24.11.2016

Jan T. Løkken/s./
sekretær

Follo Interkommunale kontrollutvalgssekretariat
Postadresse: **Postboks 195, 1431 Ås**
Besøksadresse: **Rådhusplassen 29**
64 96 20 58 (m): 95 93 96 56
FIKS@follofiks.no
www.follofiks.no

Vedlegg:

1. Brev av 7.11.16 fra styreleder Arne Kjensli i Ellingstad barnehage til Kontrollutvalget vedr. saksfremlegg med ref. 15/606-21-16/5532 datert 15.02.2016
2. Brev av 7.11.16 fra styreleder Arne Kjensli i Ellingstad barnehage til Kontrollutvalget vedr. søknad om fritak for næringsskatt for 2014 og 2015
3. E-post fra FIKS til Arne Kjensli 22.11.16 vedr. bekreftelse om mottatt brev.

From:	Jan Løkken
To:	"kjensli.arne@gmail.com"
Cc:	"Arne Maus"
Subject:	To brev til kontrollutvalget datert 7.11.16 vedr. kapitaltilskudd og næringsskatt
Date:	22. november 2016 10:18:00
Attachments:	image001.png

Vi bekrefter at vi har mottatt dine to brev datert 7.11.16 stilet til kontrollutvalget i Nesodden. Kontrollutvalgets neste møte holdes 6. desember d.å. kl 17.00 i Tangenten. Utvalget vil da ta stilling til om brevene skal tas opp til behandling eller ikke.

Kontrollutvalgets møter og sakspapirer bekjentgjøres på følgende adresser, trykk på linkene/ åpne hyperkobling:

Kommunens internettsider - Kontrollutvalget

FIKS sine internettsider – Nesodden 2016

Med vennlig hilsen
Jan T. Løkken

Kontrollsjef i FIKS

Fra: Ruud, Arve [mailto:arve.ruud@nesodden.kommune.no]
Sendt: 22. november 2016 08:57
Til: Jan Løkken
Kopi: Grimstad, Geir; Myklebostad, Gro; Jenssen, Jorunn Lunde; kjensli.arne@gmail.com
Emne: Sender i e-postmelding – Ber om bekreftelse på at saker blir tatt opp til behandling (L) (718333).pdf

Kontrollutvalget ved Jan Løkken

Herved oversendes brever, datert 7/11 2016 fra Ellingstad Barnehage as vedrørende kapitaltilskudd og eiendomsskatt på
Næringseiendom! Når det gjelder klagesaken på næringsskatt vil denne bli lagt fram for klagenemnda med det aller første.

Mvh

Arve Ruud
Stabssjef for økonomi og styring
+47 920 91011
047 66 96 43 50

Denne eposten har passert gjennom Nesodden kommunes Email Protection server
---

Ellingstad Barnehage AS, Bleksliveien 210, 1458 Fjellstrand

Nesodden kommune
Ark. A10 Avd. Sko
08 NOV 2016
J.nr. 15/606-28 Saksbeh. jorgen

Nesodden Kommune

7.11.2016

Vi vedlegger 2 brev til kontrollutvalget som vi forstår skal ha et møte i desember, selv om utvalget ikke er oppført på kommunens møteplanliste.

Vi ber derfor om en bekreftelse på at møtet finner sted og at sakene vil bli tatt opp til realitetsbehandling. Tidligere har utvalgsleder Maus vært uvillig til å ta sakene opp til behandling muligens på grunn av at begge sakene har betydd kritikk av administrasjonen.

Hvis ikke sakene vil bli tatt opp må vi vurdere hva vi skal foreta oss. Sekretariatet for kontrollutvalget FIKs har eventuelt foreslått å gå til sivilt søksmål mot kommunen, noe vi synes ikke burde være nødvendig selv om vi er klar over at bl.a Arbeiderpartiet mener at vi er en såkalt velferdsprofitør,noe vi synes er urettferdig da vi aldri har tatt ut utbytte og ikke har tenkt å gjøre det.

Som sagt .Vii vil ha en bekreftelse på at sakene vil bli tatt opp til reell behandling i utvalget. Eventuelt i klagenemda som heller ikke står på kommunens møteplanliste.

Arne Kjensli-styreleder

Vedlegg: Brev om ekstra kapitaltilskudd, Brev om, fritak for næringskatt. Begge til kontrollutvalget

Ellingstad Barnehage AS, Bleksliveien 210, 1458 Fjellstrand

Til Fjellstrand. 7.11.2016

Kontrollutvalget i Nesodden Kommune

Vi referer til saksfremlegg med ref.15/606-21-16/5532 datert15.02.2016

Vi har tidligere tatt denne saken opp med kontrollutvalget, men den ble av utvalgsleder Maus som representerer SV ikke tatt opp i utvalget da det etter hans mening fra kommunens side ikke var gjort noe ulovlig. Å feilinformere formannskap og kommunestyret fra administrasjonen side skulle således være fullt lovlig. Spesielt vil vi peke på 3 forhold i saksfremlegget som ikke er riktige.

1. Det angis at barnehagen har en renteutgift på kr 14,255,- på et lån på 6.5 millioner der det korrekte beløp er 148.793,-
2. Det angis at å innvilge vår søknad ville innebære en utgift for kommunen 900.000. Hvor kommer dette beløpet fra da vi var eneste søker?
3. Det hevdes i saksfremlegget at vårt underskudd skyldes driften og ikke kapitalutgifter.Dette er feil fortolkning. Vår søknad er som det fremgår av teksten kun søknad om ekstra kapitaltilskudd basert på at vi er en nybygd barnehage med større kapitaltilskudd enn de som er inkludert i det vanlige tilskuddet.

I saksfremlegget henvises det til våre regnskaper fra 2012 og 2013der vi hadde overskudd som vi betalte skatt av og satte resterende overskudd inn i aksjefond der overskuddet meget kreativt av rådmannen ble fratrukket vår renteutgift for 2015 (pkt.1 over)

Det angis i saksfremlegget at vårt underskudd i 2014 og 2015 på 300.000 bør kunne dekkes av vårt overskud fra tidligere år

Vår søknad gjaldt kun for 2015 som det ble gitt anledning til og der vi har brukt nøyaktig samme beregningsmåte som tidligere. For 2016 og forhåpningsvis også for senere år har regjeringen innsett problemet som Nesodden ikke har fått med seg at nybygde barnehager har større kapitalutgifter enn det som er fastsatt i den vanlige bevilgningen, For 2016 får nybygde barnehager 14.000 pr.barn mer enn tidligere.

Vi ber om at saken blir fremlagt på neste møte i kontrollutvalget som vi forstår skal avholdes i desember .

Arne Kjensli- styreleder i Ellingstad Barnehage

Ellingstad Barnehage AS, Bleksliveien 210, 1458 Fjellstrand

Til

Kontrollutvalget i Nesodden Kommune 7.11.2016

Vedr. Vår søknad om fritak for næringskatt for 2014 og 2015

Vi har i det siste året tatt opp denne saken med kommunen gjentagende ganger,men har hittil ikke fått svar.

Opprinnelig ba vi om at saken burde tas opp igjen i de politiske organer da en meget vesentlig uttalelse fra fylkesmannen i sitt brev 17.11.2014 var utelatt i kommunens saksfremlegg til kommunestyret:

" dersom aksjeselskapet hadde vedtektsfestet at selskapet ikke skulle skaffe eierne økonomisk utbytte hadde konklusjonen blitt annnerledes"

VI vil hevde at på grunn av denne utelatelsen ble fritak for næringskatt fratatt oss med ordførers dobbeltstemme. Dette resultert i at vi måtte betale næringskatt for 2014 og 2015 på 20.000 kroner.

For 2016 ble det flertall for å gi oss fritak.

I de 22 år vi har drevet har vi aldri tatt ut utbytte og har også vedtektsfestet dette.

Da rådmannen ikke var villig til å fremlegge saken til fornyet behandling ble i stedet saken sendt til fylkesmannen som imidlertid allerede hadde besvart spørsmålet sitt brev av 17.11.2014.

Fylkesmannen sendte av en eller annen grunn saken til departementet som har svart kommunen i september. På vår etterlysning av hva som nå skjer er hittil ubesvart.

Vi ber derfor om at saken blir tatt opp på kontrollutvalgets møte i desember.

Arne Kjensli

Arne Kjensli- styreleder

KONTROLLUTVALGET I NESODDEN

Sak 53/16 Tema for forvaltningsrevisjon 2017

Saksbehandler:	Jan T. Løkken	Saksnr.:	16/00350-1
Behandlingsrekkefølge		**Møtedato**	
Nesodden kontrollutvalg			

Sekretariatets innstilling:
Kontrollutvalget velger følgende tema for forvaltningsrevisjon i 2017:

–

–

Sekretariatet bes legge fram forslag til mål og problemstillinger for prosjektene.

Avgjørelsesmyndighet:
Kontrollutvalget

Vedlegg:

SAKSUTREDNING:

Kommunestyret vedtok i sak 106/16 den 28. september d.å. kontrollutvalgets innstilling om Plan for forvaltningsrevisjon 2017 – 2020. Kontrollutvalget ble gitt i fullmakt å foreta endringer av prioriteringene i planperioden.

Revisjonen har årlig gjennomført to forvaltningsrevisjonsprosjekter etter oppdrag fra kontrollutvalget. I e-post fra revisjonen av 9. september d.å. gir Nesodden rett til 2,25 forvaltningsrevisjoner per år. Kontrollutvalget kan etter dette f.eks. i ett år i perioden bestille tre rapporter og to i de øvrige år. Antallet prosjekter baserer seg på dagens budsjettnivå.

Av hensyn til revisjonens planlegging av sitt arbeid er det en fordel at utvalget får avklart sine prosjekter så tidlig som mulig. På grunnlag av utvalgets valg av områder/tema vil sekretariatet til neste møte foreslå mål og problemstillinger for prosjektene. Deretter vil revisjonen utarbeide prosjektplaner.

Ås, 28.11.2016

Jan T. Løkken/s./
sekretær

Vedlegg: 1. Plan for forvaltningsrevisjon 2017 – 2020
2. Overordnet analyse for forvaltningsrevisjon 2016

Follo Interkommunale kontrollutvalgssekretariat
Postadresse: **Postboks 195, 1431 Ås**
Besøksadresse: **Rådhusplassen 29**
64 96 20 58 (m): 95 93 96 56
FIKS@follofiks.no
www.follofiks.no

PLAN FOR GJENNOMFØRING AV FORVALTNINGSREVISJON 2017 – 2020

Nesodden kommune

Vedtatt av kommunestyret 28.9.16, jf. sak106/16

Plan for forvaltningsrevisjon i Nesodden kommune 2017 - 2020

Bakgrunn

Kommunelovens § 77 bestemmer at kontrollutvalget skal påse at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon).

I henhold til § 78 i loven skal forvaltningsrevisjonen i kommunen gjøres årlig. I forskriften går det fram (§10) at kontrollutvalget skal utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon.

Forvaltningsrevisjonsarbeidet har etter hvert blitt en sentral del av kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunal sektor og det er derfor viktig at kontrollutvalget og kommunestyret bruker plan for forvaltningsrevisjon som et redskap for å utøve en mest mulig målrettet og effektiv tilsynsfunksjon i kommunen. Kontrollutvalget vil ha planen til løpende vurdering og ber om fullmakt til å gjøre endringer i planen, dersom dette blir ønskelig.

Kontrollutvalget har bestilt en overordnet analyse fra Follo distriktsrevisjon som grunnlag for utarbeiding av planen, jf. vedlegg. Analysen er drøftet i kontrollutvalget og danner et viktig grunnlag for utvalgets forslag til plan for 2017 – 2020.

Innholdet i plan for forvaltningsrevisjon

Forskrift om kontrollutvalg, § 10 pålegger kontrollutvalget å utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon for hver kommunestyreperiode basert på en overordnet analyse av kommunens virksomhet. Planen skal utarbeides minst en gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert. Planen skal vedtas av kommunestyret.

Planen skal bygge på en overordnet analyse av kommunens virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger. «Risiko- og vesentlighetsvurderinger» betyr at det skal gjøres vurderinger av på hvilke områder av kommunens virksomhet det er risiko for vesentlige avvik i forhold til vedtak og mål som er satt.

Formålet med forvaltningsrevisjon

Formålet med gjennomføring av forvaltningsrevisjon er å bidra til at kommunen driver sin virksomhet etter gjeldende lover og bestemmelser og oppnår de målene som kommunen har satt for sin virksomhet i vedtatte planer, budsjett, årsmeldinger og øvrige politiske vedtak.

Foruten å være en viktig del av kontroll- og tilsynsarbeidet bidrar forvaltningsrevisjon til:

- forbedringer i kommunen.
- læring blant medarbeiderne.
- diskusjon blant de folkevalgte og i administrasjonen

Gjennomføring og rapportering av forvaltningsrevisjonen

Gjennomføring

Etter at kommunestyret har vedtatt plan for forvaltningsrevisjon, vil kontrollutvalget sørge for å bestille forvaltningsrevisjon. Kontrollutvalget vedtar problemstillinger, prosjektplan og ressurser. Bestillingen sendes kommunens revisor.

Rapportering

I tråd med forskrift om revisjon § 8 skal revisor rapportere fortløpende til kontrollutvalget om resultater av gjennomført forvaltningsrevisjon. Videre er kontrollutvalget pålagt ansvar for å rapportere til kommunestyret. Rapport og resultater fra det enkelte forvaltningsrevisjonsprosjekt legges fortløpende frem for kommunestyret. Kontrollutvalget påser at kommunestyrets vedtak om hver rapport blir fulgt opp og rapporterer om dette til kommunestyret.

Forvaltningsrevisjon i forrige planperiode (2012 - 2016)

- Økonomistyring
- Hjemmetjenesten
- Nye takter – ny struktur i kommuneadministrasjonen
- Selskapskontroll/forvaltningsrevisjon av Follo Ren IKS
- Samhandlingsreformen
- Kommunens barnehagearbeid
- Kommunens møte med publikum
- Vedlikehold av kommunale bygg

Prioriteringer i denne planperioden

Generelt

Overordnet analyse er basert på innsamlet skriftlig informasjon og statistikk for kommunen – kontrollutvalgets drøftinger og en idédugnad med rådmannens ledergruppe. Kontrollutvalget har med utgangspunkt i denne analysen prioritert tema for forvaltningsrevisjon 2017 – 2020. Ved en konkret utvelgelse av prosjekter vurderes nytteverdien i forhold til forventet ressursbruk for å gjennomføre prosjektet.

Ved utformingen av et prosjekt vil kontrollutvalget avgrense temaet slik at prosjektet blir konkret og gir kontrollutvalget de nødvendige opplysninger for deres kontroll med kommunen.

Kontrollutvalget velger prosjekt for det enkelte år. Erfaringene viser at det ofte vil dukke opp aktuelle saker som gjør at det må gjøres omprioriteringer. Prioriteringen er ikke til hinder for at kontrollutvalget også kan finne det aktuelt å gjennomføre forvaltningsrevisjon innenfor andre tjenesteområder eller med et annet innhold.

Selskapskontroll

Kommunen er pålagt å føre tilsyn med de selskapene som kommunen har eierinteresser i. Kontrollutvalget har bestilt en overordnet analyse for dette formålet hos FIKS. Selskapskontrollen har en obligatorisk del i form av eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon som er frivillig. Kontrollutvalget foreslår at det gjennomføres minst en forvaltningsrevisjon av selskapa som er aktuelle i løpet av planperioden. Denne revisjonen vil bli forsøkt samordnet med de andre eierne av de aktuelle selskapa. Følgende selskap er aktuelle for slik kontroll, jf. Kommuneloven § 80:

1. Nesodden Lettindustri AS
2. Follo lokalmedisinske senter IKS
3. Follo Ren IKS
4. Follo krise- og incestsenter IKS
5. Follo Brannvesen IKS
6. Follo distriktsrevisjon IKS

Prioritering av forvaltningsrevisjoner
I oversikten nedenfor er det foreslått forvaltningsrevisjoner ut fra de opplysningene som foreligger.

Follo distriktsrevisjon er kommunens revisor og står for gjennomføringen av de årlige forvaltningsrevisjonene. Tilskuddene til revisjonen baserer seg på at kommunen i gjennomsnitt har rett på å få gjennomført 2,25 prosjekter innen forvaltningsrevisjon pr. år. 0,25 prosjekt per år kan løses ved at kommunen får ett ekstra prosjekt hvert fjerde år. Vi legger til grunn for planen at denne ordningen videreføres.

Følgende tema prioriteres for Nesodden kommune for *2017 – 2020*:

	Område	Risiko	Vesentlighet
1	**Personaladministrasjon**	Press på personalet som følge av befolkningsvekst. Rekruttering av medarbeidere	Kompetent og motivert personale er avgjørende for kommunens tjenesteyting.
2	**Internkontroll**	Manglende etterlevelse av regelverk og at feil ikke oppdages og gjentas	Sviktende måloppnåelse og omdømmetap
3	**Barn og unges psykiske helse**	Ensomhet blant ungdom og manglende virkemidler overfor utagerende elever	Psykiatriske lidelser er et voksende problem
4	**Rus/psykiatriomsorg**	Kommunens oppfølging av et økende antall klienter.	Viktig å hjelpe mennesker med problemer
5	**Pleie- og omsorg**	Kommunes dekking av tjenestebehovet til et økende antall personer og samhandlingsreformen.	Pleie- og omsorg er et stort og voksende tjenesteområde.

6	**Flyktningetjenesten**	Sviktende integrering av flyktninger som bosettes i kommunen og utfordringer med bolig, barnehage, skole og arbeid	Viktig for tilliten til velferdsstaten og for utviklingen av fellesskapsløsningene
7	**Samfunnssikkerhet og beredskap**	Manglende sikkerhetstiltak og beredskap	Beskyttelse av befolkningen er et hovedansvar for kommunen
8	**Reguleringssaker og byggesaker**	Mangler i saksbehandlingen. Kompetansen hos personalet. Selvkostberegningen	Utbyggingen av et lokalsamfunn har stor og varig betydning
9	**Forvaltningsrevisjon av et selskap**	Mangelfull oppfølging fra eiene	Flere av selskapa ivaretar viktige samfunnsoppgaver.

I tillegg kan evaluering av private barnehager og samhandlingsreformen være aktuelle tema for forvaltningsrevisjon.

Prioriteringen er ikke til hinder for at kontrollutvalget også kan finne det aktuelt å gjennomføre forvaltningsrevisjon innenfor andre tjenesteområder eller med et annet innhold.

Vedlegg: Overordnet analyse for forvaltningsrevisjon fra Follo distriktsrevisjon datert 22.6.2016

FOLLO DISTRIKTSREVISJON IKS Org.nr. 914 022 134 MVA

DELTAKERKOMMUNER: ENEBAKK – NESODDEN – SKI – ÅS

OVERORDNET ANALYSE FOR NESODDEN KOMMUNE

Ski, 22.6.2016

Parkaksen 6, Postboks 3010, 1402 Ski, tlf. 6487 8760, www.follodr.no, revisjonen@follodr.no

INNHOLD

1 INNLEDNING 3

1.1 SAMMENDRAG 3
1.2 KONKLUSJON 3
1.3 ANBEFALINGER 3

2 PROSJEKTBESKRIVELSE 4

2.1 BAKGRUNN 4
2.2 BESTILLING – FORMÅL OG PROBLEMSTILLINGER 4
2.3 METODE 4

3 UTVIKLINGSTREKK OG UTFORDRINGER 6

3.1 ADMINISTRATIV ORGANISERING 6
3.2 UTVIKLINGSTREKK 6
3.3 UTFORDRINGER 7

4 RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING 10

1 INNLEDNING

1.1 Sammendrag

Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner pålegger utarbeiding av plan for forvaltningsrevisjon basert på overordnet analyse med risikovurdering én gang i fireårsperioden. Basert på innspill og dokumentstudier gjennomgås risikoområder.

1.2 Konklusjon

1.2.1 Utviklingstrekk og utfordringer

Nesodden kommunes *Kommuneplanens samfunnsdel 2014–2026* legger til grunn en boligbygging på 100 boliger og en befolkningsvekst på 1,2 % per år frem til 2026. Veksten kan vise seg å bli noe høyere i 2020-årene.

Budsjett 2016 handlingsprogram 2017–2019 opplyser at "Rådmannen legger opp til en moderat investeringsplan i kommende planperiode." Press for mer kommunale tjenester i årene framover gjør det krevende å skaffe handlingsrom og driftsoverskudd.

1.2.2 Risiko- og vesentlighetsvurdering

Nesodden kommunes kontrollutvalg, rådmannens ledergruppe og virksomhetsledere har gitt innspill til risikoområder, og revisor har studert handlingsprogrammet. På dette grunnlag gjennomgås 19 risikoområder.

Noen felles (like) forvaltningsrevisjonsprosjekter i Follo-kommunene er ønskelig, ifølge flere rådmenn.

1.3 Anbefalinger

Utfra Follo distriktsrevisjons risiko- og vesentlighetsvurdering er følgende 13 områder særlig aktuelle for forvaltningsrevisjon i Nesodden kommune 2017–2020:

a. Personaladministrasjon.
b. Samfunnssikkerhet og beredskap.
c. Kommunale innkjøp.
d. Investeringer og gjeld.
e. Internkontroll.
f. Barn og unges psykiske helse.
g. Kultur, idrett og friluftsliv.
h. Pleie og omsorg.
i. Rus/psykiatriomsorg.
j. Ressurskrevende brukere.
k. Flyktningetjeneste.
l. Reguleringsplan og byggesak.
m. Bærekraftig lokalsamfunn.

Steinar Neby (sign.)
revisjonssjef

Didrik Hjort (sign.)
avdelingsleder forvaltningsrevisjon

2 PROSJEKTBESKRIVELSE

2.1 Bakgrunn

Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner (2004) sier følgende:

- *§ 9 Forvaltningsrevisjon*: "Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens virksomhet årlig blir gjenstand for forvaltningsrevisjon i samsvar med bestemmelsene i dette kapittel."
- *§ 10 Plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon*: "Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Planen vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv som kan delegere til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden. Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter."

Kontrollutvalgsboken (Deloitte/Kommunaldepartementet, 2011, s. 78) definerer nøkkelbegrepene slik:

- *Risiko*: "Med risiko menes i denne sammenheng faren for at det kan forekomme avvik fra for eksempel regelverk, mål, vedtak og andre føringer som kommunen har satt for virksomheten. Risiko må vurderes innenfor alle kommunens tjenesteområder."
- *Vesentlighet*: "For å kunne prioritere mellom områder i kommunen hvor det identifiseres risiko for avvik, må kontrollutvalget vurdere hvilke områder som er mest vesentlige. Det finnes ingen objektiv størrelse å vurdere vesentlighet opp mot. Kontrollutvalget må derfor skjønnsmessig vurdere de ulike områdene opp mot hverandre, og avgjøre hvilke områder de mener det er mest vesentlig å undersøke."

Risiko defineres ofte som "konsekvens ganger sannsynlighet". Norges kommunerevisorforbund (NKRF) sin *Veileder til utarbeidelse av overordnet analyse* (2010) legges til grunn for analysen.

2.2 Bestilling – formål og problemstillinger

Nesodden kommunes kontrollutvalg bestilte 16.12.2015 forvaltningsrevisjonsprosjekter 2016, herunder overordnet analyse.

Formålet med overordnet analyse er å samle informasjon om kommunens virksomhet slik at kontrollutvalget settes i stand til å legge en fireårs plan for forvaltningsrevisjon, herunder prioritere mellom aktuelle temaer. Analysen omfatter to *problemstillinger*:

1. Beskrive utviklingstrekk og utfordringer i kommunen.
2. Risiko- og vesentlighetsvurdering.

2.3 Metode

Problemstillingene i overordnet analyse er deskriptive, uten klare revisjonskriterier.

Vi har benyttet følgende datakilder i den overordnete analysen:

1. *Kommuneplanens samfunnsdel 2014–2026* (vedtatt av kommunestyret 22.10.2015).

2. *Budsjett 2016 handlingsprogram 2017–2019* (vedtatt 17.12.2015).
3. Kommunens internettsider (www.nesodden.kommune.no).
4. Statistisk sentralbyrås kommunestatistikk (*Kostra*) og befolkningsstatistikk (*Folkemengde og befolkningsendringar, 1. januar 2016* og *Folkemengd og areal, etter kommune*) (ssb.no).
5. Kommunal Rapports *Kommunebarometer 2016* (foreløpig utgave) (Kommunebarometeret.no).
6. Kontrollutvalgets innspill til risikoområder.
7. Rådmannens ledergruppes innspill til risikoområder.
8. Virksomhetslederes innspill til risikoområder (Questback spørreundersøkelse).
9. Follo distriktsrevisjons erfaringer fra tidligere forvaltningsrevisjonsprosjekter og fra regnskapsrevisjon.

Overordnet analyse er utarbeidet med følgende fremdrift:

Dato:	**Aktivitet:**
16.12.2015:	Nesodden kommunes kontrollutvalg bestilte forvaltningsrevisjonsprosjekter 2016, herunder overordnet analyse
15.1.2016:	Kontrollutvalgskonferanse i Strømstad med idédugnad om risikovurdering.
10.2.2016:	Prosjektplan fremmet for kontrollutvalget.
Feb. 2016:	Kontrollutvalgets medlemmer drøftet risikoområder i egne partier og miljøer.
8.3.2016:	Idédugnad med rådmannens ledergruppe.
17.3.2016:	Revisor presenterte utviklingstrekk (Kostra-nøkkeltall 2015) for kontrollutvalget.
11.5.2016:	Kontrollutvalget drøftet utkast til overordnet analyse.
21.6.2016:	Kontrollutvalget behandler overordnet analyse.
Høst 2016:	Follo interkommunale kontrollutvalgssekretariat (FIKS) fremmer *Plan for forvaltningsrevisjon 2017–2020* for kontrollutvalget, som fremmer den for kommunestyret.

Revisor takker for godt samarbeid med Nesodden kommune og FIKS i prosjektet.

3 UTVIKLINGSTREKK OG UTFORDRINGER

3.1 Administrativ organisering

Rådmannens ledergruppe i Nesodden kommune består av syv personer:

Kilde: nesodden.kommune.no

De tre kommunalsjefene leder hvert sitt kommunalområde med til sammen 31 virksomheter.[1]

3.2 Utviklingstrekk

Under arbeidet med overordnet analyse har revisor presentert 35 indikatorer på kommunens utvikling 2013–2015, sammenliknet med andre kommuner, hentet for det meste fra Kostra-statistikk.[2] Her gjengis bare enkelte utviklingstrekk:

3.2.1 Befolkning

- Nesodden vokste med 251 innbyggere i 2015 til 18 623 innbyggere (1.1.2016). Befolkningsveksten utgjorde 1,4 % – mot 0,9 % i landet.
- Over de siste tre årene har Nesoddens folkemengde vokst med gjennomsnittlig 1,2 % per år (1,7 % i 2013, 0,4 % i 2014 og 1,4 % i 2015).
- Over tiårsperioden 2006–2015 vokste Nesoddens folkemengde med 12,6 % – mot 18,6 % i Akershus og 12,4 % i landet.

[1] Staben i Nesodden kommune har ikke utarbeidet et helhetlig organisasjonskart som kan gjengis i Word-dokumenter med A4-format. Revisor etterlyste det også i oktober 2015.

[2] Kostra er Kommunaldepartementets regnskaps- og rapporteringsstandard for norske kommuner fra 2001. Kostra-gruppen er liknende kommuner – mest korrekt å sammenlikne med. Kostra-gruppe 7 består av "Mellomstore kommuner med lave bundne kostnader per innbygger, lave frie disponible inntekter", ofte omegnskommuner rundt byer. 31 kommuner, bl.a. 11 Akershus-kommuner: Ås, Nesodden, Enebakk, Vestby, Aurskog-Høland, Nes, Nannestad, Sørum, Fet, Rælingen og Gjerdrum.

- I forhold til Kostra-gruppe 7 har Nesodden lik andel barn i barnehagealder, flere barn i grunnskolealder og færre innbyggere 80 år og over.

3.2.2 Personale

- Nesodden kommunes personale utførte til sammen ca. 1 000 årsverk i 2015.
- Sammenliknet med Kostra-gruppe 7 har Nesodden kommune (2014) større andel årsverk i administrasjon, tilnærmet lik andel årsverk i grunnskole og klart mindre andel årsverk i helse- og sosialtjenester.
- Nesodden kommune oppgir et totalt sykefravær på 7,6 % i 2015 – lavere enn nivået i fire Follo-kommuner (gjennomsnittlig 8,3 %).

3.2.3 Kommuneøkonomi

- Nesodden kommune hadde driftsinntekter på til sammen 1,16 mrd. kr i årsregnskap 2015.
- Kommunen hadde netto driftsresultat på 3,1 mill. kr (0,6 % av sum driftsinntekter) i 2014 og 30,4 mill. kr (2,4 %) i 2015. Sistnevnte var høyere enn anbefalt minimum (1,75 %, ifølge teknisk beregningsutvalg). Driftsoverskudd 2015 forklares med bl.a. refusjon for ressurskrevende brukere, rentekostnader og overføring til private barne-hager.
- Kommunens netto lånegjeld – 51 055 kr per innbygger i 2015 – er 7,8 % lavere enn gjennomsnittet for Kostra-gruppe 7.

3.2.4 Tjenesteområder

- Nesodden kommunes grunnskoler kostet 98 733 kr per elev i 2015 – 3 % under gjennomsnittet for Kostra-gruppe 7.
- En sykehjemsplass kostet 976 811 kr i 2015 – 5 % under for Kostra-gruppe 7 (gjennomsnitt).
- Nesodden kommune utbetalte 17,2 mill. kr i sosialhjelp 2015 (+60 % på to år).
- Avløpstjeneste (kloakk) kostet 3 414 kr (+ mva) for en 120 m^2 bolig i 2015 – 19 % under Kostra-gruppe 7.
- Kommunale bygg hadde et energiforbruk på 165 kWh per m^2 i 2015 – likt med Kostra-grupp 7.

Kommunal Rapports *Kommunebarometer 2016*, som måler tjenesteyting og økonomi ved hjelp av 124 Kostra-indikatorer, plasserer Nesodden kommune som nr. 92 blant landets 428 kommuner (uten justering for inntektsnivå). Kommunebarometeret oppsummerer Nesodden kommune slik: "Totalt er profilen positiv, langt bedre enn i normalkommunen."

3.3 Utfordringer

3.3.1 Overordnete mål

Kommuneplanens samfunnsdel 2014–2026 (kapittel 3; upaginert) angir fire fokusområder med tilhørende innsatsområder:

1. *Samfunnsutvikling*:
   - Folkehelse og levekår.
   - Lokaldemokrati og deltakelse.
   - Næringsutvikling.

- Stedsutvikling.
- Kommunikasjon og samferdsel.

2. *Tjenester og brukere*:
   - Helhetlig tjenestetilbud.
3. *Organisasjon og medarbeidere*:
   - En organisasjon for framtiden.
4. *Økonomi*:
   - Forvaltning av kommunens ressurser.

Budsjett 2016 handlingsprogram 2017–2019 (s. 6) utdyper innsatsområdene i overordnete og spesifikke styringsmål. Til sammen utgjør dette Nesodden kommunes målstyring. "Alle virksomheter har sitt eget styringskort med egne parametere. De kjører sine egne brukerundersøkelser og lager lokale mål i samarbeid med sine ansatte," opplyser stabssjef for økonomi og styring, som anser at målstyringsopplegget fungerer godt. I 2016 går kommunen for øvrig over til medarbeiderundersøkelse ved hjelp av KS' 10-Faktor.

3.3.2 Boligbygging – befolkningsprognose

Kommuneplanens samfunnsdel 2014–2026 (kapittel 2.1 Faktagrunnlag) oppgir at "Befolkningsveksten skyldes hovedsakelig tilflytting, og er derfor styrt av boligbyggingen." "Det legges til grunn en boligbygging på 100 boliger pr år" i planperioden - noe høyere enn realisert boligbygging i årene forut.

"Dette vil gi en gjennomsnittlig befolkningsvekst på ca. 1,2 % per år" – men "kan gi en noe høyere befolkningsvekst, særlig mot slutten av perioden." "Det er viktig å påpeke at så å si all boligbygging i kommunen skjer i privat regi, og at det er knyttet usikkerhet til tidspunktet for realiseringen av de enkelte reguleringsplanene." Nesoddens folkemengde anslås å nå 20 594 personer i 2025.

En boligprognose utarbeidet av administrasjonen våren 2015 – basert på foreliggende byggesøknader og forventete utbyggingsområder – indikerer langt høyere boligbygging: gjennomsnittlig 190 boliger per år i perioden 2016–2026. (*Budsjett 2016 handlingsprogram 2017–2019*, s. 111.) Stabssjef for økonomi og styring kommenterer at "det er vanskelig for rådmannen å ta ut prosjekter fremmet av private", men erfaringen tilsier at flere boligprosjekter faller fra eller blir forsinket; befolkningsveksten ender som regel på rundt 1,25 % per år. Dersom boligbyggingen er i stigende trend, vil det fanges opp i neste rullering av kommuneplanen (hvert fjerde år), tilføyer stabssjefen.

3.3.3 Utfordringer til 2020

Basert på utviklingstrekk, kommuneplan og budsjett/handlingsprogram oppsummerer revisor følgende utfordringer og satsingsområder for Nesodden kommune til 2020:

1 Moderate investeringer – lav egenfinansiering:

- "Befolkningsprognosen viser at skolekapasiteten i kommunen, både på barne- og ungdomstrinnet, er god i perioden. Eneste unntak er Nesoddtangen skole som kan få anstrengt kapasitet mot slutten av perioden som følge av planlagt boligbygging i Tangen grendelag." (*Kommuneplanens samfunnsdel 2014–2026*, kapittel 2.1 Faktagrunnlag.)
- "Rådmannen legger opp til en moderat investeringsplan i kommende planperiode" (*Budsjett 2016 handlingsprogram 2017–2019*, s. 4). De største investeringene i 2016 er

omsorgsboliger, flyktningeboliger, multisportanlegg og IKT. Investeringer for 108 mill. kr i 2016 faller til rundt 50 mill. kr per år i 2017–2019 (s. 104). I tillegg kommer VAR-investeringer for 30 mill. kr årlig (121 mill. kr over fire år). Fjellstrand barnehage bygges for 31 mill. kr i 2017.

- "Nesodden kommune har tilnærmet ingen egenfinansiering av investeringer. Årsaken til dette er at kommunens reserver (fond) er på et minimumsnivå og det legges opp til relativt svake netto driftsresultat i budsjett- og økonomiplanperioden" (s. 3).

2 Press for økt drift – redusert driftsresultat:

- "Økonomisk handlingsrom er avgjørende over tid for å kunne opprettholde og videreutvikle tjenestetilbudet til innbyggerne på Nesodden. Store behov og økt press for mer tjenester i årene framover gjør det meget vanskelig å skaffe dette handlingsrommet" (*Budsjett 2016 handlingsprogram 2017–2019*, s. 27). Økte driftsutgifter skyldes især drift av ny barnehage på Fjellstrand, nye omsorgsboliger og generelt tjenester til en voksende eldrebefolkning. "En ytterligere styrking av avsetningene mener rådmannen ville vært ønskelig, men rådmannen har likevel valgt å ikke gjøre ytterligere kutt i tjenestetilbudet i 2016, da det i de tre foregående år er kuttet til sammen over 30 mill. kr og tjenestetilbudet er presset" (s. 1).
- Driftsoverskuddet på 30 mill. kr (2,4 %) i 2015 bidrar til å tegne et noe lysere bilde av kommunens økonomi.

3 Rådmannens stabsområde – digitalisering:

- IKT-infrastruktur skal oppgraderes for å utvikle e-kommune.

4 Skole, barnehage og oppvekst – drift av ny barnehage:

- Fjellstrand barnehage kommer i drift i 2018.
- Skolebruksplan iverksettes med tiltak på flere skoler.

5 Helse og omsorg – økt tjenesteproduksjon:

- "Hovedårsaken til det negative driftsresultatet er innarbeiding av store utgifter innenfor helse og omsorg" (s. 3).
- Hjemmetjenesten økte fra 65 årsverk i 2012 til 91 årsverk i 2015 (s. 72). Antall hjemmetjenestemottakere steg fra 826 pasienter i juni 2014 til 1094 pasienter i juni 2015 (+32 %) (s. 71). "Det er en klar økning i antall psykiatri/rus pasienter" (s. 72).

6 Teknikk, miljø og plan – VA-satsing:

- Kommunens vann- og avløpsnett rehabiliteres og utbygges.

4 RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING

SENTRALADM., PERSONAL, ØKONOMI Område:	**Risiko for avvik:**	**Risikovurdering** (**H**øy, **M**iddels, **L**av)		**Vesentlighet:**
		Konse-kvens:	Sann-synligh:	
Personaladmini-strasjon:	*Personaladministrasjon*: Risiko for at kommunen ikke har over-sikt over og styring med perso-nalet. *Årsberetning 2015* (s. 45) og årsregnskapet (note 10) oppgir 999 årsverk, mens *Budsjett 2016 handlingsprogram 2017–2019* (s. 2) oppgir "ca. 1100 årsverk", dvs. en sprik på 10 %. Rådmannen har (brev 4.5.2016 til revisjonen) varslet forbedring i registreringen av årsverk vha. Agresso i 2016. Dette kan vurderes etter et par år. Avvik fra tall fra A-registeret/ Kostra-statistikk bør også sjek-kes. Fraværsstatistikk og syke-lønnsrefusjon er beslektede temaer. *Personale*: Risiko for at vekst i befolkning og tjenesteyting med-fører press på personalet. Er års-verkene optimalt fordelt? Rekruttere, utvikle og beholde kvalifiserte medarbeidere er en utfordring på flere fagområder.	H	H	Oversikt over kom-munens viktigste innsatsfaktor er viktig. Har kommu-nen flere årsverk enn det som rapporteres til de folkevalgte? Kompetent perso-nale er avgjørende for kommunens tje-nesteyting.
Målstyring:	Risiko for at etater og virksom-heter ikke styres målrettet. Har kommunen et hensiktsmessig opplegg for balansert målstyring? Opplegget synes komplisert for utenforstående, men oppgis å fungere bra internt.	M	L	Offentlig virksom-het trenger målsty-ring.
Samfunnssikker-het og beredskap:	Risiko for at sikkerhetstiltak ikke iverksettes og at kommunen ikke er forberedt når kriser inntreffer. Kommunens toppledelse og virk-somheter har viktige roller her.	H	M	Å beskytte befolk-ningen, er et hoved-ansvar for kommu-nen.

Kommunale innkjøp:	Risiko for brudd på lov om offentlige anskaffelser og for dårlige innkjøp. Er Nesodden kommunes innkjøp (300 mill. kr/år) effektive? Utfordringer er bestillerkompetanse, konkurransebasert innkjøp, protokoller, lojalitet til rammeavtaler, etisk innkjøp og innkjøpssamarbeid. Nesodden, Ås, Frogn og Vestby kommuner har felles innkjøpskontor med fire årsverk.	M	M	Regelverket for anskaffelser er noe forenklet, men fortsatt komplisert. Kommuner blir stadig innklaget for Klagenemnda for offentlige anskaffelser (KOFA).
Kommunens driftsøkonomi:	Risiko for at administrativ organisering og arbeidsmåter ikke er optimale, dvs. at budsjettmidler utnyttes dårlig. Årlig gjennomgang i handlingsprogram "snur hver stein"? Noen vil hevde at innsparingene har gått for langt. Nytt inntektssystem for kommunene fra 2017 kan gi endringer for Nesodden kommune. Hanker kommunen inn alle aktuelle statstilskudd til driftsprosjekter?	M	M	Med trang kommuneøkonomi er jevnlig trimming av tjenesteproduksjonen vesentlig. Kommunen gjør selv en årlig gjennomgang i budsjett/ handlingsprogram.
Investeringer og gjeld:	Risiko for at kommunens gjeldsbyrde blir tung og renteutgiftene høye. Kommunen er sårbar for renteoppgang. Er investeringsprogrammet hensiktsmessig, og hanker kommunen inn alle aktuelle statstilskudd til investeringsprosjekter?	H	M	Styring av investeringer og gjeld er meget viktig. Kommunen gjør selv en årlig gjennomgang i budsjett/ handlingsprogram.
Internkontroll:	Risiko for at lovverk ikke etterleves i tjenesteproduksjon og myndighetsutøvelse. Transparens og antikorrupsjon har interesse.	H	H	Regelbrudd kan føre til økonomisk tap, rettssak og omdømmetap.

BARNEHAGE, GRUNNSKOLE Område:	**Risiko for avvik:**	**Risikovurdering** (**H**øy, **M**iddels, **L**av)		**Vesentlighet:**
		Konse-kvens:	Sann-synligh:	
Barn og unges psykiske helse:	Risiko for at stadig flere barn får psykiske lidelser og sammensatte hjelpebehov. Ensomhet oppgis som et økende problem. Kan helsestasjon, barnehage, skole, PPT og skolehelsetjeneste m.fl. bidra mer for unge innbyggeres livsmestring? Lærere føler at de mangler virkemidler overfor utagerende elever.	H	H	Psykiske lidelser blant barn og unge er et voksende samfunnsproblem. Kommunene er en viktig aktør her.
Grunnskoledrift:	Risiko for at ikke alle elevgrupper får tilpasset opplæring. Kan undervisningen forbedres med systemtiltak og digitale undervisningsmidler? Læreres og elevers trivsel og kompetanse er temaer. Nesodden kom på 18. plass i skoleresultater på *Kommunebarometer 2015*. 4,2 % av Nesoddens grunnskoleelever får spesialundervisning. Kommunen kommer godt ut i Fylkesmannens mobbe-oversikt.	M	M	Grunnskole er et stort og krevende tjenesteområde. Nesodden ser ut til å gjøre det bedre enn de fleste kommuner.

KULTUR, IDRETT, FRILUFTSLIV Område:	**Risiko for avvik:**	**Risikovurdering** (**H**øy, **M**iddels, **L**av)		**Vesentlighet:**
		Konse-kvens:	Sann-synligh:	
Kultur, idrett og friluftsliv:	Risiko for at kulturtilbudet svekkes. Noen temaer: kulturskole, idrettshaller og innbyggernes rekreasjonsmuligheter.	M	M	"Limet i lokalsamfunnet" er viktig for identitet og trivsel.

HELSE OG OMSORG Område:	**Risiko for avvik:**	**Risikovurdering** (**H**øy, **M**iddels, **L**av)		**Vesentlighet:**
		Konse-kvens:	Sann-synligh:	
Helsestasjon og skolehelsetjeneste:	Risiko for at fødselsdepresjoner og psykiske lidelser blant barn/unge fortsetter å øke – til tross for en nasjonal satsing i 2016.	M	M	Helsestasjon og skolehelsetjeneste er viktig i forebyggende helsearbeid.

Pleie og omsorg:	Risiko for at kommunen ikke makter å dekke tjenestebehovet til et økende antall pasienter, som følge av befolkningens stigende etterspørsel (inkludert flere yngre brukere, under 67 år) og samhandlingsreformen. Utfordringer er omsorgsboliger, årsverk, kompetanse, velferdsteknologi og samarbeid med andre aktører: Ahus (liggetid, kommunikasjon i Helsenett, legemiddellister, avvikshåndtering og kompetanseoverføring) og Follo Lokalmedisinske senter IKS, Ski.	H	H	Pleie og omsorg er et voksende tjenesteområde.
Rus/psykiatriomsorg:	Risiko for at antall klienter fortsetter å stige i Nesodden. Samhandlingsreformen har gitt økt kommunalt ansvar fra 2016. Temaer: boliger, samarbeid helseforetak/kommune og sensitive personopplysninger.	H	H	Viktig å møte veksten i rusmisbruk.
Ressurskrevende brukere:	Risiko for at tjenesteyting til psykisk utviklingshemmede m.fl. ikke har god kvalitet og ressursbruk, samt at refusjon av utgifter svikter. Flere Follo-kommuner opplever nå økende utgifter for ressurskrevende brukere.	H	M	Sårbar brukergruppe – store beløp.

BARNEVERN, SOSIAL, FLYKTNING Område:	**Risiko for avvik:**	**Risikovurdering** (**H**øy, **M**iddels, **L**av)		**Vesentlighet:**
		Konsekvens:	Sannsynligh:	
Flyktningetjeneste:	Risiko for sviktende integrering av flyktninger som bosettes i kommunen. Utfordringer er bolig, barnehage, skole, arbeid og sosialisering/integrering. Det gjelder enslig mindreårige og voksne flyktninger.	M	H	Et krevende fagområde i årene som kommer.
Sosialtjenester:	Risiko for at sosialhjelp utbetales til for mange og for lenge, men også for lite i noen tilfeller. Nesodden kommune utbetalte 17,2 mill. kr i sosialhjelp 2015 (+60 % fra 2013).	L	M	Hjelp til selvhjelp for innbyggere er viktig, samt å økonomisere med kommunens midler.

EIENDOM, VAR, REGULERING, BYGGESAK Område:	**Risiko for avvik:**	**Risikovurdering** (**H**øy, **M**iddels, **L**av)		**Vesentlighet:**
		Konse-kvens:	Sann-synligh:	
Kommune-planens forutset-ninger:	Risiko for urealistisk kommune-plan – at boligbygging og befolk-ningsvekst blir høyere enn forut-satt. *Kommuneplanens samfunns-del 2014–2026* legger til grunn en boligbygging på 100 boliger per år, mens *Budsjett 2016 hand-lingsprogram 2017–2019* gir en prognose på gjennomsnittlig 190 boliger per år frem til 2026. Administrasjonen kommenterer imidlertid at denne boligprogno-sen er urealistisk.	M	L	Høyere boligbyg-ging og befolk-ningsvekst kan presse kommunens tjenesteproduksjon og økonomi.
Reguleringsplan og byggesak:	Risiko for mangler i reguleringss-planer og byggesaksbehandling. Kan planarbeid og byggesaks-behandling forbedres? Å rekrut-tere og beholde personale i plan-avdeling er en utfordring. Utbyg-gingspresset er størst på Fager-strand i 2016. Gir byggesaksge-byrer kostnadsdekning (selv-kost)? Kommunesammenlikning i Follo er interessant.	H	M	Utbyggingen av et lokalsamfunn har stor og varig betyd-ning.
Bærekraftig lokalsamfunn:	Risiko for at energibruk, transport og avfallshåndtering i lokalsam-funnet blir mindre miljø- og kli-mavennlig. Analysen bør omfatte statlige og fylkeskommunale aktører (transportselskaper m.m.), kommunen, private bedrifter og innbyggere.	M	M	Kommunen har høye miljø-ambisjo-ner.

KONTROLLUTVALGET I NESODDEN

Sak 54/16 Revisjonens rapport per 31.10 2016

Saksbehandler: Jan T. Løkken	Saksnr.: 16/00332-1
Behandlingsrekkefølge	**Møtedato**
Nesodden kontrollutvalg	

Sekretariatets innstilling:
Kontrollutvalget tar revisjonens rapport per 31.10 2016 til orinetering.

Vedlegg:

SAKSUTREDNING:

Revisjonsåret går fra 1.5 til 30.4 året etter (jf. fristen for å avgi revisjonsberetning som er 15.4). Revisjonen legger fram to rapporter, en for revisjonsåret totalt og en halvårsrapport pr. 31.10. Rapporten gjelder hovedsakelig regnskapsrevisjon. Revisjonen kommer med en egen årsrapport for forvaltningsrevisjon.

Revisjonen refererer til seks fokusområder, men beskriver ikke status for arbeidet på disse områdene. Halvveis i revisjonsåret er timeforbruket 370 av budsjettert 850 timer.

Ås, 22.11.2016

Jan T. Løkken/s./
sekretær

Vedlegg: FDRs rapport til kontrollutvalget pr. 31.10.2016

Follo Interkommunale kontrollutvalgssekretariat
Postadresse: **Postboks 195, 1431 Ås**
Besøksadresse: **Rådhusplassen 29**
64 96 20 58 (m): 95 93 96 56
FIKS@follofiks.no
www.follofiks.no

FOLLO DISTRIKTSREVISJON IKS Org.nr. 914 022 134 MVA

DELTAKERKOMMUNER: ENEBAKK - NESODDEN - SKI - ÅS

MOTTATT
21 NOV. 2016

Til kontrollutvalget i Nesodden kommune

REVISJONENS RAPPORT TIL KONTROLLUTVALGET
I NESODDEN KOMMUNE PR. 31.10.16

1. BESTEMMELSER OM RAPPORTERING

I henhold til kommuneloven § 77 nr 4 og forskrift om kontrollutvalg § 6 skal kontrollutvalget påse at kommunens årsregnskap blir revidert på en betryggende måte, herunder holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at det foregår i samsvar med de bestemmelser som følger av lov og forskrift, god kommunal revisjonsskikk og kontrollutvalgets instrukser.

I henhold til forskrift om kontrollutvalg § 9 skal kontrollutvalget påse at kommunens virksomhet årlig blir gjenstand for forvaltningsrevisjon i samsvar med forskriftens kapittel 5.

Frist for å avgi revisjonsberetning er i forskriften satt til 15.april. Forskriften inneholder bestemmelse om at revisjonen skal uttale seg om årsberetningen for kommunen. Kommunen har frist til 31. mars med å ha årsberetningen ferdig. Ut fra dette har vi definert revisjonsåret til perioden fra 01.05. i regnskapsåret til 30.04. året etter.

Det rapporteres til kontrollutvalget to ganger i løpet av revisjonsåret, pr. 31.10. og ved avslutning av revisjonsåret 30.04.

Denne rapporten omfatter perioden 01.05.16 - 31.10.16.

2. TIDSPLANLEGGING 2015/16

Revisjonens ressurser er fordelt på selskapets ulike oppdrag og oppgaver.

For Nesodden kommune er det i 2016/17 budsjettert med 850 timer til følgende oppgaver:

• revisjon av kommuneregnskapet	660 timer
• revisjon av attestasjoner/særattestasjoner	155 timer
• møteforberedelse og møtedeltakelse i kontrollutvalget	35 timer

Forvaltningsrevisjon:
I tillegg kommer timer som brukes til forvaltningsrevisjon. Ferdige prosjekter fremlegges for kontrollutvalget og oversendes deretter kommunestyret.

Follo distriktsrevisjon IKS
Postadresse: *Postboks 3010, 1402 SKI* *Telefon:* *64 87 87 60* *E-mail:* *revisjonen@follodr.no*
Besøksadresse: *Parkaksen 6, SKI* *Telefaks:* *64 87 86 16* *Web:* *www.follodr.no*
Bankkonto: *1644.08.41566*

3. GJENNOMFØRT REVISJON I PERIODEN 01.05.16 - 31.10.16

Nærmere om de ulike revisjonsoppgavene:

3.1. Regnskapsrevisjon av kommuneregnskapet

Opprinnelig budsjett 2016/17	660,0 timer
Medgått pr 31.10.16	240,0 timer

Regnskapsrevisjon omfatter planlegging, risikoanalyser, kartlegging og vurdering av kommunens internkontrollsystem, systemtester, analyser, detaljtesting og årsoppgjørsrevisjon.

Regnskapsrevisjonsoppgavene er inndelt i områdene lønn, innkjøp, driftsmidler/ investeringsregnskapet, salg, overføringer, likvid og finans. Alle revisjonshandlinger er dokumentert i revisjonsverktøyet Descartes, som er utviklet av Den norske Revisorforening.

I tillegg kommer pålagte attestasjonsoppgaver og rådgiving i regnskapstekniske spørsmål og tolking av regelverk.

Planlegging:
Hvert år må vi som revisorer oppdatere vår forståelse av kommunen og identifisere risikoområder, for best mulig å kunne sette inn ressurser på områder hvor det vurderes å være høy risiko og større sannsynlighet for feil i årsregnskapet. I denne kartleggingen inngår blant annet en vurdering av kontrollmiljø, IT-miljø, kontrollrutiner og rapporteringssystemer. I denne forbindelse er det bl.a gjennomført møte med rådmannen og stabssjef for økonomi og styring 5. september og møte med økonomi- og regnskapsavdelingen 31. oktober 2016.

Fokusområder:
I år har vi et fokus på følgende områder:

- Regnskapspresentasjonen, inkl. årsregnskap, noter og årsberetning
- Lønnsrutiner
- Rutiner for innkjøp og varige driftsmidler bl.a. anleggsmodul
- Tilknytningsgebyrer
- Rutiner for finansforvaltning
- Rutiner for utvalgte attestasjonsoppdrag

Kommunikasjon:
Vi er opptatt av å ha en tett dialog med kommunen, herunder med både ordfører og rådmann, og derfor er vi også lydhøre for ønsker, synspunkter og forventninger som de måtte ha i forhold til regnskapsavslutningen og revisjonen.

Vi har en tett oppfølging i forhold til kommunens politiske sakspapirer. I tillegg tilstreber vi en proaktiv holdning til kontrollutvalget, noe vi oppfatter som ønskelig og hensiktsmessig i forhold til både kontrollutvalgets medlemmer og kommunens innbyggere, blant annet for å møte forventninger og for å kunne levere revisjon av god kvalitet.

Vi har en løpende tett dialog og oppfølging med regnskapsavdelingen gjennom året. I forkant av årsavslutningen settes det ekstra fokus på nye bestemmelser og fortolkninger og etterlevelse av disse.

Det presiseres at revisjonen ikke har anledning til å yte tjenester som hører direkte inn under kommunen/den revisjonspliktiges egne ledelses- og kontrolloppgaver, jfr. revisjonsforskriften

§ 14.

3.2. Forvaltningsrevisjon

Det blir avgitt en egen årsrapport for forvaltningsrevisjon pr 31.12.16.

3.3. Kontrollutvalget

Budsjett 2016/17	35,0 timer
Medgått 01.05.16-31.10.16	15,0 timer

For 2016/17 var det budsjettert med timer til møtevirksomhet med forberedelser og oppfølginger for regnskapsrevisjonsteamet. Antall timer avhenger av hvor stor aktivitet det er i utvalget og hvilke saker som settes på utvalgets aktivitetsoversikt. I perioden er det avholdt 3 KU-møter og påløpt 15 timer.

4. ANDRE OPPGAVER

4.1 Attestasjonsoppgaver

Budsjett 2016/17	155,0 timer
Medgått 01.05.16-31.10.16	115,0 timer

Revisjonen har omfattende attestasjonsoppgaver som er pålagt av statlige myndigheter. Den mest arbeidskrevende er kontroll av merverdiavgiftskompensasjonsordningen. I tillegg kommer kontroll av spillemiddelregnskaper, tilskudd til ressurskrevende brukere samt andre tilskudd og rapporteringer. Tidsforbruket registreres som regnskapsrevisjon, men er oppgaver som ligger under en egen revisjonsstandard for beslektede tjenester, benevnt som avtalte kontrollhandlinger.

I perioden har vi avgitt revisjonsuttalelser til følgende attestasjonsoppdrag, hvor det er medgått totalt 115 timer:

- Bekreftelse av korrekt grunnlag knyttet til merverdiavgiftskompensasjon. Dette gjøres løpende gjennom hele året, med 6 separate innsendelser via Altinn. (3 stk. i perioden)
- Bekreftelse av utgifter til enslige mindreårige flyktninger (1 innsendelse i forbindelse med andre halvår 2016).
- Revisjonsuttalelse vedrørende spillemiddelregnskap – Helvik nærmiljøanlegg ballbinge.

5. KONKLUSJON

Total oversikt over budsjettert og medgått tid til revisjon av Nesodden kommune for perioden 01.05.16 - 31.10.16:

	Timeforbruk	Budsjett 2016/17
Regnskapsrevisjon	240,0	660,0
Attestasjoner	115,0	155,0
Kontrollutvalg	15,0	35,0
Sum	**370,0**	**850,0**

Ski, 17. november 2016

Follo distriktsrevisjon IKS

Steinar Neby
statsautorisert revisor

Pavel Makarov
registrert revisor

KONTROLLUTVALGET I NESODDEN

Sak55/16 Utvalgets strategi- og handlingsplan

Saksbehandler: Jan T. Løkken	Saksnr.: 16/00334-1
Behandlingsrekkefølge	**Møtedato**
Nesodden kontrollutvalg	

Sekretariatets innstilling:
Gjeldende strategi- og handlingsplan videreføres.

Vedlegg:
Handlings- og strategiplan pr010915.doc, Etiske retingslinjer folkevalgte og ansatte i kommunen.pdf, ReglementVedtattKS140411.pdf

SAKSUTREDNING:

Utvalgets strategi- og handlingsplan skal fornyes en gang i året, jf. delmål 6, pkt. 7. Sist gang var 1. september 2015.

Vedlagt følger også kontrollutvalgets reglement, sist endret av kommunestyret 14. april 2011. Det er også naturlig at kommunens etiske reglement inngår i en strategidiskusjon, se vedlegg.

Gjennomgangen av planen kan også være en anledning til å drøfte utvalgets arbeidsmåter.

Ås, 22.11.2016

Jan T. Løkken/s./
sekretær

Vedlegg:
1. Kontrollutvalgets strategi- og handlingsplan av 01.09.15
2. Kontrollutvalgets reglement, vedtatt av kommunestyret 14.4.11.
3. Etiske retningslinjer for folkevalgte og ansatte i Nesodden kommune

Follo Interkommunale kontrollutvalgssekretariat
Postadresse: **Postboks 195, 1431 Ås**
Besøksadresse: **Rådhusplassen 29**
64 96 20 58 (m): 95 93 96 56
FIKS@follofiks.no
www.follofiks.no

KONTROLLUTVALGET I NESODDEN

STRATEGI FOR ARBEIDET

Kommuneloven (§ 77) bestemmer at kommunestyret skal velge et kontrollutvalg til å forestå det løpende tilsynet med forvaltningen på sine vegne.

Denne hovedoppgaven vil utvalget å oppfylle gjennom følgende delmål for arbeidet:

1. Påse at regnskapene blir revidert på en betryggende måte
2. Påse at økonomi og måloppnåelse ut fra kommunestyrets vedtak blir vurdert via forvaltningsrevisjon og på andre måter.
3. Gjennomføre selskapskontroll av de interkommunale selskapene og heleide kommunale aksjeselskaper.
4. Ha god samhandling med kommunestyret og rådmannen og hans administrasjon
5. Sørge for å gjøre informasjon om utvalgets arbeid enkelt tilgjengelig for innbyggerne og media.
6. Sørge for høy kvalitet på saksbehandlingen og en proaktiv holdning til sine oppgaver.

Kontrollutvalget ønsker gjennom sitt arbeid å bidra til at innbyggerne har tillit til at kommunens oppgaver blir ivaretatt på best mulig måte.

Kontrollutvalget er seg bevisst sin rolle som upartisk overvåker og arbeidet skal foregå ut fra et kontrollperspektiv.

Delmål 1: Påse at regnskapene blir revidert på en betryggende måte

Dette vil utvalget løse ved:

1. Utvalget holdes orientert om revisjonens arbeid gjennom regelmessige rapporter om arbeidet og strategien for det kommende revisjonsåret.
2. Revisjonsberetningen og andre merknader til den kommunale regnskaps- og økonomiforvaltning blir forelagt utvalget.
3. Utvalget påser at revisjonens merknader blir fulgt opp

Delmål 2: Påse at økonomi og måloppnåelse ut fra kommunestyrets vedtak blir vurdert via forvaltningsrevisjon og på andre måter.

Dette vil utvalget løse ved:

1. Det utarbeider en overordnet analyse om mulige områder med risiko for avvik fra oppsatte mål i kommunen.
2. Foreslå en handlingsplan for forvaltningsrevisjon overfor kommunestyret og følge opp kommunestyrets vedtak.

3. Innstille om oppfølging av forvaltningsrevisjonsprosjekter for kommunestyret
4. Påse at vedtatte anbefalinger blir fulgt opp av administrasjonen.
5. Ta initiativ til annen kontroll.

Delmål 3: Gjennomføre selskapskontroll av de interkommunale selskapene og heleide kommunale aksjeselskaper.

Dette vil utvalget løse ved:

1. Selskapskontrollen samordnes mest mulig med de andre kommunene i Follo.
2. Foreslå handlingsplan for selskapskontroll for kommunestyret
3. Sørge for iverksetting av kontrollen

Delmål 4: Ha god samhandling med kommunestyret og rådmannen og hans administrasjon.

Dette vil utvalget løse ved:

1. Kommunestyret, alle styrer og utvalg skal regelmessig få informasjon om utvalgets arbeid.
2. Ordfører og rådmann får kopi av alle innkallinger med sakspapirer og protokollene fra utvalgets møter
3. Rådmannen og enhetslederne bør med jevne mellom inviteres til å orientere og samtale om sitt arbeid generelt eller spesielle saker
4. Kontrollutvalget rapporterer til kommunestyret
5. Kontrollutvalget avgir årsrapport til kommunestyret om sin virksomhet

Delmål 5: Sørge for å gjøre informasjon om utvalgets arbeid enkelt tilgjengelig for innbyggerne og media.

.
Dette vil utvalget løse ved:

1. Informasjon om utvalgets arbeid generelt og kontaktinformasjon skal være tilgjengelig på kommunens Internettsider.
2. Gjør kjent på kommunens Internettside at innbyggerne og andre har anledning til å legge fram saker for kontrollutvalget. Utvalget er likevel ikke et klageorgan for enkeltvedtak og utvalget vurderes selv om hvilke saker som hører under kontrollfunksjonen.
3. Utvalgets dokumenter, som ikke er unntatt fra offentlighet, legges ut for offentlig innsyn på kommunens Internettsider
4. Utvalgets møter er åpne for publikum
5. Gjøre kjent for innbyggerne at:
    a. Tips alltid følges opp
    b. Alle skriftlige henvendelser til utvalget blir besvart

Delmål 6: Sørge for høy kvalitet på saksbehandlingen og en proaktiv holdning til sine oppgaver.

Dette vil utvalget løse ved:

1. Holde seg løpende orientert om arbeidet og framtidige planer i administrasjonen
2. Vurdere om rykter eller medieoppslag kan gi grunnlag for initiativ.
3. Ved mistanke om uregelmessigheter og misligheter skal kontrollutvalget på eget initiativ eller etter anmodning fra kommunestyret, straks ta initiativ til undersøkelser
4. Aktivt benytte sin lovmessige rett til å kreve enhver opplysning, redegjørelse eller dokument i kommunen som det finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene.
5. Utvalgets leder besvarer spørsmål til utvalget fra media.
6. Følge opp utvalgets rullerende aktivitetsplanen på hvert møte og på den måten gjøre dette til et levende dokument.
7. Utvalgets strategiplan fornyes en gang pr. år
8. Utvalget skal aktivt utnytte de ressurser som revisjonen og sekretariatet kan bidra med i arbeidet.

Nesodden kommune

Etiske retningslinjer for folkevalgte og ansatte i Nesodden kommune

Vedtatt i Nesodden kommunestyre 21.05.2015

1. Innledning/omfang

Formålet med Nesodden kommunes etiske retningslinjer er å sikre en god etisk praksis og definere felles standarder for folkevalgte og ansatte i Nesodden kommunes virksomhet.

Rådmannen og ledere i nesodden kommune har et overordnet ansvar for å påse at etikkreglementet følges i alle kommunens virksomheter og stabsområder.

Nesodden kommune legger avgjørende vekt på redelighet, ærlighet og åpenhet i all sin virksomhet. Både folkevalgte og ansatte har ansvar for å etterleve dette prinsippet. Som forvaltere av samfunnets fellesmidler stilles det spesielt høye krav til den enkelte politiker og den enkelte medarbeider med hensyn til etiske holdninger i sin virksomhet for kommunen.

Retningslinjene skal gjelde for politisk valgte, ansatte i kommunen og for ansatte i kommunens bedrifter, selskaper og kommunale og interkommunale foretak.

Kommunen sørger for nødvendig opplæring som forutsetning for å overholde de lover og forskrifter som styrer tjenestene. Alle plikter lojalt å overholde de lover, forskrifter og reglementer som gjelder for kommunens virksomheter og forholde seg lojalt til vedtak som er truffet. Alle har varslingsplikt dersom de oppdager forhold som er i strid med disse.

De etiske retningslinjene har sitt utspring i allmenngyldige etiske verdier og normer som for eksempel rettferdighet, lojalitet, ærlighet, pålitelighet, sannferdighet, og at man skal behandle, andre slik man selv ønsker bli behandlet.

2. Innbyggerne

Som myndighetsutøver, tjenesteyter og forvalter av betydelige samfunnsressurser, plikter kommunen og den enkelte ansatte å ta hensyn til innbyggernes interesser, tilstrebe likebehandling og opptre med respekt overfor det enkelte individ.

Fortrolige opplysninger som mottas i forbindelse med behandling av saker i kommunen/virksomheten/bedriften må respekteres. All informasjon som gis i forbindelse med virksomhet for kommunen/bedriften skal være korrekt og pålitelig.

3. Omdømme

Den enkelte ansatte og folkevalgte plikter å utføre sine oppgaver og opptre på en etisk forsvarlig måte, og slik at det ikke skader kommunens omdømme. Å holde tilbake informasjon er skadelig for omdømmet. Som ansatt eller folkevalgt må man være oppmerksom på at man, også i private sammenhenger, kan bli oppfattet som Nesodden kommunes representant. Det er derfor viktig å

være bevisst også nonverbale handlinger og holdninger.

Ved bruk av sosiale medier og kontakt med media skal ansatte og folkevalgte vise respekt for sine kolleger, brukere, innbyggere og arbeidsgiver både i form og innhold på det som publiseres.

Ansatte og folkevalgte skal så langt det er mulig etterstrebe at varer og tjenester kommunen benytter er produsert på en etisk måte.

4. Lojalitet

Ansatte og folkevalgte i Nesodden kommune plikter å følge de lover og regler som gjelder for kommunen, samt å etterkomme pålegg fra overordnede.

Når en avgjørelse er tatt/vedtak fattet, iverksettes denne hurtig og effektivt innenfor de opptrukne rammer, uansett hva de aktuelle kommunalt ansatte måtte ha av faglige og politiske oppfatninger om avgjørelsen. Lojalitetsplikten medfører ikke plikt til å følge pålegg om å gjøre noe ulovlig eller uetisk.

Det er viktig at kommunalt ansatte lar seg engasjere i en åpen, fri og allsidig dialog om samfunnsspørsmål i henhold til Grunnlovens bestemmelser om ytringsfrihet.

Kommunens ansatte kan gi faktaopplysninger om eget arbeidsområde. Ansatte kan likeledes som alle borgere delta i samfunnsdebatten og uttale seg på egne vegne.

Samtidig har Nesodden kommune en forventning til sine ansatte og folkevalgte om at dette foregår på en verdig og konstruktiv måte, og at den enkelte reflekterer rundt dilemmaer som kan oppstå i forhold til lojalitetsplikten. Spesielt gjelder dette ledere der kommunen forventer en særlig varsomhet knyttet til lojalitetsplikten.

Det skal utøves taushetsplikt for opplysninger som er underlagt slikt etter loven.

5. Habilitet

Ansatte og folkevalgte skal unngå å komme i situasjoner som kan medføre konflikt mellom kommunens interesser og personlige interesser. Dette kan også gjelde tilfeller som ikke rammes av forvaltningslovens habilitetsbestemmelser. Dersom personlige interesser kan påvirke avgjørelsen i en sak en har faglig ansvar for eller for øvrig deltar i behandlingen av, tas dette umiddelbart opp med overordnede.

5.1. Opplysninger om bierverv:

Tjenestemenn og folkevalgte anmodes om å opplyse arbeidsgiver om all verv, bistillinger og eierinteresser i næringsvirksomhet eller organisasjoner hvor det kan være mulighet for kobling til utøvelse av tjenesten/vervet.

For å sikre åpenhet rundt folkevalgte og ansattes habilitet, oppfordrer Nesodden kommune til en frivillig registrering på www.styrevervregisteret.no. Det vises også til reglement for registrering av styreverv og økonomiske interesser ved ansettelser.

6. Åpenhet og varsling

Offentlighet og en åpen diskusjon er en forutsetning for et velfungerende demokrati. Kommunens ansatte og folkevalgte skal alltid bestrebe seg på å gi korrekte og tilstrekkelige opplysninger til innbyggere, organisasjoner, selskaper og andre myndigheter.

Det er en sammenheng mellom kravet til åpenhet, lojalitet og plikten til å rapportere om uheldige forhold i virksomheten. Kommunens ansatte har rett og plikt til å varsle om forhold hun eller han blir kjent med som kan påføre arbeidsgiver, ansatte eller omgivelsene tap eller skade. På den måten kan det iverksettes tiltak med sikte på å unngå eller begrense tapet eller skaden.

Før varsling skjer, skal forholdet være forsøkt tatt opp internt, gjennom nærmeste leder hvis dette er mulig. Det vises ellers til Arbeidsmiljølovens §§ 2-4 og 2-5. Jfr. kommunens varslingsrutiner.

Arbeidsgiver skal sikre at arbeidstakers interesser blir ivaretatt så langt det er mulig, og ledere har et særlig ansvar for å bidra til beskyttelse av arbeidstakere som avdekker og rapporterer kritikkverdige forhold.

7. Forvaltning av kommunens ressurser

Ansatte og folkevalgte i Nesodden kommune skal ha et bevisst forhold til at de forvalter samfunnets fellesmidler på vegne av alle innbyggerne i kommunen. Kommunens ansatte plikter å bruke, og ta vare på kommunens ressurser og eiendom på en mest økonomisk og rasjonell måte, og ikke misbruke eller sløse med kommunens midler. Kommunens ansatte og folkevalgte skal ikke tilegne seg personlige fordeler av kommunens ressurser.

8. Forretningsmessige regler

Kommunens forretningsmessige og forvaltningsmessige virksomhet må drives slik at innbyggere, brukere og leverandører har tillit til kommunen som forvalter av innbyggernes fellesmidler og som forretningspart. All forretningsvirksomhet skal bidra til å nå de mål kommunen har for sin virksomhet.

Ansatte og folkevalgte som deltar i kommunens forretningsmessige virksomhet plikter å sette seg grundig inn i og etterleve lov og forskrift om offentlige anskaffelser og kommunens eget regelverk på området. Alle anskaffelser må baseres på forutsigbarhet, gjennomsiktighet, etterprøvbarhet, likebehandling og god forretningsskikk.

Kommunens ansatte kan ikke levere varer og tjenester til den virksomhet i kommunen hvor de selv er ansatt.

- Ansatte og folkevalgte skal ikke gjøre privat bruk av kommunens innkjøpsavtaler eller rabattordninger.
- Det skal ikke foretas privat bestilling fra leverandører de ansatte har kontakt med som representant for kommunen når dette kan skape tvil om sammenblanding av offentlige og private midler.

9. Gaver og andre fordeler

Ansatte og folkevalgte i kommunen skal unngå personlige fordeler av en art som kan påvirke, eller være egnet til å påvirke handlinger, saksforberedelse eller vedtak. Dette gjelder likevel ikke gaver av ubetydelig verdi, så som reklamemateriell, blomster o.l. Gaver omfatter ikke bare materielle gjenstander, men også andre fordeler f.eks. i form av personlige rabatter ved kjøp av varer og tjenester.

Ansatte og folkevalgte skal ikke ta imot fritidsreiser og eller forretningsorienterte reiser og opphold betalt av bedrifter, organisasjoner o.l. som de har kontakt med på vegne av kommunen.

Det vises forøvrig til arbeidsreglementet, der det går frem at ansatte ikke kan ta imot gaver som er egnet til å påvirke deres handlinger over for en bruker. Sammenblanding av ansattes og brukernes private interesser og økonomiske midler skal ikke forekomme.

Mottatte gaver returneres avsender med et brev som redegjør for kommunens regler om dette.

Hjemlån av kommunens utstyr, biler eller maskiner er ikke tillatt. I forbindelse med tjenstlig bruk av telefon, datautstyr finnes egen avtale.

Ansatte og folkevalgte i kommunen skal ikke, som en del av sitt arbeid/tillitsverv, gi/få eller tilby/motta gaver eller andre fordeler som er egnet til, eller som er ment å påvirke mottakerens handlinger i form av f.eks. representasjon.

- Representasjon hører med i et samarbeidsforhold og informasjonsutveksling.
    - Representasjon må ikke være av en slik art at den kan tenkes å påvirke beslutningsprosessen i kommunen eller gi andre grunn til å tro det.
    - Representasjon må være i samråd med overordnet.
    - Reiseutgifter i faglig sammenheng skal dekkes av kommunen. Unntak fra dette kan bare skje i samråd med overordnede.
    - Folkevalgte legger slike saker frem for formannskapet.

10. Gjennomføring

Det er den enkelte ansattes og folkevalgtes ansvar å etterleve reglementet. Rådmannen fremlegger sak til Kommunestyret med forslag om tiltak som besørger at ansatte jevnlig blir bevisst de etiske reglene.

Dette reglementet erstatter tidligere etiske reglement vedtatt av Nesodden kommunestyre 21.6.1994, med senere endringer.

NESODDEN KOMMUNE
KONTROLLUTVALGET

REGLEMENT
FOR
K O N T R O L L U T V A L G E T
I NESODDEN KOMMUNE

VEDTATT AV NESODDEN KOMMUNESTYRE 14. APRIL 2011

REGLEMENT FOR KONTROLLUTVALGET I NESODDEN KOMMUNE

Vedtatt av kommunestyret 14. april som supplement til lov av 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner § 77, og forskrift om kontrollutvalg fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 15. juni 2004.
Tidligere reglement, vedtatt av kommunestyret 28/2-08, oppheves.

§ 1 Formål

Det vises til kommunelovens § 77 nr. 1 og forskriftens § 4.

Kontrollutvalget forestår på vegne av kommunestyret det løpende tilsyn med forvaltningen i kommunen.
Kontrollutvalget er direkte underordnet kommunestyret, og utøver kontroll og tilsyn på vegne av dette. I dette ligger at kommunestyret kan gi generelle eller spesielle instrukser for kontrollutvalgets virksomhet. Generelle instrukser gis gjennom dette reglementet.

§ 2 Valg – sammensetning

Det vises til kommunelovens § 77 nr. 1 og forskriftens kap. 2.

Kontrollutvalget består av 7 medlemmer[1] med varamedlemmer og velges av kommunestyret
Minst ett av utvalgets medlemmer skal velges blant kommunestyrets medlemmer[2].
Kommunestyret velger leder og nestleder.
Utelukket fra valg er ordfører, varaordfører, medlem og varamedlem av formannskap, og medlem og varamedlem av kommunal utvalg og nemnd med beslutningsmyndighet, og ansatte i kommunen Kfr. kommunelovens § 77 nr. 2.

Kommunestyret kan når som helst foreta nyvalg av utvalgets medlemmer. Kfr. forskriftens § 3. Ved utskifting av ett eller flere medlemmer av utvalget skal det foretas nyvalg av samtlige medlemmer i utvalget.

Kommunestyret kan ikke delegere til andre å foreta valg av medlemmer til kontrollutvalget.
Leder eller nestleder skal være tilstede på alle kommunestyrets møter.

§ 3 Kontrollutvalgets sekretærfunksjon.

---

[1] Kommunelovens minimumskrav: minst 3 medlemmer, jfr. lovens § 77 nr. 1.
[2] Dette følger nå direkte av kommuneloven § 77 nr. 1 (trer i kraft 1. november 2007).

Det vises til kommunelovens § 77 nr. 10 og forskriftens § 20.

Follo interkommunale kontrollutvalgssekretariat (FIKS) ivaretar sekretæroppgavene for utvalget, jf. kommunestyrets vedtak i sak 039/10.

Den som utfører sekretariatsfunksjon for kontrollutvalget er direkte underordnet kontrollutvalget og skal følge de retningslinjer og pålegg som utvalget gir.

§ 4 Saksbehandlingen i kontrollutvalget.

Det vises til kommunelovens § 77 og forskriftens §§ 19 og 20.

Utvalget innkalles normalt skriftlig med minst 5 dagers varsel.
Kontrollutvalgets møter holdes for *åpne* dører, men lukkes når utvalget behandler taushetsbelagte spørsmål, jf. forvaltningsloven § 13 og offentleglova § 13.
Innkalling til møtet skal sendes utvalgets medlemmer, ordfører og kommunens revisor.
Innkallingen skal inneholde en oversikt over de saker som skal behandles samt saksdokumenter.
Oppdragsansvarlig revisor har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter og kan forlange sine uttalelser på møtet protokollert.
Kopi av innkallingen sendes også rådmann til orientering.
Rådmannen, avdelingssjefer og andre kan ved flertallsvedtak innkalles til møter.

Kontrollutvalget rapporterer resultatene av sitt arbeid til kommunestyret gjennom egen årsmelding og ellers etter behov, og slik at kommunestyret gis mulighet til å drøfte eventuelle tiltak.
Kontrollutvalgets leder og nestleder har møte- og talerett i kommunestyrets møter i saker som kommer fra kontrollutvalget. Kfr. forskriftens § 2.

Det skal føres møteprotokoll som godkjennes av utvalget i neste møte og underskrives av utvalgets medlemmer. I tillegg til medlemmene, ordfører og kommunens revisor sendes protokollen til utvalgets varamedlemmer og rådmannen til orientering.

Henvendelser til utvalgets medlemmer fra enkeltpersoner eller organisasjoner tas opp i utvalget som avgjør om en slik henvendelse skal behandles videre.

§ 5 Alminnelige regler om utvalgets ansvar og oppgaver.

Det vises til kommuneloven § 77 og til forskriftens kapittel 3 – 4 – 5 – 6 og 7.

Kommunestyret har det øverste tilsyn med den kommunale forvaltning. Kontrollutvalget er kommunestyrets kontrollorgan og utøver sitt arbeid i henhold til kommuneloven, kontrollutvalgsforskriften samt instrukser fra kommunestyret.

Utvalget kan ikke overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens folkevalgte organer.

Kontrollutvalget skal påse at kommunens årsregnskap blir revidert på en betryggende måte, herunder holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at dette foregår i samsvar med de bestemmelser som følger av lov og forskrift, god kommunal revisjonsskikk og kontrollutvalgets instrukser, eller avtaler med revisor.

Når kontrollutvalget er blitt forelagt revisjonsberetningen fra revisor, skal utvalget avgi uttalelse til kommunestyret om årsregnskapet før det vedtas. Kopi av uttalelsen skal være formannskapet i hende tidsnok til at det kan tas hensyn til den før de avgir innstilling om årsregnskapet til kommunestyret.

Kontrollutvalget skal påse at kommunens virksomhet årlig blir gjenstand for forvaltningsrevisjon i samsvar med bestemmelsene i kapittel 5 i kontrollutvalgsforskriften. Utvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Planen vedtas av kommunestyret som kan delegere til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.
Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter.

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper m.m.
Utvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll. Planen skal vedtas av kommunestyret som kan delegere til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.
Det er kun i selskaper der kommunen enten alene eller sammen med andre kommuner eier alle aksjene dette er aktuelt for.

§ 6 Særlige oppgaver for kontrollutvalget.

Kontrollutvalget avgir innstilling til kommunestyret om valg og eventuelt skifte av revisjonsordning. Jf. Kontrollutvalgsforskriften § 16.

Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontroll- og revisjonsarbeidet i kommunen Utvalgets forslag til budsjettramme skal følge formannskapets innstilling til kommunestyret . Kfr. forskriftens § 18.

§ 7 Bruk av sakkyndig bistand

Kontrollutvalget kan gjøre bruk av sakkyndig bistand når dette finnes nødvendig.

§ 8 Innhenting av opplysninger

Kontrollutvalget kan hos kommunen, uten hinder av taushetsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som det finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene.

Utvalget kan videre gjøre henvendelser til andre offentlige instanser og til kommunens

forbindelser av enhver art i tilknytning til sitt kontrollarbeid.

§ 9 Taushetsplikt- offentlighet

For kontrollutvalgets medlemmer gjelder forvaltningslovens alminnelige bestemmelser om taushetsplikt, jf. forvaltningsloven § 13.
Utvalget må sørge for at rapporter og opplysninger som gir nødvendig grunnlag for saksbehandlingen i andre organer, blir meddelt disse.

Utvalget vurderer selv om dokument som kan unntas fra offentlighet etter offentlighetsloven likevel bør kunne gjøres kjent.

§ 10 Henvendelse til revisjonens personale

Spørsmål som utvalgsmedlemmer har til revisjonen tas primært opp i utvalgets møter. Ellers kan de formidles via utvalgets leder eller sekretær.

§ 11 Kontrollutvalgets adgang til lukkede møter i kommunens folkevalgte organer.

Medlemmer som ønsker å overvære lukkede møter i folkevalgte organer i kommunen, jf. kommuneloven § 77 nr. 7, skal varsle kommuneadministrasjonen om dette på forhånd. De som har deltatt på lukkede møter skal rapportere om dette på førstkommende kontrollutvalgsmøte. Taushetsbelagte opplysninger som kom fram i møtet kan bringes videre til kontrollutvalget. Forvaltningslovens § 13 om taushetsplikt vil da også gjelde for kontrollutvalget.

§ 12 Uttalelser til pressen m.v.

Kontrollutvalget selv avgjør hvem som skal uttale seg offentlig, men som hovedregel er det utvalgets leder som kan uttale seg.

KONTROLLUTVALGET I NESODDEN

Sak 56/16 Møte med Follo landbrukskontor

Saksbehandler: Jan T. Løkken	Saksnr.: 16/00327-1
Behandlingsrekkefølge	**Møtedato**
Nesodden kontrollutvalg	

Sekretariatets innstilling:
Utvalget velger følgende til møtet med Follo landbrukskontor 7 .februar 2017:

Vedlegg:

SAKSUTREDNING:

Kontrollutvalget i Ås inviterer til et fellesmøte mellom Follo landbrukskontor og de berørte kontrollutvalgene den 7. februar 2017 kl 18.00 i Ås. Landbrukssjef Lars Martin Julseth vil i møtet orientere om kontorets arbeid og om hvordan samarbeidet med kommunene fungerer.

Follo landbrukskontor er et samarbeid mellom Ås, Vestby, Ski, Frogn, Nesodden og Oppegård kommuner. Samarbeidet er organisert som et vertskommunesamarbeid, jf. Kommuneloven § 28, med Ås som vertskommune. Rådmennene i deltaker-kommunene har oppnevnt et utvalg som skal koordinere virksomheten ved landbrukskontoret. Landbrukskontoret forvalter tilskuddsordninger, lover og forskrifter som gjelder for jordbruk og skogbruk i kommunene. Kontoret deltar med faglige innspill til kommuneplaner, reguleringsplaner, kommunale vannmiljøplaner, m.m. Landbrukskontorets arbeidsoppgaver er nærmere beskrevet på landbrukskontorets hjemmeside på internett.

Det er kontrollutvalget i Ås som har kontroll og tilsynsansvaret for landbrukskontoret. Kontoret er en viktig del av den kommunale forvaltningen i de deltakende kommunene. Møtet har kommet i stand etter et initiativ fra kontrollutvalget i Ski.

Det er ikke satt noen begrensning på antallet deltakere fra hvert utvalg. Vi foreslår at utvalget velger to utsendinger, fortrinnsvis leder og nestleder, til møtet som rapporterer tilbake til utvalget. Påmeldingsfristen har vi satt til 16. januar 2016.

Ås, 21.11.2016

Jan T. Løkken/s./
sekretær

Follo Interkommunale kontrollutvalgssekretariat
Postadresse: **Postboks 195, 1431 Ås**
Besøksadresse: **Rådhusplassen 29**
64 96 20 58 (m): 95 93 96 56
FIKS@follofiks.no
www.follofiks.no

KONTROLLUTVALGET I NESODDEN

Sak 57/16 Utvalgets deltakelse på konferanser i 2017

Saksbehandler: Jan T. Løkken	Saksnr.: 16/00340-1
Behandlingsrekkefølge	**Møtedato**
Nesodden kontrollutvalg	

Sekretariatets innstilling:
Kontrollutvalget melder på følgende deltakere på NKRFs konferanse 1. og 2. februar 2017
……
Kontrollutvalget melder på følgende deltakere på FKTs konferanse 7. og 8. juni 2017
……

Vedlegg:

SAKSUTREDNING:

Kontrollutvalgskonferansen til NKRF (Norges kommunerevisorforbund) samler hvert år 500 – 700 deltakere fra kontrollutvalg, sekretariat og revisorer fra hele landet. Konferansen holdes på Gardermoen og er en viktig arena for informasjon, debatt og opplæring om kontroll og tilsynssaker i kommunene. Det foreligger ennå ikke noe ferdig program for konferansen 1. og 2. februar 2017, men på NKRFs internettsider kan vi lese at den blant annet vil ha etikk, korrupsjon, kommuneøkonomi og kommunereformen som tema.

FKT (Forum for kontroll og tilsyn) som kontrollutvalget er medlem av, arrangerer en lignende konferanse 7. og 8. juni i Tromsø. Kontrollutvalget i Nesodden er medlem av FKT og årsmøtet i organisasjonen holdes i løpet av konferansen.

I utvalgets budsjettforslag for 2017 er det avsatt kr 35 000 for at alle utvalgsmedlemmene kan delta på en av konferansene hver. Deltakeravgiften på NKRF-konferansen er kr 6 500 per person. Budsjettet har ikke tatt høyde for reiseutgiftene til Tromsø. Deltakelsen fra utvalget vil derfor avhenge av hvor man ønsker å delta og antallet.

FIKS melder på de som skal delta på konferansene. Kommunene faktureres direkte for deltakeravgiften. Deltakernes reiseregninger sendes direkte til kommunen.

Ås, 24.11.2016

Jan T. Løkken/s./
sekretær

Follo Interkommunale kontrollutvalgssekretariat
Postadresse: **Postboks 195, 1431 Ås**
Besøksadresse: **Rådhusplassen 29**
64 96 20 58 (m): 95 93 96 56
FIKS@follofiks.no
www.follofiks.no

KONTROLLUTVALGET I NESODDEN

Sak 58/16 Kontrollutvalgets møter i 2017

Saksbehandler: Jan T. Løkken	Saksnr.: 16/00352-1
Behandlingsrekkefølge	**Møtedato**
Nesodden kontrollutvalg	

Sekretariatets innstilling:

Kontrollutvalgets møter i 2017 med møtestart kl 17.15:
31.1
21.3
2.5
20.6
5.9
24.10
26.10 Faglig forum
5.12

SAKSUTREDNING:

Møtedatoer som foreslått i innstillingen. Se kommunens møteplan på kommunens hjemmeside.

Ås, 28.11.2016

Jan T. Løkken/s./
sekretær

Follo Interkommunale kontrollutvalgssekretariat
Postadresse: **Postboks 195, 1431 Ås**
Besøksadresse: **Rådhusplassen 29**
64 96 20 58 (m): 95 93 96 56
FIKS@follofiks.no
www.follofiks.no

KONTROLLUTVALGET I NESODDEN

Sak 59/16 Orienteringssaker

Saksbehandler: Jan T. Løkken	Saksnr.: 16/00348-1
Behandlingsrekkefølge	**Møtedato**
Nesodden kontrollutvalg	

Sekretariatets innstilling:
Skriv inn forslag til vedtak

Vedlegg:
Aktivitetsplan november 2016.doc

1. Svar fra Erik Adland i e-post av 29.11.16 på spørsmål fra Arne Maus.
2. Kommunestyrets vedtak i sak 126/16 Forvaltningsrevisjonsrapport om kommunens møte med publikum
3. Kontrollutvalgets medlemmer og varamedlemmer per 28.11.2016
4. Aktivitetsplanen per november 2016

Ås, 28.11.2016

Jan T. Løkken/s./
sekretær

Follo Interkommunale kontrollutvalgssekretariat
Postadresse: **Postboks 195, 1431 Ås**
Besøksadresse: **Rådhusplassen 29**
64 96 20 58 (m): 95 93 96 56
FIKS@follofiks.no
www.follofiks.no

KONTROLLUTVALGET I NESODDEN KOMMUNE
AKTIVITETSPLAN PR NOVEMBER 2016

Oversikten nedenfor viser planlagte aktiviteter, frist for når de skal være ferdig, ansvar for å utføre oppgaven samt status. Oversikten ajourføres fortløpende. FIKS utreder andre saker, lager innstilling i alle saker og er sekretær for utvalget.
Revisors rapporter skal være FIKS i hende minimum 14 dager før møtet. KU= Kontrollutvalget KST= Kommunestyret

Nr.	Beskrivelse	Frist	Ansvar	Status	Avsluttet
1	**Kontrollutvalgets årsrapport for 2015**	Januar	FIKS	KU 10.02.16	KST 20.416
2	**Aktivitetsplan**	Januar	FIKS	Rullerende og ajourføres foran hvert møte	
	Utvalgets strategi/handlingsplan		FIKS	Rulleres KU 6.12.16	
3	**Møteplan 2016**		FIKS	10.2 17.3 6.9 11.5 18.10 21.6 27.10 Faglig forum 6.12 Alle møter fra kl 17.15	
	Kommunens årsregnskap for 2015	April	FDR	KU 11.5.16	KST 15.6.16
	Årlig rapport fra rådmannen om kommunens antikorrupsjonsarbeid og arbeid for åpenhet		Rådmannen	Jf. KU-vedtak 30/16	
5	**Rapporter fra revisjonen:**				
	1. Pr. 30.04.16 (perioden 01.05.15 – 30.04.16)	Mai	FDR		KU21.6.16
	2. Pr. 31.10.16 (perioden 01.05.16 - 31.10.16)	November	FDR	KU 6.12.16	
6	**Overordnet revisjonsstrategi 2016**		FDR		KU 6.9.16

Nr.	Beskrivelse	Frist	Ansvar	Status	Avsluttet
	Revisjonens engasjementsbrev	Desember	FDR		
	Erklæringer fra revisor uavh - utdanning	Høst	FDR		
7	**Forvaltningsrevisjon 2015**				
	Samhandlingsreformen Kommunens barnehagearbeid		FDR FDR	KU 17.06.15 Rapport KU 16.12.15 Rapport	KST3.2.16 KST 3.2.16
	Forvaltningsrevisjon 2016				
	Vedlikehold av kommunale bygg		FDR	KU 6.12.16	
	Kommunens møte med publikum		FDR	KU 18.10.16	KST 9.11.16
	Oppfølging av KS-vedtak om rapporter:	Rådm. frist:			
	Samhandlingsreformen	3.8.16		Behandlet i KST 20.4.16	KU 6.9.16
	Kommunens barnehagearbeid	3.2.17			
	Kommunens møte med publikum	9.5.17			
8	**Overordnet analyse for forvaltningsrevisjon** Revisor innleder om risikoområder i Nesodden Utkast til overordnet analyse Endelig overordnet analyse Plan for forvaltningsrevisjon 2017 – 2020		 FDR FDR FDR FIKS	 KU 17.03.16 KU 11.05.16 KU 21.06.16 KU 6.9.16	 KST 28.9.16
	Selskapskontroll handlingsplan	2013-2016	FIKS	KU 22.9.12	KS 13.12.12
	Selskapskontroll 2015		FIKS	KU 16.12.15 Rapport	KST 3.2.16
	Overordnet analyse og plan for selskapskontroll 2017 – 20120	6.9.16	FIKS	KU 6.9.16	KST 28.9.16
	Andre oppgaver				

Kommunestyrets protokoll 9.11.16 Sak 126/16

BEHANDLING I HELSE- OG OMSORGSUTVALGET
26.10.2016

Forslag fra Tone Frønes (AP):

Søknad om skjenkebevilling innvilges.

Votering:

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

HO- 021/16VEDTAK:
Søknad om skjenkebevilling innvilges.

BEHANDLING I KOMMUNESTYRET
09.11.2016

Votering:
Helse- og omsorgsutalgets innstilling ble vedtatt mot 5 stemmer (1 KrF, 4 SV).

KST- 125/16VEDTAK:
Søknad om skjenkebevilling innvilges.

126/16: Forvaltningsrevisjonsrapport om kommunens møte med publikum

Innstilling:

Kommunestyret merker seg revisjonens anbefalinger i forvaltningsrevisjonsrapporten om kommunens møte med publikum:

a. Administrativt organisasjonskart, som viser virksomhetene, bør offentliggjøres på kommunens nettsider. Det bør kunne kopieres og gjengis leselig i Word-doku-menter. Organisatorisk nivå under virksomheter og stabsområder bør gis en standard betegnelse.

b. Et dokuments tittel bør være kort og refererbar. Dato på forside eller i forord hører med.

c. Målstyringsopplegget bør gjennomgås med sikte på forenkling og tydelig begrepsbruk.

d. Rutinebeskrivelser i kvalitetssystemet bør oppdateres løpende.

e. Service- og kvalitetsplakaten bør gis en mer synlig plassering på kommunens nettsider.

f. Rutinen for å gradere (unnta fra offentlighet) og avgradere dokumenter bør gjennomgås.

Kommunestyret vil i tillegg vise til (s.33) at Nesoddens netto-utgifter på tjenestene bygg/kart/plan er meget lave og i 2015 under 1/3 av både Akershus- og landsgjennomsnittet. Samtidig vises det (s. 33) at behandlingstiden har gått vesentlig opp og at det er en lav og klart synkende tilfredshet i befolkningen til disse tjenestene (s.36). Det er i denne situasjonen, hvor også mange i planavdelingen er nyansatte, avgjørende at rådmannen tar ytterlige administrative grep for å styrke bemanningen i plan/kart/bygg.

Kommunestyret ber rådmannen følge opp revisjonen anbefalinger og melde tilbake til kontrollutvalget innen seks måneder.

BEHANDLING I KOMMUNESTYRET
09.11.2016

Leder av kontrollutvalget, Arne Maus, redegjorde for saken.

Geir Christensen (R) fremmet følgende forslag:

Tilleggsforslag:

"G: Rutiner for å sikre svar på henvendelser, svar innen bestemte frister og at svar er dekkende for spørsmålene som blir stilt utvikles. Det taes ut statistikk som legges inn i tertialrapportene for å belyse manglende svar og for sene svar.

H: Kontrollutvalget bes bestille undersøkelse rundt påstandene om vennetjenester som framgår av svar i brukerundersøkelsen. Herunder å undersøke om det kan påvises forskjell i saksbehandlingstid mellom forskjellige søkere eller lignende avvik."

Gaute Voigt-Hanssen (V) fremmet følgende tilleggsforslag:

"Det er i denne situasjonen, hvor også mange i planavdelingen er nyansatte, avgjørende at rådmannen tar ytterligere administrative grep for å styrke bemanningen i plan/kart /bygg innenfor gjeldende budsjettrammer."

Votering:
Innstillingens pkt a - f ble enstemmig vedtatt.
Venstres forslag fikk 3 stemmer (1 R, 2 V) og falt.
Rødt sitt forslag til pkt G, første del, fikk 9 stemmer (2 FrP, 1 KrF, 2 R, 4 SV) og falt.
Rødt sitt forslag til pkt G, siste del, ble enstemmig vedtatt.
Rødt sitt forslag til pkt H fikk 4 stemmer (2 FrP, 2 R) og falt.
Tillegget fra kontrollutvalget i innstillingen ble enstemmig vedtatt.

KST- 126/16VEDTAK:

Kommunestyret merker seg revisjonens anbefalinger i forvaltningsrevisjonsrapporten om kommunens møte med publikum:

a. Administrativt organisasjonskart, som viser virksomhetene, bør offentliggjøres på kommunens nettsider. Det bør kunne kopieres og gjengis leselig i Word-doku-menter. Organisatorisk nivå under virksomheter og stabsområder bør gis en standard betegnelse.

b. Et dokuments tittel bør være kort og refererbar. Dato på forside eller i forord hører med.

c. Målstyringsopplegget bør gjennomgås med sikte på forenkling og tydelig begrepsbruk.

d. Rutinebeskrivelser i kvalitetssystemet bør oppdateres løpende.

e. Service- og kvalitetsplakaten bør gis en mer synlig plassering på kommunens nettsider.

f. Rutinen for å gradere (unnta fra offentlighet) og avgradere dokumenter bør gjennomgås.

Kommunestyret vil i tillegg vise til (s.33) at Nesoddens netto-utgifter på tjenestene bygg/kart/plan er meget lave og i 2015 under 1/3 av både Akershus- og landsgjennomsnittet. Samtidig vises det (s. 33) at behandlingstiden har gått vesentlig opp og at det er en lav og klart synkende tilfredshet i befolkningen til disse tjenestene (s.36). Det er i denne situasjonen, hvor også mange i planavdelingen er nyansatte, avgjørende at rådmannen tar ytterlige administrative grep for å styrke bemanningen i plan/kart/bygg.

Kommunestyret ber rådmannen følge opp revisjonen anbefalinger og melde tilbake til kontrollutvalget innen seks måneder.

Det taes ut statistikk som legges inn i tertialrapportene for å belyse manglende svar og for sene svar.

127/16: Søknad om fritak fra verv som vara i Kontrollutvalget - Sonia Arisland (SV)

Innstilling:
Sonia Arisland (SV) fritas fra sitt verv som varamedlem i Kontrollutvalget grunnet valg som medlem i Rådet for likestilling av funksjonshemmede.

Som nytt varamedlem velges:

.....

BEHANDLING I KOMMUNESTYRET

09.11.2016

Christian Holm (SV) fremmet forslag på Ellen Jakobsen som nytt varamedlem.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

KST- 127/16VEDTAK:

Sonia Arisland (SV) fritas fra sitt verv som varamedlem i Kontrollutvalget grunnet valg som medlem i Rådet for likestilling av funksjonshemmede.

Som nytt varamedlem velges: Ellen Jakobsen (SV)

128/16: Interpellasjoner

BEHANDLING I KOMMUNESTYRET
09.11.2016

Se behandling og vedtak under INT 010/16 og 011/16.

010/16: Interpellasjon fra Rødt om utredning av batteriferger

BEHANDLING I KOMMUNESTYRET
09.11.2016

Geir Christensen (R) redegjorde for interpellasjonen og fremmet følgende forslag:

"Nesodden kommune ber Fylkestinget å framskynde arbeidet med utredning av batteriferger med særlig vekt på å hovedsambandet Aker Brygge - Nesoddtangen."
Ordfører besvarte.

Øyvind Solum (MdG) fremmet følgende forslag til justering i forslaget fra Rødt:

Skifte ut ordet "utredning" med "innføring".

Fra: Arne Maus <arne@maus.no>
Sendt: 27. november 2016 23:29
Til: Adland, Erik
Kopi: Jan Løkken; Arne Maus
Emne: Re: Erik, kan du vennligst svare på dette

Erik,

Takk for raskt og klart svar.

- Arne

Den 27.11.2016 16:13, skrev Adland, Erik:

> Nei, på spm 1
> Mvh
> Erik Adland
>
> Sendt fra min Samsung-enhet
>
> -------- Opprinnelig melding --------
> Fra: Arne Maus
> Dato: 27.11.2016 14:38 (GMT+01:00)
> Til: "Adland, Erik"
> Ko: Jan Løkken , Arne Maus
> Emne: Erik, kan du vennligst svare på dette
>
> Erik Adland,
>
> Som leder av kontrollutvalget har jeg fått tre henvendelse fra en innbygger som påpeker at du har et selskap registrert i Brønnøysund som bla har som formål å drive med eiendomsutvikling (se vedlagte utklipp av skjermbilde av et søk den 15.11.2016). I den anledning vil jeg gjerne ha svar på noen spørsmål. Vedkommende innbygger lurer også på om visse eiendomtransaksjoner i regi av kommunen har hatt forbindelse med ditt firma.
>
> Jeg ber deg derfor svare på følgende spørsmål:
>
> 1. Har ditt firma hatt oppdrag (av enhver art) for firma som har deltatt i, eller har vist interesser for eiendomsutvikling på Nesodden; eller har ditt firma selv drevet eiendomsutvikling på Nesodden.

Bare hvis du **ikke** svarer 'nei' på spørsmål 1, behøver du å svare på spørsmål 2 og 3:

2. Beskriv da hvilke oppdrag du har hatt for slike firma eller hvilke eiendomsutviklinger ditt firma selv har deltatt i.

3. Er administrasjonen (ordfører, rådmann) klar over slike oppdrag, og har du evt. erklært deg inhabil i slike saker i de utvalg i kommunen du har deltatt i siden 2011 (PT-utvalget, kommunestyret, formannskapet, varaordfører-rollen). Beskriv når og hvordan slik habilitet for deg er tatt opp.

Jeg vil presisere at det selvsagt ikke er noe galt i at du har et firma innen samme saksområde som du behandler politisk i Nesodden kommune, bare at evt. spørsmål om habilitet er klarert ut før slike saker behandles og vedtak fattes.

Med håp om et snarlig svar.

For kontrollutvalget i Nesodden

Arne Maus,
leder

Denne eposten har passert gjennom Nesodden kommunes Email Protection server
---

KONTROLLUTVALGET I NESODDEN KOMMUNE 2015 – 2019
JTL 28.11.2016

Medlemmer:	Adresse:	Tlf.	E-post
Arne Maus (SV), Leder	Øvre Utsiktsvei 25A 1450 Nesoddtangen	975 32 110	arnem@ifi.uio.no
Sidsel Tjernshaugen (A)	Bjørnemyrsvingen 46 1453 Bjørnemyr	917 51 378	Sidsel.tjernshaugen@gmail.com
Jørn Bertelsen (H) Nestleder	Birkeveien 15 1450 Nesoddtangen	900 59 454	Jorn.Gunnar.Bertelsen@politiker.nesodden.kommune.no ijoer-be@online.no
Arne Thodok Eriksen (MdG)	Blåbærstien 26 1450 Nesoddtangen	473 473 04	thodok@gmail.com
May Lissbeth Ananiassen (R)	Vardeveien 105 1450 Nesoddtangen	980 85 999	fjelltante@gmail.com

Varamedlemmer:	Adresse:	Tlf.	E-post
For SV:			
Ellen Jakobsen	Åsaveien 21 1450 Nesoddtangen	95082993	Ellenja53@gmail.com
For AP:			
1. Petter Moen	Bakkegårdsveien 18 1450 Nesoddtangen	66 96 05 86	Petterm63@gmail.com
2. Øyvind Brekke	Torvvikveien 2 1450 Nesoddtangen	908 91 290	
For H:			
1. Harald Tronvik	Gamle Hellviksvei 33 1450 Nesoddtangen	930 86 103	harald.tronvik42@gmail.com
2. Anette Løes Hokholt Wiik	Stokkandveien 3 1450 Nesoddtangen	66 91 89 71	
For MDG			
Bendik Fjeldstad	Blåbærstien 3C 1450 Nesoddtngen	971 03 384	bendik.fjeldstad@gmail.com
For R:			
Øystein Tellef Hansen	Øvre Movei 30D 1450 Nesoddtangen	908 55 517	tellef.hansen@de-facto.no